

5/26/11

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 15 వ తేది శుక్రవారము
MADRAS, FRIDAY 15th AUGUST 1930.
శ్రీ ప్రమాదాతనామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ పక్షి

సంచిక ౧౧౧
No. 111

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల శేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును.
మరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటి జూబి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు,
తేజ
109, ప్రేరిరోడ్డు, పోర్టు - బొంబాయి

స్వచ్ఛ ధర! **ఫలమధికము!!** **పూర్తి తృప్తి!!!**
100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు మనలివారివరకు అందరి నుండడు, మలబద్ధము, కడినెము, కష్ట, శూరలు, శిశు
లకునే కాస్త లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి, కక్కిలించుట బొప్పి, అశరశీర్ష కాలముందు శంకెప్పి,
చలిబ్బరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇత్యధులుంకా ఇంకను అనేక వ్యాధులను నగవరచును. శ్రీల ప్రవచించి
వాడు, స్నానమువాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 మ, 2-3 కమలపాకులతో నమిలి మింగవలెను.
పాంక్రాటిక్ రోగులతో నుండవలసినవాడు, వినయ 1-2 మాత్రలను సేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు లభించును.
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానకమును చూడుడు. 300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4లకాలవరకున ప్రతి
మాత్రలవలన వలెను. పోర్టు మాత్రముగా 6 సీసాలు రు 1-3-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 3-3-0.

సారస్వతానవం: మొదలును అలమున కలిగించి, భావకక్షిణి వృద్ధిచేయును కావున, మొదలును కష్ట
లములను గలిగియుండు పను ప్రవ్యాధులను కలిగించి వరములకు మంచితాను
కక్షిణిని కలుగజేయును. పంగితిపాటుకు కంపస్వరమునకు వృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునింపును.
అంతిమశ్లేష శ్రీలకు చెల్లినకుడు (నెత్తివోర కాల మెత్తగానుండుటవలన) పొట్టాడను వదులగాని పిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 కొట్టు సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోర్టుకర్పణ ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్, బందరు.
స్థాపితము—1923. హైదరాబాదు బ్రాంచి

కొందరి హైదరాబాదు పాదల ప్రాత్యహముమీద ఆపట్టణమందు యాబ్యాంకు బ్రాంచి నొకదానిని
యా మాసాంతములోగా ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిబంధనప్రకారముండుదేది జనులు యాబ్యాంకు తమ
దిగనే భావించుకొని దాని అభివృద్ధికి తోడ్పడగలందులకుగాన, 200 పేర్లు వారలకిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది. బందరు
నందు పేరు 1 కి 100 రూపాయలు వసూలు చేయబడినది. యిప్పు డీపేర్లను కాపలినవారు రు 150 లు యిచ్చేద
మన్నును అమ్మువారు కనబడరు. అయినను హైదరాబాదు బ్రాంచి పేర్లు ప్రాకారమునలన మామూలు ధరకే (at par)
యివ్వబడును. పేరు 1 కి ప్రస్తుతము రు. 50 లు వసూలు చేయబడును.

రావుబహదూరు శేడించి హనుమంతరావు పంతులు, యితర వివరములకు:—
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, ఏ. జి. యస్. శాస్త్రి, యం. ఎ., శైక్రటరీ. ఏజెంట్లు:—ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్,
877 రెసిడెన్సీరోడ్డు, హైదరాబాదు-అని వ్రాసిన బడయగలరు.

దుర్గా మెడికల్ హాల్
గవర్నరుపేట, బెజవాడ
గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును
(1) ఈ మందు నెగరోగములను నివారించి మాత్రము
విడుచుచున్నప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను పిచ్చికాకిలతోను నిమిత్తములేకండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు. 3-0-0.

మూర్ఖరిప్తము
(2) ఈ మందు నీటునంటి మూర్ఖత్వమును యెన్ని సంవ
త్సరములనుండియున్న మూర్ఖత్వమునను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు పదిపావు మందు రు. 3-0-0.

పొడలకు తైలము
(3) ఈ తైలము తైలపొడలకేగాక యితరవిధములైన
పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాడి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలు స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0.
వజ్రెట్టు కావలెను. 3

జాతకము
జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక
ఘంటలుగాని ఆ తైరము వ్రాయుకాలముగాని మాకు వంటి
నయో జాతకనియొక్క యావము, స్వభావము, భవము, భూమి,
విద్య, సంతానము, కళత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము,
జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ. 2-4-0
లకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యాలెక్టరు రీడింగుతో 50
వలెర ఫలం. 1-4-0.

ఆకల్ల వేంకటేశాస్త్రి
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాడు, గోవాపరిశిల్లా

వెడరల్ ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు తగదు.

సర్ పి. ఎన్. శివస్వామయ్యగారి యువస్వాసము మద్రాసు, ఆగస్టు 18— నిన్నటి దినమున (వెడరల్) కాశీకి హిస్టారికల్ ఆస్పత్రిలో చేరవలసియైనట్లు ప్రారంభోపన్యాసమును సర్ పి. ఎన్. శివస్వామయ్యగారివారు 'వెడరల్' ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు తగదు" అను విషయమును గూర్చి యీ కేంద్ర విభాగము ముద్దించిరి.

సమాఖ్య ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు తగదు అను విషయము గూర్చి యంతయు పూర్వము కేవలము చర్చలతో మాత్రమే కాలము గడుచుచుండెను. కాని యిప్పుడు సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు వెలువడిన తరువాత, ఈ విషయము అత్యంత ప్రాముఖ్యమును రాజకీయ సమస్యగా మారినది. అన్నిటికంటే సమాఖ్య ప్రభుత్వమే భారతదేశమునకు తగియుండునని సైమన్ కమిషన్ యొక్క అభిప్రాయము. కాని యిట్టి ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు దేర్చుటకు చాలకాలము పట్టునని కమిషన్ వారు రిపోర్టుచేయుచు, అట్టి యాదర్శమును చేరుటకు ప్రస్తుత కేంద్ర ప్రభుత్వములో కొన్ని మార్పులు సూచించిరి.

సమాఖ్య ప్రభుత్వము అనగా, వివిధరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సమానాధికారము విధింపబడియుండునని అర్థము. రాజ్యాంగమును మార్పుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకుగాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకుగాని ప్రత్యేకాధికార ముండదు. ఉభయ ప్రభుత్వములను కలిసియే అట్టి మార్పులు గావించ వలెను. మరియు అంత్యాధికారము కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు గాక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందే యుండును.

ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వము (యూనిటరీ గవర్నమెంటు) కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు అధికారమును గలిగియుండి జాలవని భావింపగూడదు. వివిధ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు అధికారమును గలిగియుండియు, ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వ మేర్పడి యుండవచ్చును. కాని అంత్యాధికారము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు గాక, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందే యుండును. సమాఖ్య ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును మధ్య భేదము ఉందియుండునట్లు అట్టి భేదము లొక ప్రత్యేకస్వతంత్ర వ్యాయచిచారణంబును చే పరిష్కరింపబడును. కాని, యేక కేంద్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర అట్టి భేదములు కేంద్ర ప్రభుత్వముచేతనే పరిష్కరింపబడుచుండును. సమాఖ్య ప్రభుత్వము కేంద్ర రాష్ట్రీయ భావనము అంతకంతకు మోచుట యును నా మాన్య జాతీయ భావనము అంతకంతకు క్షీణించుటయును తలస్థించును. మరియు, సమాఖ్య ప్రభుత్వము కేంద్ర దేశపరిపాలనను చురుకుగా నడుపజాలదు. ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర దేశపరిపాలనను, కేంద్ర ప్రభుత్వముచేతనే చురుకుగా నడుపగలదు.

కాబట్టి, మన మున్నగు విచారింపవలసిన విషయ మేమనగా, యీ రెండు విధము గు ప్రభుత్వములలో నేటి భారతదేశము నకు తగియుండునా? భారతదేశము బ్రిటీషు ప్రభుత్వాధికారమునకు లోబడక పూర్వము కొన్ని శతాబ్దముల కాలమునకు భిన్న భిన్న ములగు స్వతంత్ర రాష్ట్రములు గా విభజింపబడియుండెను. నేటికిని గూడ అట్టి రాష్ట్రములు సుమారు ఆరువందలు గలవు. ఆకాలమును విభజింపబడిన రాష్ట్రములలో అంతకలవాలు మెండుగా నుండెను. వివిధ రాష్ట్రముల వారు భారత రాజ్యాధికారమును గ్రహించుకొని జూచుచుండిరి. బ్రిటీషు రాజ్యాధికారమునకు లోబడిన పేరుపైనే వారికి జాతీయ భావ ముండుననినది. బ్రిటీషు పరిపాలనను వారు లోబడియుకొనినట్లు ముందుగా నెక్కువకాల మయిప్పటికిని గూడ, స్థానిక సాంఘిక భావనములకుంట్లే దేశభావము నెక్కువ ముఖ్యముగా బాడబడుచున్నది. మనదేశ ప్రజల మనములం దింకను జాతీయ భావము పూర్తిగా యేర్పడన పడుదు, స్థానిక భావన ము నధికముగా విందు సమాఖ్య ప్రభుత్వ మేర్పడుటలన ఫలిత మెట్లుండునా? ఈ కారణముబట్టియే మనలో నేటికల సమాఖ్య ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు పనికిరాదనుచున్నది.

భారతదేశము యొక్క వైశాల్యమును బట్టియు, వివిధ ప్రాంతములలో వివిధ పరిస్థితులను బట్టియు, ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వ మేర్పడుటకు సాధ్యపడదని కొంద రభిప్రాయపడుచున్నది. ఇట్టి అభిప్రాయంతోనే నేటికల పను. ఎందుకనగా, ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కధికార మొప్పు గొంప బడ వచ్చును. మరియు సామాఖ్య ప్రభుత్వమునకు వివిధ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును మధ్యకుండే సమాధానముయొక్క ఫలితమే యగుటబట్టి, తమవైపును వచ్చినట్లు అట్టి సమాధానమునందు పీడిపోవుట కోసం యొక కారణమును గల్గింపవచ్చును.

ఈ విషయమున అభిప్రాయ భేద మెట్లున్నను మనలో నిష్పక్షిణియున్న జాతీయ భావము మనదేశమునకుంట్లకొక విధముగా స్థాయమును పరిపాలనా పద్ధతియును గత దెబ్బదియేండ్లకంటే నెక్కువకాలమునందు సెలవింపబడు

టవ న గలిగిన ఫలితమే యనవచ్చును. కాబట్టి అట్టి జాతీయత్వ యొక్క పూర్తిగా యేర్పడక పూర్వమే యేక కేంద్ర ప్రభుత్వ పద్ధతిని విడిచిపెట్టుట అనర్థ దాయక మగును. ఒక సారి జాతీయత్వ పూర్తిగా యేర్పడినప్పుడు సమాఖ్య పద్ధతియొక్క లాభములను విచారింప వచ్చును. కాని, సామాఖ్యములో నొక భాగము నకు నుండు కొక భాగము నకు నుండు ధర్మ దగ్గర సంబంధ మేర్పడుటకుగాను, న్యాయ పరిపాలనమునందాకే విధముగా పద్ధతి యనుసరింపబడుట ముఖ్యము. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధికారముతో తన కిష్టము వచ్చినప్పుడు అనుసరముగా జోక్యము కలుగజేసికొన గలగు యొక బలమును కేంద్ర ప్రభుత్వ మేర్పడుటలనని నాయుద్దేశముకాదు కాని, దేశ ప్రజలలో సామాన్య జాతీయ భావము నభివృద్ధి చేయుటకు, పరిపాలన వ్యవహారమును కట్టుదిట్టముగాను, చురుకుగాను నడిపింపబడుటకు, మత విభజనముతో గూడిన కేంద్ర ప్రభుత్వము చాల యుపకరము.

సైమన్ రిపోర్టులు

సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టులో కొన్ని సూచనలు తమ సిఫార్సులకే విరుద్ధముగా నున్నవి. భారతదేశమునకు సమాఖ్య ప్రభుత్వమే అర్హముగా నుండవలెనని కమిషన్ వారు సూచించుచు, అట్టి సమాఖ్య ప్రభుత్వ మేర్పడుటకు తగిన పరిస్థితులు భారతదేశమునందు లేవని వారొప్పుకొనుచున్నారు. రాష్ట్రీయ భావనము లేకుండ సమాఖ్య ప్రభుత్వ మేర్పడవలదనియు అట్టి రాష్ట్రీయ భావనము భారతదేశమునందు లేదనియు కమిషన్ వారు అభిప్రాయపడుచున్నను, భారతదేశమునకు సమాఖ్య ప్రభుత్వ మే అర్హముగా నుండవలెనని వారు సిఫార్సు గావించుచున్నారు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వము ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వమని కమిషన్ వారింగీకరించిరి. సమాఖ్య ప్రభుత్వ మంతకంతకు ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వముగా మారిపోవునని కమిషన్ వారు రిపోర్టుచేయుచున్నను, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానము పూర్తిగా మార్చబడవలెననియు, మరియు నూతన పద్ధతిని రాజ్యాంగ మేర్పాటు చేయబడవలెననియు, వారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు. వివిధ నియోజక ప్రాంతములు అతివిశాలముగా నుండుటచేత, జనభావశక్తియుతో గూడి యుండుటచేత, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యక్షము యొన్ని కలపబడి సాధ్యపడదని కమిషన్ వారు రుచుచున్నారు. కాని రాష్ట్రీయ భావనపథియొక్క నియోజక ప్రాంతములు కూడ అతి విశాలముగానో జనభావశక్తియుతో గూడియుండుట కమిషన్ వారు గుర్తింపవలె గాన్చించుచున్నది. కాబట్టి వారు కేంద్ర భావన పథి పరీక్షించు యొన్ని కల పద్ధతిని సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

నిజము ప్రజా ప్రభుత్వమునందు వోటరునకు ప్రజా ప్రతినిధికి సంబంధ ముండవలెను; కాని ప్రస్తుత నియోజక ప్రాంతముయొక్క వైశాల్యమునుబట్టి అట్టి సంబంధముండుట యసాధ్యుని కమిషన్ వారు దలంచుటచేత పరీక్షించుకొని సిఫార్సు గావించిరి కాని పరీక్షించు యొన్ని కలపలన వోటరునకు ప్రజా ప్రతినిధికి సంబంధము మరింత యెక్కువ మారవచ్చును. మరియు పరీక్షించు యొన్ని కల పద్ధతి అనుసరింపబడుచో, వోటరు దేశముయొక్క మొత్తపు లాభమునకు సంబంధించు సమస్యలను విశాలదృష్టితో గమనింపవలక పోవుటకు తలస్థించును. అంతేగాక, రాష్ట్రీయ భావనపథియు కూడ తమలోనుండి ప్రతినిధులను కేంద్ర భావనపథి కెన్నుకొను హక్కును పొందుటలన, తమ వోటరులయొక్క సంకుచిత దృష్టితో తమ స్వలాభముగల కుపయోగించుకొందురు. మరియు, ఆమెరికాదేశము గత కొద్దిసంవత్సరముల యనుభవము బట్టి యిట్టి పరీక్షించు యొన్ని కల పద్ధతికి విరుద్ధముగానే యున్నది. పరీక్షించు యొన్ని కల యొక్క మరీ యొక య సందర్భ మే మనగా, రాష్ట్రీయ భావన పథి యందును, కేంద్ర భావనపథియందును, యొకకాలముందు ఒకే వ్యక్తి సభ్యుడుగా నుండగలడు.

నియోజక ప్రాంతములయొక్క అధిక వైశాల్యము జనభావశక్తియు, వలన కలుగు కష్టమును చాల వరకు తగ్గించుటకు, ఇంగ్లాండులోను యితర దేశములలోను అనుసరింపబడుచున్న "పార్టీ పద్ధతి" భారతదేశములో గూడ అనుసరింపబడవచ్చును. భారతదేశము దిక్కుడు మంచి పలుకుబడి గల పార్టీయొక్కటి గలదని అంగీకరింపబడుచున్నది. ఈ పార్టీలతోనే యితర పార్టీలు కూడ యేర్పడుచో, నియోజక ప్రాంతముయొక్క వైశాల్యము, జనభావశక్తియు వలన గలుగు కష్టములు చాలనరకు తొలగిపోవును. కాని సైమన్ కమిషన్ వారికి పరీక్షించు యొన్ని కలపద్ధతియే యెక్కువ ప్రీతిగానున్నట్లు గాన్చించుచున్నది. నిజము సమాఖ్య ప్రభుత్వము కేంద్ర వివిధ రాష్ట్రీయ లను కొంతవరకు పరిపాలనా సామర్థ్యమును పొందియుండవలెను. కాబట్టి కమిషన్ వారు తమ గోరువున్న సమాఖ్య ప్రభుత్వములో గంజాం, డిస్సా యెజ్జి ప్రాంతములుగాని, శ్రీకాళహస్తి ప్రాంతముగాని చేర్చబడగలవని భావించుచో, యీ రాష్ట్రములన్నియును తమ స్వంతపరిపాలనా సామర్థ్యమును పొందియున్న పనియే వారు దలంచుచున్నారా? నిజము

బడియున్న యీ రాష్ట్రములయొక్క పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు కేంద్ర ప్రభుత్వమే నడుపవలసియుండును. కాబట్టి, సైమన్ కమిషన్ వారు వెలుకబడియున్న రాష్ట్రములను తమ వాదమున కారణము గావించుట యసంభవముగా నున్నది.

బాధ్యతాయంతరపాలనాదర్శమును చేరువరకును, దేశముయొక్క శాంతి సంతక్షణము కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క ముఖ్య బాధ్యతయైయుండవలెనని కమిషన్ వారు రిపోర్టుచేయుచున్నారని అట్లుయినచో, భారతదేశము, బాధ్యతాయంతర పాలనా సందర్భమును చేరినప్పుడు శాంతి సంతక్షణమును కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యత అంతమొందునా? అట్లెన్నటికి కాబాలను దేశముయొక్క శాంతి సంతక్షణమునకు బలమును కేంద్ర ప్రభుత్వము అనుసరము. ఈ కారణముబట్టియే, భారతదేశము నకు ఏక కేంద్ర ప్రభుత్వ విధాన మనుసరింపబడవలెనని నాయుద్దేశము. మరియు కమిషన్ వారు కేంద్ర భావనపథియొక్క కోరిక యుండవలెనని సిఫార్సు గావించిరి. కాని, కేంద్ర భావనపథి యొక్క పేరు సమాఖ్య ప్రభుత్వమునే నేరుగను.

మొత్తముమీద సైమన్ కమిషన్ వారి సిఫార్సులు భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనమును సాధ్యమగునంతదూరము గావించుచున్నవి. భారతదేశ స్వపరిపాలనగూర్చి తాము దీర్ఘకాలము విచారణ సలుపుట యుపకరముయొక్కని కమిషన్ వారు చెప్పిరి. నిజముగాక, కమిషన్ వారు చాల దీర్ఘదృష్టితోనే విచారణ పలికిరి. భారతదేశ స్వపరిపాలనము యొంత దీర్ఘ కాలము వరకయినను గూడ సాధ్యపడుచుండుట్లుగా తమ సిఫార్సులను ప్రకటించిరి.

తులసి—బిల్వ

ఇది తులసి—బిల్వ అను జాతీయమౌలికలగుగూర్చి శాస్త్రవిషయకపరిశ్రమ చేసి వ్రాయబడిన ఉత్తమ గ్రంథరాజములు. ఈ మౌలికల ఓమధీగుణము, వైద్య ప్రయోగములు, శాస్త్రచరిత్ర, పురాణ వివరము సరళ శైలిలో వివరింపబడినవి. వైద్యులకు, భక్తులకు విశిష్ట ఉపయోగకరమైన గ్రంథములు. క్రొవైజాన మంచి పెనద్రవైటు కాగితముమీద ముద్రింపబడి గృహలక్ష్మి గ్రంథమాలలో ప్రథమద్వితీయ కుసుమములుగా ప్రచురింపబడినవి.

గ్రంథముల కర్తలు డాక్టర్ కె. యస్. కేసరి ప్రతి ఒక్కటికీ రు. 0-8-0

"గృహలక్ష్మి" కార్యాలయము

బొంబాయి నెం. 752

ఎస్కూరు, మద్రాసు

ఆయాస వడవదు

శూలనాప్తి తగ్గిపోవును

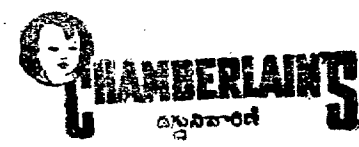
చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారణిని ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది శిశువును ననుభవింపగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి ఆనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందులంగల్గి న్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచము దంతలను శూలనాప్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునంబంధమైన వ్యాధులన్నిటికీ వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని గుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద వలసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారణి

10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

ప్రపంచమునందు చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతికొనిన వైద్యవేదము. అది కొత్తదికాదు, అది ఇప్పటికీ గుణ విశిష్టము.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A

భోజ్యసంఘానికి జెట్టు

12-8-30

పోలీసు

టి. రాజగోపాల్ గారు పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెం డెంటు సెలవునందు వచ్చినందున తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకి నాడ సబ్ డివిజనుకు మార్చబడిరి. రా|| సా|| యస్. వెంకటేశ్వరయ్యగారు పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెం డెంటు సెలవు నుండి వచ్చినందున బళ్లారి జిల్లా ఆదోని సబ్ డివిజనుకు మార్చ బడిరి.

స్పెషలు

ఆర్. యస్. శంకరయ్యగారు (నాగపట్నమునందు సబ్ డివిజన్ జిల్లా పబ్లిక్ వర్క్స్ ఇంజనీర్ తాత్కాలికము గా నియమింపబడి అడివనల సెషన్స్ జడ్జి ఫనల చూచుకొని నియమింపబడిరి.

లాకౌఖి

చెయ్యూర్ నూర్యప్రకాశం నాయుడుగారు చిత్తూరు జిల్లా తిరుపతియందు గౌరవస్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింప బడిరి.

యస్. కోటప్పగారు బళ్లారి జిల్లా కోటూరియందు గౌర వ స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

సానిక స్వపరిపాలనాకాళి

పి. ఏ. మత్తూగారు మెడికలు కాలేజీయందు బయో కెమిస్ట్రీ ప్రొఫెసరుగ సెలవుమీద వెళ్లిన ఏ. యస్. మన్నాడి నాయుడుగారి స్థానే నియమింపబడిరి. పి. కటుంబయ్యగారు విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీయందు అంటుబాధ్యులు లెక్చరరుగా నియమింపబడిరి. చార్లట్ సంతోషరావు సతిగారు విజయ నగరం పురపాలక సంఘసభ్యులగు ప్రభుత్వమువారిచే నియ మింపబడిరి.

శ్రీయుతులు, కే.వీరయ్య, నాలపతి వెంకట్రామయ్య చాడగిగారు నరసారావుపేట పురపాలక సంఘసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. సాదాగర్ మోహిదీన్ పాచా సాహెబ్ బహదూర్, శ్రీమతి వడ్డేబోయిన రత్నమ్మ, మోసస్ కెల్లిగారు ఒంగోలు పురపాలక సంఘసభ్యులుగ ప్రభుత్వము వారు నియమించిరి.

సానిక అధికారుల ప్రకటనలు

శ్రీ కే. ఎరుకలకెడ్డిగారు కోయిలకంట్ల తాలూకాలోడ్ల ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నికొబడిరి.

శ్రీ హెచ్. ఆర్. కేవప్ప బి. ఏ. గారు పీఠరు అనంతపురము పురపాలకసంఘ సభ్యులుగ భారతదేశ మెచ్. సంజందరావుగారి స్థానే యెన్నికొబడిరి.

రా|| సా|| అన్న దేవుల గోవిందకెడ్డిగారు నెల్లూరు పుర పాలకసంఘాధ్యక్షులుగ ఎన్నికొబడిరి.

విద్యాకాళి

శ్రీ కే. జనార్దనరావు నాయుడుగారు తూర్పుగోదా వరిజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింప బడిరి.

జ్యుడిషియలు

యం. గోపాలాచార్యగారు, బి. ఏ. బి. యల్. కర్నూ లుజిల్లాకోర్టు సీర్స్ దారు జిల్లామునసబుగా ధర్మపురి జిల్లామున సబుకోర్టుకు పి. రాజగోపాలాచారియార్ ఒదులుగ మార్చ బడిరి.

మాడ్యూషి లక్ష్మీనారాయణ ఆచార్యగారు గంజాము జిల్లాకోర్టు సీర్స్ దారు కనిగిరి కోర్టునందు జిల్లామునసబుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ కాళి

రా|| సా|| వి. వెంకటనారాయణ శర్మగారు, అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, తాత్కాలికపు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ పనిచూచు చున్నవారు గంజాము డివిజను వార్తాకర్మిలుకు మార్చబడిరి.

యం. అప్పలనరసయ్యచాయుడుగారు తాత్కాలిక అసి స్టెంటు ఇంజనీరు, గంజాము డివిజను గిరిపూర్ కాలువ సబ్ డివిజనునందు రసత్ కోండ సబ్ డివిజనుకు మార్చబడిరి. శ్రీ పాద కామేశ్వరరావుగారు గోదావరి ఉత్తరడివిజనులోని పోల వరం సబ్ డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ మార్చబడిరి.

వి ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు కాకినాడ సబ్ డివిజనునందు తాత్కాలిక అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, సామర్లకోట సబ్ డివిజనుకు మార్చబడిరి

టి. వి. శేషఅయ్యర్ గారు తాత్కాలిక అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, సామర్లకోట సబ్ డివిజనునందు రుమ్మూడెం సబ్ డివిజనుకు మార్చబడిరి.

మెడికలు

జి. యస్. విశ్వనాథగారు సివిలు అసిస్టెంటు సర్జను, నేలంజిల్లా ఆర్థిక ప్రభుత్వ ఆనుపత్రియండి గంజాముజిల్లా ఇత్రావడనది ప్రభుత్వ ఆనుపత్రిక మార్చబడిరి.

తిరువాన్కూరు నేషనల్ బ్యాంక్, లిమిటెడ్.

(తిరువాన్కూరులో 1912 సం|| లో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది.)

హెడ్డాఫీసు:—తిరువళ్ళ, ద. ఇండియా.

బ్రాంచి ఆఫీసు:—కొట్టయం, త్రివేంద్రము, అల్లెపే, క్విన్, ఎర్నాకులం, త్రిపునిట్టూరు, మధుర, కొచ్చిన్, చెంకోలమ్.

బోర్డు డైరెక్టర్లు.

కె. సి. మేమన్ మాప్సిల్లెగారు, బి. యే., కొట్టయం, (అధ్యక్షుడు)

కె. సి. కేశవన్ గారు, క్విలక్.

కె. వి. మాద్యగారు, కంజిరావల్లి.

కె. డొమెనిక్ థామెన్ గారు, కంజిరావల్లి.

కె. జి. థామస్ గారు, కాయన్ కులమ్.

ఇ. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్ గారు, ఎమ్. ఏ. ఎమ్. యల్. త్రివేంద్రమ్.

కె. సి. ఏవెన్ గారు, బి. యే., (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.)

గడచిన పదిరెండుమాసముల యభివృద్ధి రిపోర్టు.

గడిచిన 30 జూన్ 1929, 31 డిసెంబరు 29 తేదీలతో పరిమాణబడి, 30 జూన్ 1930 తేదీన యన్న స్టేట్ మెంటు.

(ఆణాలు, పైసలు తీసివేయబడినది)

చెల్లించబడిన బాకీలు.	80—6—29	31—12—29	30—6—30
చెల్లించబడిన మూలధనము	826151	846195	407163
రిజర్వు ఫండ్లు	110000	150000	150000
డిపాజిటు	1399556	1563293	1810840
ఫోర్ మన్ గారు ఈ అండ్ ఎఫ్. డిట్టిలను చెల్లించవలసినది	29250	29250	27800
బహుమతులకర్తృలుగాని చందాదార్లు చెల్లించవలసిన చందా గనము	చేర్చబడలేదు.	371921	463280
ముగియ తీయబడిన మూలధనము	18507	49112	99588
చిల్లర బాకీలు	93688	84882	186212
లాభవస్తుముల లెక్కలపట్టికలోని నిల్వ	11980	9845	9845
మొత్తం	1964077	2606401	303678

రాబడిగనము.	80—6—29	31—12—29	30—6—30
మూలధనములోని ఖర్చు			
(ఎ) స్థగములు మరియు భవనములు	20182	26924	25638
(బి) ఇతర పట్టెలు, ఇతర సామాన్లు	9868	11840	18138
గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీల క్రింద యొసంగబడినది, ఇతర బ్యాంకు లలో యంచబడిన జిపాజిట్ సాము.	86841	112420	225604
అప్పులు, అడ్వాన్సులు	1612582	1712821	2025873
బహుమతులొసంగబడిన చందాదార్లు శ్రేణిదఫా యొసంగయెడు చందా గనము.	చేర్చబడలేదు.	530228	875966
చిల్లర రాబడిగనము	189845	118438	288796
ఆఫీసులోని టొట్టు, బ్యాంకర్ల వద్ద యన్నది	94814	93735	104168
మొత్తం	1964077	2606401	3208678

తిరువళ్ళ
1—8—1931
16—12—1105
Tiruvalla,
1—8—1930.
16—12—1105.

1.

కె. సి. ఏవెన్. బి. యే.,

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

K. C. EAPEN, B. A.,

Managing Director.

చేపల్లె

ది 12-8-30 వ తేదీన చేపల్లెలో సబుమేజిస్ట్రేటుగారి న్న శిక్షింపబడిన రాజకీయ తైలీ వివరం:

1. దాక్తరు మచిరాజు అప్పారావుగారు సాక్షిచంద వోలు 157 వ నెక్కును 6 మాసములు కఠిన శిక్ష సిక్కును.

2. మాచవరం గ్రామ పంచాయితీ వ్రెసిడెంటు యెం దూరి శ్రీరాములుచౌదరిగారు సాక్షిమాచవరం నెక్కును 143 8 మాసములు కఠిన శిక్ష సిక్కును.

2 బళ్లమూడి వెంకట్రామయ్యచౌదరిగారు 143,426 నెక్కును 9 మాసములు కఠిన శిక్ష సిక్కును సాక్షి మాచవరం.

4. కాకినాడనుని కాళహస్తి లింగయ్యగారు 157 వ నెక్కును 6 మాసములు కఠిన శిక్ష సిక్కును సాక్షి పెనపులి వర్లు.

5. పాతూరి నుబ్బయ్యచౌదరిగారు సాక్షి పెనమూడి 1 సంవత్సరం శిక్ష సిక్కును.

6 రావు వెంకయ్య చౌదరిగారు 74 వ నెక్కును 6 మా సములు కఠినశిక్ష సిక్కును సాక్షి పెనమూడి.

7. వాళం వెంకటసుబ్బారావు సప్తగరు సాక్షి నివాంపట్లం వుప్పుకొనిన కేరం 6 మాసములు శిక్ష సిక్కును. వైచారి యీ కోజుననే రాత్రి ప్యాసెంజరులో రాజకుండ్రి జయలుకు తీసుకొనిపోయిన తెలియుచున్నది.

బళ్లమూడి వెంకటరమణయ్య.

మాచవరం, పాన్కూరుపాట్లు.

సీమ వెండి సామూనులకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ

మాన్యుఫ్యాక్చరీంగు జ్యాయెలరీ అండ్ డ్రెమింగు మర్చెంట్సు, బెజవాడ.

శాసనసభ యెన్నికలు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా-అనంతపురము

రాజ్యపు సభకు శాసనసభ యెన్నికలలో మన జిల్లా కుగల రెండుసాసనలలో నోకదానికే నే నభ్యర్థిగా నుండి పోటీచేయుచున్న సంగతి తమకు వార్తాపత్రికలవలన తెలిసిపోయిందవచ్చును. నేను మామూలముగా ననియే మామూలమునను మొదలు యభ్యర్థిప్రచారములకు నా ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లు తెలియజేయుచు, అట్టివార్తలకు ఆచారము లేదనియు నేను మామూలమునలేదనియు మనకు జేయుచున్నాడను. నేను భృత్యులకు జాతీయవాది. నా రాజకీయ పక్షమును నా వోటును మహాశయులకు వ్యక్తముగా నిచ్చుట ప్రధానముగా నాభ్యర్థముని తలచి వివరించుచున్నాడను. (1) రాజకీయభిరుచులకు సరియైన యేర్పాటులను జైల్లో చేయించుటకు వత్తిడిని కలుగజేయించుట. (2) స్థానిక సంస్థలపై గవర్నమెంటువారి రిజిస్ట్రేషన్ వేసిన ఆంక్షను వెంటనే తొలగించుట. (3) జాతీయభావములను పురిగొల్పు విద్యను మన పాఠశాలలందు ప్రవేశపెడేయుట. (4) అధికారుల అక్రమచర్యలను ఖండించుట. (5) శాసనసభవారిచే నేర్పాటుచేయబడిన రిజిస్ట్రేషన్ మెంటు కమిటీవారి నూచనలను ఆమోదింపజేయుట అందుకు భిన్నముగా ప్రభుత్వము వారు కమిటీవారు నూచనలకు భృతిరేకముగా మోపువస్తులను విధింప నెంచివచ్చి అట్టిదానిని యరికట్టి సకహందోళన ప్రజాహత్యకుగ నొసరించుట (6) దాఖలా నీటిసమస్యలలో డి.సి. డబ్లియంవారి నొసరించు యక్రమములను ఖండించుట, రయితు కనుగొన్నగా నీటిసరఫరా విషయములలో పనిజేయుట మొదలగు విషయములలో నాకేర్పించినలేక పాటుపడగలనని మనవి జేయుచున్నాడను. నేను ప్రజావత్సలుననుండి వుద్యోగాది చ్యామోహములకు నుగ్గుగాక నిర్భయముగా నాయభిప్రాయములను శాసనసభలో వెల్లడింపగలనని హృదయపూర్వకముగా మనవిజేయుచున్నాను. కావున మీకుగల రెండువోట్లలో నొకదానిని నా కొసంగియు, యితరులచే నొసంగింపజేయుచు నా జయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాడను.

తాల్లూరి సుబ్బారావు.

మొంబక తాలూకాలో, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనెటు సభ్యుడు.

దినపత్రిక చందాదారుల

కొక ముఖ్యమనవి

చందా సొమ్ము మనియార్డరుద్వారా పంపునప్పుడు, పాత చందాదార్లైనవారు, యిదివరలో మీకుచేరిన మనియార్డరు అక్నాలెడ్జిమెంటు మీదనున్న నెంబరునుగాని మీకు వ్రాయు ఉత్తరములపై నున్న నెంబరునుగాని నుదహరింప గోరదము. అది లేనికారణమున కాలహరణముగచున్నది. అనెంబరే కొద్దిరోజులలో మీ పత్రికమీద కూడ నుండగలదు. గనుక నడరు నెంబరు నెప్పుడును మీరు ఉత్తరముల వ్రాయునప్పుడుగాని, సొమ్ముపంపునప్పుడుగాని. నుదహరింపగోరదము.

వ్యవస్థాపకుడు.

కెంపులు, పచ్చలు, మంచముత్యములు వగైరాలకు ఏకంసి చబిల్ దాసు అండు సన్యు,

సీమకమలములు, నగలవర్తకులు,

112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. 4

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్మలమైన పుష్పమైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రవస్తుమును కట్టుటలో చేరువాడి, స్త్రీపురుషులకు నిరతికృష్టమును కలిగించుటకు దీనిని మించి మరేమధములేదు. 25 మా 2-8-0 కేటాగుడచితము.

17-3 ప్రపురసుందరీ వైద్యశాల, మహేంద్రవాడ-గామచంద్రురంపాడు, గోదావరిజిల్లా.

బల్లారిజిల్లా ఉపాధ్యాయులు మిస్ డి. సాహగారికి ఇంట్లోనుండి పోవుచున్న సందర్భమున విందు గావించిరి. ఈమె మధ్య కూర్చొని యున్నది. (బాబు బ్రదర్సు)

పంజీత మదనమోహన మాలవ్యాగారు 10 వ తేదీన బొంబాయిలో రాజకీయ నిర్బంధుల అభి నందనసభయందు ఉపన్యసించుట. (జి. ఎస్. ఎ.)

రసతరంగములగు వైమలేఖలు

గ్రంథకర్త శ్రీయుత బి. టి. నరసింహ చార్యులుగారు

ఇందు అమృతవల్లి ప్రభాకరకు జరిగిన 14 వైమలేఖలు కలవు. అమృతవల్లి భగ్గువేమ జీవిత విషయములను యీ లేఖలన్నియు ను వెల్లడించుచున్నది. తమ కమాతల కిష్టములే నివారికి వారిని చ్చి తేదండ్రులు పెండ్లిండ్లు చేయుటలన కలుగుచున్న మహానరము యీలేఖలవలన స్పష్టము కాగలదు. గ్రంథకర్త యీలేఖలనొక కథాభాగముగా పొందుపరిచి అద్భుతమును కల్పించుట చాల ప్రశంసనీయము. ఈ చరిత్రము కల్పితమో సత్యమో నిర్ణయించుట పాఠకుల కంత సుకరమైనపనికాదు. ఈగ్రంథము వ్యూహను ధురైతిలో వచనముగా వ్రాయబడినది. దీనివల ఒకరూపా యి. దాదాపు 160 పేజీలు గలవు.

అడ్రెస్: మూర్తిబుక్కుషిఫో 178 మింటప్పీటు మదరాసు.

గాంధీమహాత్ముని దండియాత్ర

ఫిల్తును బహిష్కరించుట

బొంబాయి కార్పొరేషనువారు అనమృతిని తెలుపుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—గాంధీమహాత్ముడు అహిమ దాఖాదునండి బయలుదేరి దండివెళ్లవరకును జరిగినవిషయము లన్నియును బయాస్కాపులో ప్రచురించుటకు సినిమా ఫిల్ము తయారచేయబడినది. దీనిని బొంబాయిలో ప్రచురింపగూడదని దొరతనమువారి జ్ఞాపించిరి. “ఇటుల ఆజ్ఞాపించుట సంతాప కరము అనుతీర్మానమునేడు (14వ తేదీ) జరిగిన బొంబాయి కార్పొరేషనుసభలో మోహనలాలుదేవాయుగా రుపహరించిరి. ఈప్రశ్నను చర్చించుటకు కార్పొరేషనువారికి అధికారము లేదని హెచ్. పి. మోడిగారనిరి. చివరకు వోటుకుపెట్టగా అధ్యక్షుడుగూడ తీర్మానమునకు అనుకూలమున కాష్టింగ్ వోటు నిచ్చినందున తీర్మానము నెగ్గినది.

(అ. వె. స్పె.)

మిగుల వివరీతమును విచార కరమగు మరణములు

4 రు ఒకగంటలో మరణము నొందుట

విశాఖపట్నం జిల్లా పార్వతీపురం తాలూకాలో చేరిన నారాయణపట్నం యేజిస్సీ బందుగాం గ్రామమున యీనెల 9 తేదీ వుదయం యీ గ్రామం వాస్తవ్యులు పంచమకలనులు 4 యిండ్లవాళ్లువున్నారు. వీళ్లు అందరు పయిలేదీ వుదయం కూలి పనలకు పోదలచి ప్రాతఃకాలపు భోజనము చేయుచుండగా 8 సం||రములు యీడుగల అడపిల్లకు మూర్ఛరీతిగా కనపడి నోటివెంబడిని రక్తము గ్రక్కగొని కాలగళనొందినది. ఆ వెంటనే ఆ పిల్ల తమ్ముడు 6 సం||రములు యీడుగల మొగ్గుర్ర వాడు అదేరీతిగా కాలగళి నొందెను. మరి 15 నిమిషములకు ఆ యింటి పొరుగునవున్న ఆ కుటుంబముకు చెందిన మరెయ్యెకయింటి లో 19 సం||రముల స్త్రీ 6 మాసముల మొగ్గుశువును విడిచి పై రీతినే రక్తముగ్రక్కగొని మరణించెను. ఈ ఆకహనిషి బావ కుమారుడు 12 సం||రములు యీడుగల మగ్గుర్రవాడు వుదయం భోజనంచేసి తండ్రితో కలిసికూలి పక్షి బోవిశిధముగానుండిపై రీతినే మూర్ఛగా కనబడి రక్తముగ్రక్కగొని కాలగళి నొందెను. మొత్తము పయితి యీ నాలుగు విచారకరమగు మరణములు ఘూరు 2,3 గంటలలో జరిగినవి. తురక పేట, బందుగాం అనే 2 గ్రామముల నడుమనున్న యీ పంచముల యిండ్లలో జరిగిన యీ వింతమరణముల సంగతి వై రెండు గ్రామములలోని వార తెవ్వరికిని తెలియలేదు. మరికొంతకాలమునకు అనగా మధ్యాహ్నం 2,3 గంటల వేళ్లప్పుడు వాళ్లయేడుపులు విన్నమీ దట గ్రామస్థులకు తెలిసినది. ఇంత చిన్నగ్రామంలో యంత స్వల్పకాలములో ఒకే మారు నాలుగు జీవములు వింతరీతిని పోవుట చూచి గ్రామంలోని ఆ బాలగోపాలము మిగుల భీతా హులయ్యున్నారు. ఈ ప్రాంతములలో యంతకముందెన్న డును యిట్టి వింతమరణములు యిన్ని ఒకేసారి కనిగిని యుండ లేదు.

(ఒకవిలేఖరి)

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

చోరీనేరములు

కర్నూలు, ఆగస్టు 12:—పి. అనంతయ్యగారి ఇంటి తాళము విరచియు, గాండ్ల నాగన్నగారి ఇంటి మెట్టునండి లోన బ్రవేశించియు చోరులు ద్రవ్య మపహరించిరి, అనంత య్యగారు రు. 270 వరకున, నాగన్నగారు రు 659 వరకును కోల్పోయిరి. నేరస్థుల బాడ తీయువారికి మంచి బహుమతి యొసగబడు నని పోలీసు సబుఇన్స్పెక్టరుగారు రను అబ్దుల్ సత్తార్ గారు కరపత్రములద్వారా ప్రకటన గావించిరి.

ఆరోగ్యవారము

ఈనెల 11-న తేది సోమవారమునండి ఆరోగ్యవార ము జరుగుచున్నది.

నాట్యకౌశలము

కారదా ఫిలింకం పెనీలో ప్రసిద్ధిగాంచిన డిల్లీదూ తాను నామె సినిమాలోలో తన నాట్యకౌశలముచే ప్రజల నానందింపజేసెను.

పెదవులివర్త

ఈ గ్రామములో యిదివరలో గాంధీ ఉప్పు కొనినందుకు కాళీనాథుని శరభశ్శు అను 17 సంవత్సరముల వయస్సుగల కుర్రవాడు, తలపనేని పెంకలరత్నం అను 17 సంవత్సరముల కుర్రవాడు, వీరి పై కేసులు 7-8-30 తేదీన శిక్షణ సబ్ మేజిస్ట్రేటువద్ద విచారణ కాబడినవి. తుచు పని కోరలేదు. ఆరుమాసముల చొప్పున శిక్ష విధించి రాజమండ్రి జయిలుకు పంపబడిరి. వీరిలో శరభశ్శు అను కుర్రవాని తండ్రి కాళీనాథుని కాళహస్తి లింగయ్య అనువారు నాలుగేడుకు భోజనం పెట్టినందుకు వీరి కేసు యారోజన అనగా 12-8-30 నడుగు కోర్టులో విచారణపడి తుచు పని కోరనందుకు వీరికి కూడా ఆరుమాసములు శిక్ష విధించి రాజమండ్రి పంపిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బెజవాడ (స్వకీయ విలేఖరి)

నగరపేటలో కొట్లాటలు కూసీలు

బెజవాడ, 12-8-30:— నిన్న మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నగరపేటలో సారాంతరగిరిగనన్న తండ్రి చిన్న మాంసపు చీకలు అమ్ము దుకాణావార్లకు తిగదా యేర్పడి క్రమముగ వెలిసి కొట్లాటలోకిరిగి బండారలను గాయపరచుకొనినట్లు, వాండ్లిద్దరు మూడుగంటలపుండు అనుభ్రమిలో ఇకాశేండ్లగా చెర్చుకొనబడిరి. అప్పటినుంచి వాండ్లియిద్దరి సాలాకు మునుపులెప్పుడు స్వర్ణం యేర్పడి కొట్లాటలై బండారలపై కాలు దువ్వెడుచుండిరి. వెద్దగలభా జరుగు నని భయపడి చుట్టు పట్టును వారిలో కొండరు నిన్న సాయంత్రము పుండు రి గంటలవేళ జిల్లాకలెక్టరు వారికి సూపర్వైజరుగానికి తంఠిమాలము నతెలియపరచిరి. మరిన్ని బెజవాడలోన్న పోలీసు ఉన్యోగములకుడ అర్జీలుప్రాసి దాఖలు చేసుకొనిరి. పోలీసు వారు యేమి బందోబస్తు చేసినదియు వివరముగ తెలియకుగాని రాత్రి 7 గంటలమొదలు 10 గంటలవరకు, నగరపేటచౌకులో కత్తులతోను కర్రలతోను హోరాహోరీగా కొట్లాట జరిగినదట. ఆకొట్లాటలో రాంపిల్లి గురవయ్య జోగిపల్లి రాములు, పిల్ల నారాయణ అనువారలు మరణించిరి, చాలమందికి గాయములు తగిలి ఆశుపత్రికి కొంపొందిరి. వారి కేసులను నేడు దాక్టరుగారు పరిశీలించుటయు, పోలీసువారు పంచాయతీ చేయించుటయు జరిగినవి. వేలకొలదివరకు ఆసుపత్రివద్దగుంపులుగా చేరియున్నారు. పోలీసువారు కాపలా కాయచున్నారు. అరెస్టులు యింకా జరిగినట్లు తెలియలేదు.

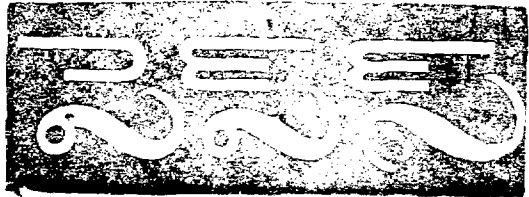

అకస్మాత్తుగా వచ్చుచలిగాలి మిక్కిలి అపాయకరమైనది

అకస్మాత్తుగా సంభవించు జలుబు తైత్త్యములవల్ల క్వావ కోశములకు హాని కలుగును. ఎట్టిబలవంతునికైనను గుణము చూపింపక మానదు. బాగ్రత్త. ఎప్పుడు వెప్ప బిల్లలను చేకావలిగా నుంచుకొనుడు.

వెప్ప పీల్చుననినట్టి, అద్భుతమైనందు. నోటిలో వేసి కొనినవెంటనే క్రిమిసంహారి యగు పొగ, వాయువులు అందుండి వెడలి క్వావకోశములలోనికి పోవును. వెప్ప గొంతునొప్పిని కాంతింపజేయును. కఫమును తెగగొట్టి దగ్గును మాన్చి ప్వాదయ దొర్చులమును పోగొట్టును.

కెప్పుడు లండరివద్దకు దొరకును. వెల 1-కి రు. 1-0-0. అద్భుతమైన నుందుదీర్గ

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

(15-8-1930)

“స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు”

40 నెం! నూలు (5 పానుల కట్ట) మధుర మిల్లు	రు 4-2-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 4-2-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 4-2-0
80 నెం! నూలు (5 పానుల కట్ట) మధుర మిల్లు	రు 8-10-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 8- 9-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 8- 9-0
20 1/2 నెం! నూలు (10 పానులకట్ట) చూలై మిల్లు	రు 5-14-0
20 నెం! నూలు (10 పానులకట్ట) మధుర మిల్లు	రు 5-14-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 6-1-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 5-12-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 5-14-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 5-14-0

ఇత్తడి, రాగి రేకుల ధరలు

ఇత్తడి కేసులు (బాంబు 1-కి) “డిబ్బోమాన్”	రు 202-0-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 200-0-0
రాగి రేకులు (బాంబు 1-కి)	రు 255 0-0

సీమెంటు ధరలు

గిల్లింగువోం (“వెయ్యి” బాంబు) సీపా 1-కి	రు 10-10-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 8-2-0
ఇటాలియన్ (“ఫలోనాటవర్” బాంబు) సీపా 1-కి	రు 9-4-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 2-6-0
జీనిస్ (ఓ. కే.) బాంబు) సీపా 1-కి	రు 9-6-0

చక్కెర ధరలు

బావా చక్కెర (రెడీరేటు) బస్తా 1-కి	రు 24-0-0
” (ఫార్వర్డురేటు) ” అగస్టు	రు 28-14-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 28-14-0

వేరుశనగనూనె ధరలు

“ఎక్స్ ప్లెయిర్” (1-వ రకము) బాంబు 1-కి	రు 78-0-0
” (2-వ రకము) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 78-0-0
“గానగ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 92-0-0
అముదము (మిల్ డెలివరీ) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 94-0-0 టు 96 0 0

వదునుచేసిన తోళ్ల ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అవ్ కంట్రిన్	రు 0-9-9 టు 0-10-8
” (తేలిక) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-11-9 టు 0-12-6
” (8-8 1/2) తెంగుపూరు	రు 0-9-9 టు 0-10 8
” (7-7 1/2) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-10-6 టు 0-11-0
” (తేలిక) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-12-0 టు 0-12-0
” (8-8 1/2) బెజవాడ	రు 0-10-0 టు 0-10-6
” (6 1/2-7) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-10-9 టు 0-11-8
” (7-7 1/2) విజయనగరం	రు 0-10-9 టు 0-11-0
” (6-5 1/2) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-11-0 టు 0-11-6
” (7-7 1/2) ఏలూరు	రు 0-11-0 టు 0-11-6
” (5-5 1/2) ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-12-0 టు 0-12-9
గడ్డతోలు	రు 0-8-0 టు 0-8-8
గడ్డమాడతోలు	రు 0-12-0 టు 0-13-0
అవుమాడతోలు	రు 1-4-0 టు 1-5-0

వేరుశనగపప్పు ధరలు

మిక్కిల్ రకము (ఫ్రెంచి బాంబు 1-కి)	రు 88-0-0
సాదారణము ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 88-0-0

వెండిబంగారముల ధరలు

సవరను 1-కి (టోకుధర)	రు 18-9-8
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 18-9-6
బంగారము తులం 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్)	రు 22-0-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 21-8 0
బుడి 100 తులముల బార్ 1-కి	రు 48-0-0
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	రు 0-8-0

గజ్జికి తైలము డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూలుగా రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలమ, చీల మొదలగునవి నశించును. తిప్పక పనిజేయును. అన్యుతాంజనం దీహో, మదరాసు - బొంబేయి.

సప్తా జయకరు

రాయబారములు

నాయకులుకలసి ప్రకటన చేయనుండుట

పిమ్మట సప్తా జయకరుగార్లు మరల రాజప్రతినిధితో సంభాషించి నుండుట

పూనా, ఆగస్టు 14:—“ఎరవాడ చెరసాలలో పునా తృగాంధి పండిత మోతీలాలు, పండిత జవహరలాలుగార్లు మున్నగువారు కలసి సంభాషించిన పిమ్మట వారందరూ కలసి ఒకప్రకటన చేసెదరు. అటుపిమ్మట సప్తా జయకరుగార్లు మరల రాజప్రతినిధితో సంభాషించెదరు.” అని తెలియుచున్నది.

పండిత మోతీలాలుగారి సౌకర్యముకొరకే నేడు మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ఆలోచనలు ప్రారంభింపబడెను. ఎరవాడ వచ్చినపిమ్మట మోతీలాలుగారి ఆలోచనలు బాగుగా నున్నదని తెలియుచున్నది. నయినీలాలు చెరసాలలో జవహరలాలుగారు మోతీలాలుగారును వేరువేరు గదులలో వసించుచుండిరి. ఎరవాడ చెరసాలలో వీరిద్దరును ఒక్కగదిలోనే వసించుచున్నారని

నేడు సాయంత్రము సప్తా జయకరుగార్లు చెరసాలలోనుండి వెలుపలికి వెచ్చినపుడు రేపు ఉదయముల 11 1/2 గంటలకు మరల సమావేశము జరుగను. నేడు 1 1/2 గంటల నేపు సంభాషణ జరిగినది. రేపటితో గూడ ఆలోచనలు పూర్తియగునని తోచెను. అని సప్తాజయకరుగార్లు తెలిపిరి.

ఎరవాడ చెరసాలలో జయిలు మాపకం పెండ్లెంటు షిఫ్టులోనే సమావేశము జరిగినది. అది చాల విశాలమైన గదునియును దానిలో నిల్చు ప్రత్యేకపు యేర్పాటులు చేయబడినవియును గూడ తెలిసింది. మధ్యగా నొక కాండుపేజిని వేయబడెను. దాని చుట్టును సోఫాలును కున్నచెయ్యియును వేయబడెను. వైదిచేతనే తయారు చేయబడిన ఒక తివాసీ ఆగదిలో పరుపబడిన అని తెలిసినది. జయరాంబాబు దాక్టరుమహానుభు జవహరలాలుగార్లు పడమటివైపు వీటివద్ద నిలచియుండిరి. వెలుపలనున్న ప్రజలు వారికి నమస్కరింపగా వారు సంతోషముతో గైకొనిరి. (హం. స్వ. వి.)

మహాత్మాగాంధీ, నెహ్రూగార్లకు సమాధానము కుదురుట

ఈనెల 13 వ తేదీన పగలు 11 గంటలకు సర్ తేజహదరుసప్తా, ఎం. ఆర్. జయకరు గార్లకు ఎరవాడ చెరసాలనుండి ఆహ్వానము వచ్చి నందున వెంటనే వారు చెరసాలకు వెళ్లిరి.

“మహాత్మాగాంధీ, పండిత మోతీలాలునెహ్రూ పండిత జవహరలాలునెహ్రూగార్లకు ఒకవిధముగా సమాధానము కుదిరినదిగాన వారిపును సర్ తేజ బహదరుసప్తా, ఎం. ఆర్. జయకరు గార్లతో సంభాషించుటకు తగినస్థితి యేర్పడినది” అని తెలియుచున్నది. ఈవార్త నిశ్చయముగా ఆశాజనకమే యగును. (ఇం. డె. మె.)

చెన్నపురిలో ఇద్దరు వలంటీరుల అరెస్టు

వారిని బామినానుమిద వదలుట

మదరాసు, ఆగస్టు 14:—ఈ నెల 12 వ తేదీన లోక్ సేన్యరులో అరెస్టుచేయబడిన పాండురంగం, నటేశం అను వలంటీరుల పక్షమున పోలీసు కమిషనరు కోర్టులో అడ్వకేటు టి. ఎన్. వెంకటరామనుగారునిన్న సాయంత్రము బామినాను పిటిషను వెట్టుగా వారినిద్దరిని బామినాను వదలుటకు కోరి ను కమిషనరు అనుమతి నిచ్చెను. పాండురంగంగారు లాటి చెబ్బలకు గురియై జనరలు హాస్పిటలులో చికిత్సకు బయలుదేరి. నేడు ఉదయమున పాండురంగంగారిని జనరలు హాస్పిటలునుండి పంపివేసిరి. నటేశంగారిని నాన చెరసాలనుండి పిరి. ఈనెల 16 వ తేదీన మూడు గాజుగాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు విచారణ జరుగును.

రాజమండ్రి జాతీయపతాక వ్యాజ్యము- హైకోర్టు తీర్పు పూర్తిచివరములు

క్రిందికోర్టు తీర్పు రద్దు చేయబడినది

జాతీయ పతాక ప్రత్యేక వల్ల ప్రజాశాంతిభంగభయము కలదనుటకు సామ్యధారము లేదు

ఈ నెల 11 వ తేదీని మద్రాసు హైకోర్టు వ్యాజ్యము మూర్తి పండలేగారు రాజమండ్రి పరిషత్ జాతీయపతాక వ్యాజ్యములో తీర్పు చెప్పిరి. మేజిస్ట్రేటు తీర్పును రద్దుచేసిరి.

ఈ రివిజను పిటిషనును వాయిదావల్ల రాజమండ్రి వెళ్ళి డి. శ్రీరామమూర్తిగారు దాఖలుచేసిరి. ఈ పిటిషనునకు తదితర లు ను తమయిండ్ల మీద ప్రతిష్ఠించిన జాతీయ పతాకములను తీసివేయవలయునని ఆజ్ఞాపించుచు క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు 144 సెక్షను ప్రకారము జారీచేసిన ఎక్స్ పార్ట్ ఆర్డరు రద్దు చేయవలసినదిగా కోరుచు యీరివిజను పిటిషను దాఖలు చేయబడినది. సదరు రివిజను పిటిషనులో యీ క్రింది తీర్పును హైకోర్టు వ్యాజ్యము మూర్తి పండలేగారు రాసినది:—1930 జూన్ నెల 14 తేదీని క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు 144 సెక్షను ప్రకారము రాజమండ్రి నైవసరి సబు మేజిస్ట్రేటుగారు ఎక్స్ పార్ట్ ఆర్డరు ఒకటి జారీ చేసియుండిరి. కాని సదరు ఉత్తర్వును తొలగించవలయునని కోరుచు యీపిటిషనును జూన్ 16 తేదీని ధరఖాస్తు చేసికొనిరి. కాని మేజిస్ట్రేటుగారు జూలై 14వ తేదీని తీర్పు చెప్పి సదరు ఆర్డరును రద్దుచేయ జాలమని ఉత్తరు విచ్చిరి. సదరు ఉత్తర్వు జారీ చేసియుండిన సందర్భము తీరితిగా నుండెను.

జూన్ 10వ తేదీని తూర్పు గోదావరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు రెండు ఉత్తర్వులను క్రి. ప్రా. కో. 144 సెక్షను ప్రకారము జారీ చేసియుండిరి. రాజమండ్రి పరిషత్ ప్రజలును, ప్రత్యేకించి పేర్కొనబడిన కొందరును, కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులు కార్య నిర్వాహకులు కొందరును ప్రజాసమావేశములు జరిగెడి బహిరంగ స్థలములందు రాజ విభులందు ఊరేగింపుగాని సభలుగాని రాజమండ్రి పరిషత్ పట్టణసరిహద్దులను, చుట్టుప్రక్కల 7 మైళ్ల దూరములోను జరుపరాదని యొక యుత్తర్వును; మరొక యుత్తర్వునావు, తదితర కాంగ్రెసు వారింట్లను నివసించుచుండిన ఆవాస ప్రదేశములందు వారు నివసించరాదని యొక యుత్తర్వును జారీచేయ బడినది.

పోలీసువారిచర్యలు

రాజమండ్రిలోనున్న కాసగిరికొండ గ్రామ సందర్భములో యీ ఉత్తర్వులు జారీచేయబడినవి. కాంగ్రెసు బాలిండియన్ వ్యవహారరంగమును కార్యపానమును తీసివేసి వారియెడల ఆభిమానము నిహించిన వారి ఆభిమానవిహీనుగా జరుపబడు బాహ్య ప్రదర్శనముయొక్క బహిరంగ ప్రదేశములలో నిషేధింపబడిన కాని, పాఠశాల తమ స్వంతభవనములందు చేసెడి చర్యల విషయములో సదరు ఉత్తర్వుల కెట్టి ప్రమేయమును లేకయుండెను అనగా స్వగృహములపై ప్రతిష్ఠించెడి జెండాలును నృగు విషయములకు యీ ఉత్తర్వులు సంబంధించియుండలేదు. అట్టి జెండావిషయములో అధికారుల కెట్టికోకలమును కలగజేసికొనుటకు అధికారము లేకయుండెను. కాని, వీధులలో నిషేధింపబడిన యీ జెండాలు ఇండ్లమీద నెగురుచుండుటలవలన అధికారులు వీకాకు పడసాగిరి. జూన్ 18 తేదీని పోలీసువారు వీధులవెంట తిరిగి చాలా జెండాలును తీసివేయుగల్గిరి. ఈ విచారణావ్యవహారములో పోలీసువారి యిష్టము సాక్ష్య మిచ్చియుండలేదు. కాబట్టి యీ జెండాలు వారు విధిముగా ఉడలగిరి లేమియుజేయటకై వారొసంగెడి నాగూర్ల మేయియు లేదు. కవులకు పిటిషనుకు తరఫున సాక్ష్య మిచ్చిన మాడవసాక్షి హాసరరి మేజిస్ట్రేటుగారుండిన గౌరవము గల పెద్దమనిషి. ఇతడు పోలీసువారిచర్యల సాక్ష్యమిచ్చెను. పోలీసువారు ఇండ్లమీద గల జెండాలును ఉడలగిరినయు పోలీసువారు జనలగుంపులను వెంటాడుచుండగా తాను తనదు కాణమును కూడ మూసివేసితి ననియు యీ సాక్షి చెప్పెను. ఏది ఏట్లున్నను 14 తేదీ ఉదయమున పోలీసువారు యీ పిటిషనుకు (ప్రీడరు గార్) యింటికివచ్చి ఆతనియింటిమీదను జెండాను తీసివేయుమని ఆతనిని అడిగిరి. ఆతడందులకు నిరాకరించెను. పోలీసువారు తమ కోరిక ప్రకారము జరిపించుటకు అధికారము లేకపోవుటచే ఆపట్టికిమాత్రము మిన్నక వెడలిపోయిరి. ఆనాటి సాయంత్రము యీ వార్త తెలియగానే, నిన్న జెండాలు తీసివేయబడిన యిండ్లమీద తిరిగి యింటిభాగములు జెండాలు నెలకొల్పిరి. అందువల్ల నిన్న పోలీసువారు చేసిన పనియంతయు మొదటికి విచ్చిినది. ఈ సందర్భములలో

జిల్లాపోలీసు నూపరించుకొంటున్న జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి విజ్ఞాపించుకొనిరి. ఇండ్లమీదను యీ జెండాలును నిషేధించుచు 144 సెక్షను ప్రకారము ఉత్తర్వును జారీచేయవలసినదిగా విజ్ఞాపించెను. ఈ యుత్తర్వు జారీచేయుటకు గల కారణమును యీ క్రిందికిగా పేర్కొనెను. ఈ జెండాలు నెలకొల్పబడిన ప్రదేశములకు దుండగీసులు, దురాత్ములువచ్చి దౌర్జన్యములు చేయగలరనియు అట్టి దౌర్జన్యమును దుర్మయములను వారు చేసినచో కాంతి పరిపాలనాధికారమునకు బాధ్యులైన అధికారులు అట్టి దుర్మయములను దౌర్జన్యములను గమనించు రను ఉపాతో సదుపాయముగ అట్టి పనులు చేయుట కవకాశమున్నదనియు అందువల్ల ప్రజాశాంతి భద్ర సందర్భాల్లో యీ జెండాలును తీసివేయుట అవసరమనియు ఒక కారణమును పేర్కొనిరి. అందు మీదట పై రితిగానే జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు ఎక్స్ పార్ట్ ఉత్తర్వు జారీచేసిరి.

ఉత్తర్వు తొలగించుటకై పిటిషను

సదరు ఉత్తర్వు యీ పిటిషనునకును ఇంకొక ఆయిను గురికిని ప్రజాసామాన్యమునకు ఉద్దేశించి జారీ చేయబడినది. జూన్ 16 వ తేదీని యీ పిటిషనుకు సదరు ఉత్తర్వును రద్దు చేయవలసినదిగా ధరఖాస్తు దాఖలు చేసెను. ఆ ధరఖాస్తులో యీ క్రింది వాదనలు చేయబడినవి. ఉత్తర్వులో పేర్కొనబడిన సమాధాన పేజీలు ఆసత్యములనియు, వ్యాజ్యసమ్మతమైనవి కావనియు, జరుపబడిన చర్యలు సమర్థింపదగినవి కావనియు, పిటిషనుకు యింటిమీద నున్న జెండా గత పెక్కు మాసములనుండియు ఉన్నదనియు, తనయింటిమీద గాని తదితరల యింటిమీద గాని జెండా ఉండిన కారణము వల్ల దుండగీసులను దౌర్జన్యములు అక్రమములు జరిపియుండలేదనియు యీ ఉత్తర్వు అవసరమని సమర్థింపదగిన ప్రజాశాంతి భంగకారకమేమియు వెంటనే గాని ఎప్పుటికైననుగాని లేదనియు, ప్రజాసామాన్యమునకు యీ ఉత్తర్వు వర్తింపజేయవలసినదిగా ఉత్తర్వు వ్యాజ్యము చెల్ల నేరదనియు ప్రజాసమావేశములు జరుగజేయు దుండగీసులు తరుచుగా విచ్చేయుచుండట్టియు పాఠశాల స్వగృహములమీద కూడ జెండాలును నిషేధించుట కీయ ఉత్తర్వు ఉద్దేశించబడుటవల్ల చెల్ల నేరదనియు పిటిషనుకు వాదించియుండెను.

144 సెక్షనులో నిర్దేశింపబడిన ప్రకారము మేజిస్ట్రేటు గారు సాక్ష్య విచారణ పట్టిరి. పిటిషనుకు తరఫున 11 మంది సాక్షులను పోలీసువారి తరఫున ముగ్గురు సాక్షులను విచారింపబడిరి. పోలీసు అఫీసరు తొడరు సాక్ష్య మిచ్చియుండలేదు. జూన్ 14 తేదీని సబు మేజిస్ట్రేటుగారికి ఒకసంగబడిన ఏ సంచాయిషిబట్టి సబు మేజిస్ట్రేటుగారు యీ ఉత్తర్వును జారీచేసి యుండిరి ఆ సంచాయిషి గల పత్రముయొక్క సకలును యీ పిటిషనుకు సబు మేజిస్ట్రేటుగారు చూపించకపోవుట ఆక్రమముని నేను చెప్పవలసియున్నది. ఈ 144 సెక్షను ప్రకారము జరుగవలసిన వ్యవహారము తయింపజేయవలసినదిగా విచారణాపద్ధతిని జరుగవలయును. ఇందుకు ప్రమాణము (అఫీడ్) 31 వాల్ట్యము 16 పుటలలో ముత్తుస్వామి అయ్యగారు ఎదిరి- తంకమ్మల వ్యాజ్యమునందలి తీర్పు) అట్టి వ్యాజ్యనిర్ణయములు యీ హైకోర్టువారి రివిజనుకు లోబడి యుండగలవు.

ఏసంచాయిషిని అనుసరించి సదరు ఉత్తర్వు జారీచేయబడినది తెలిసికొనుటకు యీపిటిషనుకు హక్కుకలదు. అట్టి సంచాయిషిని పిటిషనుకు విశదపరచినచో తప్ప సదరు సంచాయిషి అబద్ధమనిగాని అసంతృప్తికరమనిగాని పిటిషనుకు బుజవు చేయబడుట, పిటిషనుకు తరఫున వాదించిన ఆడ్యోకేటునకు సదరు సంచాయిషి సత్యముయొక్క ఆసలు లభింపజేయబడినది. సాక్ష్య పునర్విచారణచేసిన పిమ్మట కూడ మేజిస్ట్రేటు సదరు ఉత్తర్వును తొలగించుటకు నిరాకరించెను.

అందువల్ల యీ పిటిషను దాఖలు చేయబడినది.

హైకోర్టువారి కర్తవ్యము

ఈకోర్టువారియొక్క విధియేమిట:— క్రిందికోర్టు తీర్పు ఎంతవరకు సత్యమైనదో వ్యాజ్యమైనదో నిర్ణయించి అవసరమైనదిగా ఉత్తర్వునొసంగవలెను. రివిజను కోర్టుయొక్క అధికారము 489 సెక్షనులో నివరింపబడియున్నది. ఆ సెక్షనులో నివరింపబడిన అధిక రధర్మము బాహ్యముగా నున్నది. అట్టి బాహ్యమున అధికార వ్యాప్తిని తగ్గించుట కెట్టి తీర్పు ప్రమాణములను ఆక్కరకురావు. బొంబాయి హైకోర్టు తీర్పుల 28 వాల్ట్యములో 5 మొదలు 33 పుటలలో వ్యాజ్యము 20 లా యీ జెండ్లనుగా రొసంగిన తీర్పులోని వాక్యములను నేను అనుసరించుచున్నాను. ఆ వ్యాజ్యము మూర్తి గారు ఇంకొక ఆంగ్లేయ వ్యాజ్యము మూర్తి వాక్యముల నుదాహరించుచు నిట్లు వ్రాసెను:— “హైకోర్టువారి కొసంగబడిన యీ నిబంధన నిర్ణయాధికారము కేవలము యీ హైకోర్టువారి యిష్టము

సారము చలాయించదగినదై యున్నది. ప్రతికేసులోను గల ఆయాసంగతి సందర్భములన్నింటి విషయములలోను హైకోర్టువారు విచారణాధికారము చలాయించుట కధికారులై యున్నారు. కాని వేర్వేరు కేసులలో వేర్వేరు భేదములములకు పరిస్థితులను హైకోర్టు వారు శ్రద్ధతో గమనించవలెను. కాబట్టి హైకోర్టువారికి యిచ్చే విచారణాధికారమును ఏదోసందర్భములలో మాత్రము చలాయించవలయునో నిర్ణయించి నిర్ణయించేయెడల అది యిచ్చే హైకోర్టువారికి నుండవలదు. కనుక ఆ యిచ్చే హైకోర్టువారికి చలాయించవలసిన కేసు సందర్భములను నిర్ణయించి సదరు యిచ్చే హైకోర్టువారికి సమర్థమైన మేగ్నరుపమాడవలసి వాడుటకు నేను నొక్క వికాసించుచున్నాను. ఈ అధికార మేయే కేసు సందర్భములలో చలాయించవలయునో నిర్ణయించుచు హైకోర్టు హైకోర్టు వ్యాజ్యము మూర్తి తన తీర్పులను అనంతర వ్యాజ్యము మూర్తి విచారణాధికార వ్యాప్తిని బంధించుటకై ఒకసంగబడినది. వ్యాజ్యమున రీత్యా వ్యాజ్యము మూర్తి కొసంగబడిన యీ యిచ్చే విచారణాధికారము వ్యాజ్యమునకు కొసంగబడు సామాన్య విచారణాధికారమునంటిదే యగుటవల్ల సదరు విచారణాధికార వ్యాప్తిని ప్రత్యేక పరిస్థితులకు మాత్రమే వర్తింపజేసి ముఖ్యింపజేయుట యుక్తముకాదు. ఆయా కేసుల సందర్భావసరములకు బట్టి సదరు అధికారమును సవ్యముగా చలాయించుటకు హైకోర్టువారు స్వతంత్రులై యుండవలెను.”

సామాన్య ప్రపంచ జ్ఞానము

సామాన్య ప్రపంచ జ్ఞానమును గూర్చి నేను యీ వ్యాజ్యమునకు ప్రస్తావించుటకు సాహసించినాను. ఎందువల్లననగా క్రింది కోర్టు వారి ఆయాసానికాధికార ప్రజాశాంతికి బాధ్యులై యుండుటవల్ల సదరు క్రింది కోర్టు తీర్పును బదులుగాగాని, నిజపరిస్థితులపై పులికిచేయుగాని యీ హైకోర్టువారు 144 సెక్షనును సంబంధించిన, తమ తీర్పు నిర్ణయములను వర్తింపజేయుట సవ్యముగా నుండునా లేదా యను విషయమై మాట్లాడుచు కొవిదులైన ఆడ్యోకేటుజనరలుగారు సామాన్య ప్రపంచ జ్ఞానమును విషయమును పలుమారు ప్రస్తావించిరి. ఈ వాదనలో గల వ్యాజ్యసమ్మత విషయముకొట్టి కలదు. ఈ 144 సెక్షను ప్రకారము అలంబింపబడిన చర్యలకు అవసరము ఉన్నదని యీ హైకోర్టువారి యెదుట సహజమునైన ఆధార ప్రమాణములవల్ల బుజవుచేయబడినట్లుగాను, సదరు ఉపద్రవముయొక్క ఉద్భవమును గూర్చియు, సదరు ఉపద్రవ నివారణమునకై జరుపబడిన చర్యల ఆవశ్యకతను గూర్చియు స్థానికాధికారుల సంగినయభిప్రాయములకు యీ హైకోర్టువారు తమ విచారణాధికారమును చలాయించు సందర్భములో తప్పక గౌరవించవలెను. కాని, అట్టి బుజప్రమాణములు సామ్యధారములు లేని సందర్భములో నుండవలె యీ హైకోర్టువారు మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పును తిరస్కరింపవలెను. మేజిస్ట్రేటుగారు కలవని చెప్పిన ఉపద్రవకర పరిస్థితులు అచట కలవని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పినంతమాత్రమున వారి ఉత్తర్వును యీ హైకోర్టువారు తిరస్కరింపవలెను. అట్లు చేసినయెడల యీ హైకోర్టువారు తమ విచారణాధికారములను పూర్తిగా పరిత్యజించి క్రింది కోర్టువారి చేతులలో బెట్టినట్లుగాను, ఇట్టి విచారణాధికార పరిత్యాగము వల్ల రాకుండ ప్రజాశాంతికి మరింత భంగము వాటిల్లగలదు. అరితిగా యీ హైకోర్టువారు జోక్యము కలగజేసికొని తమ విచారణాధికారమును చలాయించియుండునట్లుగా తార్కాణముల నేకములుకలవు. కాబట్టి మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తర్వులో పేర్కొనబడిన కారణములు నిరాధారములనియు, వ్యాజ్యమాత్రములకు అసంతృప్తికరములనియు, ప్రజలపై బాధ చేయబడిన సదరు 144 సెక్షను ప్రయోగమునకై విధింపబడిన పరతులనే సదరు ఉత్తర్వు ఉల్లంఘించియున్నట్లుగా రుజువునయెడలగాని, యీ హైకోర్టువారు తప్పక జోక్యము కలగజేసికొనవలసి యున్నది.

144 సెక్షను అధికారపరిమితి

రెడవ భాగమునే మొదలు విమర్శించెదము. మేజిస్ట్రేటు ఉత్తర్వులోని రెండు భాగములలో ఒక భాగము ప్రత్యేకించి 5 కురు వ్యక్తుల మధ్యే నివరించినది. రెండవ భాగము ప్రజాసామాన్యముకు వర్తింపచున్నది. 144 సెక్షనులోని 5 వ క్లాజులో విస్తృతముగా వివరించబడిన పరతునకే యీ ఉత్తర్వు భిన్నముగా నున్నది. ప్రజలలో ప్రదేశమునకు తరుచు వచ్చుచు పోవుచున్నయెడల సదరు ఉత్తర్వు ప్రజాసామాన్యమునకు వర్తింపజేయవచ్చును” అని సదరు పరతులో నున్నది. ఏ ప్రదేశమునకు యీనిషేధపు టుత్తర్వు వర్తింపనో ఆ ప్రదేశమును పేర్కొనవలెను. సదరు నిషేధపు టుత్తర్వును జారీచేసిన కాలముందు జన సామాన్యము ఆ ప్రదేశమునకు తరచు వచ్చుచు పోవుచుండవలెను. అట్టి సందర్భములోనే ప్రజాసామాన్యమునకు యీనిషేధపు టుత్తర్వును వర్తింపజేయవచ్చును. స్థలనిర్దేశములేకుండా ఉత్తర్వు జారీచేయ వీలులేదు. అట్టి ప్రదేశము బహిరంగ ప్రదేశము కావచ్చును. అట్టి ప్రదేశములో జనులు సమావేశమగుటకు

కప్పును పోవుచుండుటకును జనసామాన్యమునకు హక్కులుండ
కప్పును కాని, పదార్థ ప్రశంస జనసామాన్యమునకు వేరేమునకు
అవకాశము కలదిగా నిరూపించవలయును. కాబట్టి పాతల
స్వగృహములలోనికి జనసామాన్యమునకు వేరేమునకు పోయి
జెండాలు ప్రశంసించుటకు సేద్యంప వీలులేదు - అని తేలు
చున్నది. ఎందుకంటే నవగా:- పాతల స్వగృహములలో
జెండాలును నెలకొల్పిడివారు అయింటి యజమానులై యుం
డరు. లేదా అయింటిలో కాపురమున్నవారై యుండును.
ఇంకొకకారణమేమనగా:- లోకుల ఇండ్లలోనికి జనసామాన్యము
సత్వగృహముగా వచ్చుచు పోవుచుండుట కలగదు. కాబట్టి
స్వగృహములలో నివసించి స్వగృహమునకు వాడుకొనుచున్నవా
రందరకు బహిరంగమైన సామాన్యప్రజా భావించి నిర్వచించి
ఈ 144 నెక్కులలో నూచింపబడిన ప్రజాసామాన్య విధియే
యని యర్థము చెప్పుట కేవలము అపభ్రష్టప్రయోగమున, అక్ర
మాన్యమున నున్నది. ఈవిధముగా ఇండ్లలోకాపురము
న్నవారు కూడ జనసామాన్యముగా అన్వయింపబడి రనటకు
ప్రమాదతార్కాణ మొక్కటియును నాకు కనబరచబడియుండ
లేదు. మైన సేను జెప్పిన సలహాదేవులు తేలడగానే ప్రజాసామా
న్యమునకై యాద్యేంపబడిన పదార్థ ఉత్తరపు చెల్లగలదని
అద్యోకేటు జనరలుగారు వాదించుటకు యత్నించిరి. కాని,
న్యాయశాస్త్రములోని వాక్యములు ఈ వాదనకు ప్రత్యక్ష
విరుద్ధముగానున్నవని నాజుభిప్రాయము. ఆయన తనవాదనకు
సాదృశ్యముగా పేర్కొనిన ప్రమాద మొక్కటే కలదు. (ఇండియా
కేసుల తీర్పులు 20 వాల్యూము 6 పుట మొదలు 70 పుటన
రకు చూడవలెను). ఇది యీ వాదనకు తగిన ప్రమాదముగా
లేదు. ఆ తీర్పు యీ కోర్టువారికి ప్రమాదము కావలదు.
చర్యలోనున్న కేసుయొక్క కది సమాధాన మియ్యవలదు.
కాబట్టి, ప్రజాసామాన్యమునకు ప్రసర్తించజేయు సందేహించిట్టి
పదార్థ ఉత్తరపులోని భాగము దురభిప్రాయపూరిత నునియు
త్రోసివేయవలయుననియు సేను నిర్ణయింపబడియున్నది.

ప్రజాసామాన్యము లగు జెండాలు
సేద్యంపవలెనవుమా?

ఈ పిటిషనరుకు పదార్థ ఉత్తరపు పరిచింపవలెనను
పిటిషనరు తెలియజేయు ఆక్షేపణ తేనగా:- మేజస్ట్రేటుకు
బహుగళులైన సంజాయిషీవివరములను బట్టి ప్రజాశాంతికి ఉప
ప్రసాహములు కలవని యూహించుటకు తగిన ఆధారము లే
దనియు, అందుచేత పదార్థ ఉత్తరపు సమర్థించుట కవకాశము
లేదనియు ఆక్షేపింపబడుచున్నది. జరిగిన సందర్భములను పరు
సగా గమనించినయెడల ఒక్కవిషయము తెలియుచున్నది.
పిటిషనరు తన యింటివివాద నున్న జెండాను తీసివేయుటకు
ముందు నిరాకరించినందున యీ సంగతి తెలిసి జెండాలు
తీసివేయబడినయొద్దనున్నాడ తిరిగి జెండాలు ప్రశంసించుటకు
టచేత పోలీసువారు తాము అధికార సూక్ష్మల మని యెంచు
ట జూచి మేజస్ట్రేటు గారు తమ ఉత్త
రపును జారీ చేసిరి ని తెలియుచున్నది.
కాని మేజస్ట్రేటుగారు తమ ఉత్తరపు జారీచేయుటకు గలకా
రణమును ఉత్తరపులో ఇంకొకరికిగా పేర్కొనిరి. జెండాలును
ప్రశంసించిన యెడల దుర్భాగ్యులు దుండగిండునట్టి గృహములను
హింసించుట కవకాశము కలదనియు ప్రజాశాంతి సంగతుడొధి
కారులు తమ దురాగతములను గమనించునెడి భయతో పదార్థ
దుర్భాగ్యుల దుర్భాగ్యములను చేయుదురనియు ఉత్తరపులో
పేర్కొనిరి. ఈవిషయమై పిటిషనరు తరపున దీర్ఘవాదన
చేయబడినది. అట్టిదురాగతములకు నిజముగా రాజమండ్రోలో
సందర్భావకాశము లేర్పడియున్నది
యెడల, జెండాలు నెలకొల్పి
బదులకు పాదులకు కావలసిన సంరక్షణమును పాదులకు
మేజస్ట్రేటుకు బహుగళులయును. అట్లుచేయుటకు పాదులకు
దుర్భాగ్యులకు దురాత్ములకు ప్రాత్యహ మొసగుచు న్యాయ
బద్ధులై న్యాయాధిను పాదులకే స్వాతంత్ర్య నిరీక్షకును
కల్పించువాడు. ఎరివత్తుకున అద్యోకేటు జనరలుగారు
వాదించుచు ఇందులకు సమాధానమొసంగిరి. న్యాయసమృత్తిమై
న పనులనుకూడా (ప్రజాశాంతి కవరకమైనప్పుడు) సేద్యంపవలె
నియోయున్నది. దురాత్ములకు దుర్భాగ్యులకు అరికట్టి నందిం
చుటకు తగినంత అంగబలము సాధనంపబట్టి అధికారులకేము
లో లేనప్పుడు, దురాత్ముల బాధలనుండి ప్రజలను కాపాడు
టకై ఉద్దేశకారణములను జెండాలును సేద్యంపవలె యుక్త
మేయగును. అయితే ప్రజాశాంతి సంగతులకొరకై ఏయే సం
దర్భములలో ఎంతెంతవరకు న్యాయసమృత్తిమైన చర్యలను
కూడ సేద్యంపవలెను అను విషయమై కుమ్మ నాకార్డములు
చేయుటకు లాభములేదనివాదభిప్రాయము. ఎందునట్లనగా
పతాకప్రతిష్ఠిత భవనములపైకి దురాత్ములను దుర్భాగ్యులను
నందిత్రివిధరహితమును నిరూపించుటకు సాత్వకముయొ
లేదనియే సేను తీర్మానించుచున్నాను.

అపాయభితి

సాత్వకము సేను బాగ్రత్తగా పరిశీలించినాను. అట్టి
ప్రజాసామాన్యము నిజముగా నుండియున్న యెడల అసంగ
తేలికైన పోలీసు ఉద్యోగి యొక్క జెండా సాక్షి బోధలోని

కేసు సాత్వక విద్యుత్తులను శ్రద్ధవహించక పోవుట చాలా
చిరముగా నున్నది. 1921 సంవత్సరము నుండియు పదార్థ జెండా
తన యింట్లో ఉండవని పిటిషనరు చెప్పుచున్నాడు. దుర్భాగ్య
లగాని దురాత్ములగాని తనకట్టి హానియు చేరియుండిలేదని
యొ చెప్పుచున్నాడు. జూను 14 తేదీని పోలీసువారు తన
యింటికివచ్చి జెండా తీసివేయుమని కోరినయొ తానెంతవరకు
నిరాకరించినయొ దరిమిలాను ఉత్తరపు చేయబడిన పిట్టకు
తీసివేయబడినయొ పిటిషనరు చెప్పుచున్నాడు. పిటిషనరు
తరపు 2వ సాక్షి దాక్తురు ఇతనికికూడ సేద్యంపవలెను
జారీ చేయబడినది. ఇతడు, యూరోపు ఖండములను మ్రోగ్గ పుర
దములను సందర్శించి యుండెను. ఇతడు ఇండియాను
మొడికలు సర్వీసులో గత విరోధాసంగ్రామ
సమయమున తాత్కాలికముగా కాపైను పదవిలో పనిచేసెను.
ఇతని ఇంటియందుగాని, ఇతని వైద్యశాలయందుగాని జెండా
లేదనియు అందువల్ల ఇతనిపద జెండా లేనేలేదనియు చెప్పె
ను. పిటిషనరు తరపు రెండు సాక్షి నిషేధపుటు తరపు జూచేయ
బడిన వారిలో నీతని సోమరు డిటెడు. 18 తేదీ సాయంకాలము
6 గంటలకు రిజిస్ట్రేషన్ పోలీసులు 8 మంది లాటిలు, వెదురుకర్ర
లతో ఇతని యింటికి వచ్చినయొ అదివరకు అయిదారునాస
ముల నుండియు అతనియింటివివాద జెండా యుండినయొ,
అతనిని పదర్థ పోలీసులు బెదిరించి జెండాపైకెక్కి జెండాను
లాగి విరగగొట్టి వెల్లరినయొ, ఆ జెండా ఉండినందు వల్ల మరె
వ్వరును తమకు హానిచేసి యుండలేదనియు జెప్పెను. పిటిషనరు
తరపున 4 మొదలు 9 వ సాక్షివరకును ఇదేరీతిగా సాత్వకవిచ్చిరి.

నిష్ప్రయోజనమైన సాత్వకము

కవుంటురు పిటిషనరు తరపున ముగ్గురు సాత్వకవిచ్చిరి.
కవుంటురు పిటిషనరు తరపు 1 వ సాక్షి 144 నెక్కు ప్రకారము
ఉత్తరపు జారీచేయబడిన పిట్టకు చేయబడుటకు పూర్వము జరి
గిన సంగతులనుగూర్చి తమకుగా సాత్వకవిచ్చెను. జూను 14తే
దీని పదర్థ ఉత్తరపు తెలియజేయు ప్రకటనలనుబట్టిచేయు
చుండగా తాను వింటినని చెప్పెను. అటువలెచేయబడిన
పిట్టకు జెండాలు నెలకొన లేదులేదని చెప్పెను. కాని యిం
కొక సందర్భములో మట్లాడుచు, టుటునూ చేయబడిన
పిట్టకు నాటి సాయంకాలము తాను జెండాలు నెక్కడను
చూచియుండలేదని చెప్పెను. కొంగ్రెసు నాయకులు అతెస్తు
చేయబడినప్పుడెల్లను హర్తాలములు జరుగుటవల్ల కూలీలు అనే
కులు తిండిలేక మాడుచుండినయొ తరచు హర్తాలములు జరు
గుటవల్ల వారు కోపోద్దేవు లగుచుండినయొ హర్తాలములను
యీ జెండాలుకును సంబంధము కలదని ఎంచి యీ కూలీలు
జెండాలు గల భవనములకు హాని కలగజేయుగలరని యీ సాక్షి
నిరూపించుటకు యత్నించెను. ఈ విషయమై ఇక నొసంగిన
సాత్వకమును విగిలిన యిద్దరు సాత్వకాసంగిన సాత్వకమును
అసంబంధమై సమన్వయమునకై వర్ణనయ్యెను. ఈ జెండా
లు ఉండుటవల్లనే హర్తాలములు జరుగుచుండినవనియు దుకాణ
ములు మూయబడుచున్నవనియు పోలీసువారు యీ జెండాలును
ఉండలాగనియెడల తామే ఉండలాగెదమనియు కొందరు కూ
లీలు ఆరచుచుండరని సాత్వకములో నొక సందర్భముందు
చెప్పెను. కాని, ఇంకొకసందర్భములో యీరీతిగా చెప్పెను.
అలాగన కేసుల వేసినవారిలో నెవరిని తాను ఎరుగననియు,
నాడు ఏమలకువారో చెప్పువలసినయొ చెప్పెను. కాబట్టి
జెండాలు వల్ల గాని హర్తాలముల వల్ల గాని
రాజమహేంద్రవరములో లాటిలు ఏమియు
జరిగియుండని సందర్భములో మైత్రిగా నిచ్చెడి సాత్వకము
నిర్దర్థకము. నిరపయోగకరము. నిష్ప్రయోజనకరము. కవుం
టురు పిటిషనరు తరపున 2 వ సాక్షి ఒక మహమ్మదీయుడు
ఇతడు దుకాణదారు. ఏమెల నెల నుండియు యీ జెండా
లను తాను చూచుచుండినయొ, ఆ జెండాలుకును దుండగిండు
నల్ల కలగ గల దొర్లనల్లలకును సంబంధము కలదని యీ
హింసించుట ఒక్క కారణము కలదనియు, అదేననగా నొక
నాడు తన దుకాణమున వెదురుగా నుండిన మడిగవాండ్రు
కొందరు కలరనియు, స్వరాజ్యము
వచ్చుట వల్ల దుకాణము తీరికగా మూయబడు
చుండె యెడల తాము దుకాణములను లాటి చేయుదుమని
చెప్పియుండిరి. అందువాద వారిని తాను చీవాట్లు పెట్టితి
ననియు, నిజముగా జెండాలుండట వల్ల లాటిలు వెదురుకు
తానెరుగనయొ ప్రమాదముచేసి చెప్పెను. అరీతిగా పత్రి
యండిన మడిగవాండ్రు కేరొక్కటియొనకు తాను చెప్ప
బలననెను.

జెండాలు తీసివేయుటకు నిజమైన కారణము
పిటిషనరు విరోధము చూచుచుండిన వారిలో యీమాదిగ
వారు మాడు ఉండిరి. కవుంటురు పిటిషనరు
తరపు 3 వ సాక్షి హానిరేమేజస్ట్రేటు. ఇతనిని మరాఠా సా
త్వకము. కాబట్టి యీ జెండాలును ఉండలాగలరు గల నిజమైన
కారణము ఇతని సాత్వకమునల్ల తెలియుచున్నది. మొట్టమొ
దట దుర్భాగ్యులు దురాత్ములు అని వర్ణించి అటుపిమ్మట రిం
డికేక అతనిగొన్న మాతీవాండు అని వర్ణించిన దురాత్ములను
లాటిలు చేయుదురను నద్వాతనునకు ప్రబల బుండవలెను, యీ
తని నాన్వయించుచు కన్పించుచున్నది. ఈ జెండా యొక్క
అంతిమార్థము విప్లవోద్యమమే అని యితడు అర్థము చెప్పుచు
న్నాడు.
ఈ అన్వయము ముఖ్యగ్రహణముగానే యున్నది. కాని
మేజస్ట్రేటు ఉత్తరపు అందుచేత జారీచేయబడి యుండలేదు.
ఇప్పుడికేసులో ఉన్న కార్తములను పత్రములను ఆధార
ముగా గాకొని వాదించవలసియుండిన అన్వయేజనరలుగారు
యీ జెండాలు విప్లవోద్యమ విప్లవములే యగుటవల్ల మేజ
స్ట్రేటు ఉత్తరపు సమర్థింపదగినదేయని వాదించవలసినవారిని.
కాబట్టి యీ సాక్షి యొక్క సాత్వకము నంతను
పర్యవోకించిన యెడల మేజస్ట్రేటు గారి ఉత్తరపు
నందు చేర్చవలసిన అపాయభితికి నిజముగా అవకాశము లేక
యుండినని తెలియుచున్నది.
తీర్పు
మేజస్ట్రేటు సమక్షమున నొసంగబడిన సాత్వకమును
బట్టి పద్యకలగ గల అపాయము చూచుచున్నది భయపడుటకు వీలు
కలదని బుజువగుటలేదు. కనుక పిటిషనరు వివాద జారీచేయ
బడిన ఉత్తరపు అక్రమమైనది. కాబట్టి పర్యవసాన మేమనగా,
పిటిషనరును గూర్చియు ప్రజాసామాన్యమును గూర్చియు
జూను 14 వ తేదీని మేజస్ట్రేటు జారీ చేసి
యుండిన ఉత్తరపు రద్దుచేయదలెను. ఈనెల 14 తేదీనాటికి
మేజస్ట్రేటుగారి ఉత్తరపులోని గడువు పూర్తియగును గనుకను
పదర్థ ఉత్తరపు యీనెల 14 తేదీనాటికి అంతరించును గనుకను
యీ తీర్పునల్ల రాజమహేంద్రవరపాలక శాంతి కేట్టి ప్రతిబం
ధకమున కలగజాలదు.
ఈ రివిజను పిటిషనరులో, పిటిషనరు తరపున టి. ఆర్.
రామచంద్రయ్యగారును, పి. వల్లభాచార్యగారును టి. వి.
శ్రీనివాసాచార్యగారును హాజరై వాదించిరి. గవర్నమెంటు
తరపున పి. యస్. గణపతిగారి సహాయముతో అద్యోకేటు
జనరలుగారు వాదించిరి.
ఏలూరునందు 144 నెక్కు
(స్వకీయవిలేఖరి)
సురి రెండు నెలలవరకు ఉండవలెనని
పోలీసువారు కోరుట
ఏలూరు, ఆగస్టు 14:- ఏలూరునందును ఏలూరు తా
లూకాలోను క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్ట్ 144 నెక్కును క్రింద
ఉత్తరపులు గత జూను 24 తేదీనండి రెండు నెలలవరకు ఆరు
లలోనందునని ప్రకటించబడినది. ఈ యొత్తరపులు యీ
నెల 24 తేదీతో అంతమగును. కావున ఈ నెల 24 తేదీనండి
రెండునెలలవరకు అమలుగా నుండునని ప్రకటించబడినది. ఈ
యొత్తరపులు ఈనెల 24 తేదీతో అంతమగును కావున ఈనెల
24 తేదీనండి సురి రెండునెలలవరకును వైయొత్తరపులు
అమలులోనందునట్లు చేయుటకు అంగీకరించవలెనని యిచ్చటి
పోలీసువారు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారికి గ్రాసిరి. మద్రాసు
ప్రభుత్వమువారు రందలంగీకరించుచు 144 నెక్కునుక్రింద ఆర్డరు
రాబోవు అక్టోబరునెల 14 తేదీవరకును అమలునందుండగలవు.
నత్యాగ్రహాల ఆస్తి జప్తుచేయుట
ఏలూరు శివమునందుండి సత్యాగ్రహోద్యమమునందు
పనిచేసి తాడిబెట్ల మ్యూను సరికించుటకై ఒకటిన్నర సం
వత్సరముల శిక్షయు రూ 500 లు జాల్మానాయను విధింపబ
డిన శ్రీయత సద్దపట్ల మాణిక్యలరావుచౌదరిగారి పరాష్టిని
కొవ్వలిలో జప్తుచేసి తెచ్చి నిన్న యిచ్చట తానూకా పోలీసు
స్టేషనులో తేలును వేసిరి. ఆ యిచ్చిలో భావరాజు వెంకట్రా
మయ్యగారు ఒక ట్రీబున రూ 2 లకును ప్రతిక్షేప కొండల
రావుగారు రూ 24 లకు ఒక పట్టినుంచుచును, డి. నాగయ్య
గారు రూ 5-10 లకు ఒక ట్రీబునను నేలము వేయగా
కొనివారు. శదు తక్కిన ఆస్తి తేలును వేయబడుచున్నది.
చాటపర్రు కార్తరపులకు సత్యాగ్రహ స్థలంబునను
అయిన శ్రీయత మాగంట సీతారామదాసుగారి తరపున రూ
500 లు జాల్మానాయను వారి బంధువులచే చెల్లింపబడెనని
యు, ప్రభుత్వం కాపురములు, సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరి
నేడు శిక్ష నుభవించుచున్న కలభంపాటి నబ్బయ్యగారికి విధిం
చిన రూ 500 లు జరిమానాయను కూడ వారి వినకండిగా
రేచే చెల్లింపబడినదియు తెలియుచున్నది.

ప్రీతి సభలో ఖద్దరును గూర్చి మీరాబాయిగారి యువన్యాసము

ఖద్దరు ప్రచారమునకై సంఘము చేయుచు నిన్ను మరరాముడు వచ్చిన మీరాబాయి(విన్ సేడ్) గారు నిన్న సాయంత్రము ప్రీతి సభలో సంఘమువారి యజమాన్యమున తిరువల్లి క్లబ్బిలో ప్రీతి సభయందు పాల్గొనిరి. ఉపన్యాసమునందలి సారాంశము నిక్కింద నిచ్చుచున్నాము.

హిందూ దేశవత్సవ శరీరము యాన్నత్యము

“నేను ఖద్దరు ప్రచారమునకై యిచ్చుటకే వచ్చితిని. ఇంగ్లీషువారు హిందూ దేశమునకు వచ్చినపుడు మొట్టమొదట వారు మదరాసు నుండి నివాస మేర్పరచుకొనిరి. అందుచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానమునకు లొబడిన ప్రదేశములలో గూడ మొట్టమొదటికి మదరాసు నే. నాటినుండి యిచ్చుటకే మేము జరిగినదో మీకు తెలియజేయవలెను. ఆకాలమున హిందూ దేశము చేతిపరిద్యారా విక్రీ-లి నున్నది. తమ బట్టలను తయారుచేయుచుండెను. ఇంగ్లీషువారు తమ దేశములో వానిని ధరించుచుండెడివారు. హిందూ దేశపు బట్టలు విక్రీ-లి యందమైనదిగా నుండుటచే వానిని ధరించుట వారి కొకవిలాసమై పోయినది. ఇంతయు చూచి ఇంగ్లండు దేశపు పనివాండ్లు భయపడి పోయిరి. మనసంగతి యేమి కావలయును? మన వస్త్రధరితము గతి యేమి కావలయును? అని వారాలోచించుకొనడొగిరి. ఈ బట్టలనుగూర్చి (హిందూ దేశమునుండి) నిలిపివేయవలయునని యు లేకపోయినచో ఇంగ్లండు దేశము పని నున్న యగననియు, వెంటనే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారిలో విన్నవించుకొనిరి.

హిందూ దేశపు బట్టలు ఇంగ్లండుకు రాకుండ జేసినవిధము

ఇంగ్లీషువారి ప్రభుత్వము స్వరాజ్య ప్రభుత్వము. అది ప్రజలకు బాధ్యతవహించి యుండెను. అందుచే ప్రభుత్వము వారి విజ్ఞప్తునిట్టిని గమనించి వెంటనే హిందూ దేశపు బట్టలపై పన్నులు విధించుట కారంభించిరి. అబట్టలను ధరించిన ఇంగ్లీషువారిగూడ విపరీతముగ పన్నులు విధింపబడెను. ఈ విధముగ వారు హిందూ దేశపు దిగువతుల నాపుజేయుటకు ప్రయత్నించిరి. ఈ బట్టలను నిషేధించుటకై నిలఁగియున్న వారి కాసనములు కొన్ని చేసబడినవి. మృత్యురేములపై హిందూ దేశపు వస్త్రములను కప్పగూడదను కాసనముకొటి ఈతరగతి కాసనములు జేరినవి. ఏ ఇంగ్లీషు ప్రీతియను భారతదేశమునుండి వచ్చిన గడ్డను జాత్యుగా ధరించినచో ఆమెకు 20 ల జరిమానా విధింపబడుననునది మరొకటి. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించి యున్నందున అది ప్రజల కెంత ప్రబలముగ పర్యాయపడెనో స్పష్టమగుచున్నది.

హిందూ దేశపు గతియేమి?

కాని హిందూ దేశపు గతియేమి? 200 సంవత్సరములకు మునుపు ఇంగ్లండు దేశ మేసిలితో నుండెనో నేడు మన మాసిలిలో నున్నాము. విను, ఇక్కడ ప్రభుత్వము వారు ఈ దొడ్లలో పడి నుండి హిందూ దేశమును రక్షించుటకు మామగా అసహకారములను అర్పింపవలయు తయారుచేసి తమ పరీశ్రమను కాపాడుకొనువారి ప్రయత్నములను దృఢపరచుచున్నారు. స్వరాజ్యమునకును పరరాజ్యమునకును గల భేదమిదియే. ఈస్టిండియా కంపెనీవారు ఇండియాలో వర్తకము సాగించుకొనుచుండిన కాలమున ఇంగ్లండులో పారిశ్రామికపరివర్తన మొకటి (ఇండస్ట్రియల్ రివల్యూషన్) వచ్చినది. ఆవిరియంత్రము లులులోనికి వచ్చినవి. అందుచే ఇంగ్లీషువారు వెంటనే హిందూ దేశమునుండి వచ్చు వస్త్రములనుగూర్చి నిలిపివేసి, హిందూ దేశపు ముడి ప్రతిమాత్రము తెచ్చించుకొనుచు, బట్టలను తయారుచేసికొనుట కారంభించిరి. నాటినుండి హిందూ దేశపు నేటిదన్నిటి యారంభమయినది. ముడివస్తువులను తాను పంపుచుండుటయు, తయారువస్తువులను తెచ్చుచు దానిని తీర్చి ద్రోయబడుటయు సంభవించినది. అనాడు దీని ఫలితములను హిందూ దేశము పూర్తిగా గ్రహించలేదు. కాని యాసిలి ప్రముక్తముగ హిందూ దేశముయొక్క వివాళసమునకు దారిపాపినది. హిందూ దేశమునందలి నిర్భాగ్యదేశము, హిందూ దేశమునందలి నిరుపేద దేశము మరొకటిలేదను నవసరిచిన్నది.

హిందూ దేశము-మిల్లులు

హిందూ దేశము ముఖ్యముగా వ్యవసాయ మే యధారముగా గలదియగుటవల్ల ఇచ్చటి ప్రజలలో నూటికి తొంబదియం ది పట్టణాల్లోనే నివసింతురు. వ్యవసాయమునకు ఏదాదియంతయు పూర్తిగా పనిచేయునలసిన యవసర ముండదు. అందుచే వ్యవసాయపు పనులలోని తీరుపడి నోజులలో గ్రామవాసులు బట్టలను తయారు చేయుచుండువారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో నీ బట్టలపరీశ్రమ నాశనము చేయబడినది. ఇంతటితో యేడాది కారులులు వ్యవసాయదారునికి పనిలేకుండ పోవుటయు, క్రమక్రమముగ తిండిగూడ లేకపోవుటయు సంభవించినది. ఇందు

చేతనే, యీ తిండికరవును, ఈ నిరుద్యోగమును అంతముగ దించుటకు తగిన యుపాయ మేమని గాంధీమహాత్ము డాలోచించెను. వెనుకటిప్పుటిని మరల వారికిగల్గించుట యొక్కటే అందుకు సాధనమై యుండెను. ఖాదీయుద్వ్యముయొక్కతత్వ మిదియే. హిందూ దేశపు మిల్లులలో తయారుచేసిన గడ్డల నెందు కుపయోగింపరాదని చాలమంది ప్రశ్నించుచున్నారు. కాని యీ మిల్లులు తిండిలేక తయారుచేసిన ఖాదీలొకటి ప్రజలను రక్షించుటకు చాలవు. హిందూ దేశ మన కంతకును బట్టలను తయారుచేసియుచ్చుటకు జాతినిన్న మిల్లులను స్థాపించితి మనుకొనుడు. కాని అప్పటికినిగూడ లక్షలకొలదిమంది నిరుద్యోగులై యుండుటతప్పదు. అంతేకాక, ప్రస్తుతము, మిల్లులను స్థాపింపవలయునన్న హిందూ దేశము యంత్రసామగ్రికై మరల పాశ్చాత్య దేశముల వాడనే యాధారపడవలసి యుండును అందుచే, మిల్లులవ్యాపార బట్టలను తయారుచేయుటకు ప్రయత్నించినచో ఇతరులపై నాధారపడియుండవలసి వచ్చుటయు, అందుచులమున నిష్పహాయము పోవుటయు సంభవించును. ఇంతేకాక, మిల్లులను నడుపుటకై పెద్ద పెద్ద పెట్టుబడులను పెట్టువలసినయవసర మొకటికలదు. ఇందువల్ల, ఏదృష్టిని చూచినప్పటికిని హిందూ దేశపు నిరుద్యోగపరమస్థితి, నిరుపేద తనపు సమస్థితి పరిష్కరించుటకై మిల్లులమీద నాధారపడి యుండుట మంచిదికాదు.

విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింపనివారు దేశద్రోహులు

“వెనుక హిందూ దేశపు గృహపరీశ్రమలు దేశమందంతటను సమానముగ విభజింపబడియుండెను. అట్టియే మరల నిప్పుడు హిందూ దేశమునకు గావలసినది. ఖద్దరుమీదనే మన దృష్టిసంకేతము కేంద్రీకరింపవలయునని మహాత్ముడు నొక్కిచెప్పుటలో గల యర్థమిదియే. నే నీనడుమ కొన్ని మిల్లులను బోయి చూచితిని. అచ్చటి నిపరీతమైనవేటి, దుమ్ము. అందుచే మిల్లుపని వాండ్లు ఏమాద్రోగముమూలముననో ఆకాలమరణమాలగుట కూడ సంభవించుచున్నది. కాని ఖద్దరుపరీశ్రమ యట్టిదికాదు. ఆకొగ్గలు, అనందము, సంతుష్టి-ఇవియే దానియోగములు. ఇంక మీ కే బట్టలు కావలయునో, మిల్లు బట్టలలో, ఖద్దరు బట్టలలో, యీ లోచించుకొనుడు ఖద్దరు నే మారభిమానించెదనీ నేను నమ్ముచున్నాను మీ వ్యవసాయములు మంచివి నీ నెరుగుదును. ప్రస్తుతము హిందూ దేశములో విదేశవస్త్ర బహిష్కారోద్యమమును కొనసాగించుచున్నామని మీరంద రెరుగుదురు. ఇట్లు మనము పూర్తిగా విదేశవస్త్రముల దిగువతుల నరికివేసిననాడు 200 కొల్ల గజముల గడ్డ మనకు తగ్గిపోవును. దీనినిబట్టి ఖద్దరు విషయమున మనము చేయవలసిన పని యెంతయెక్కువగానున్నదో తెలియగలదు.

అటుపై నామె ఏకలను చేయుట నూలువడుకుట మున్నగు పంకజులను గూర్చి వివరించి చెప్పి మరల తన యువన్యాసము నిట్లు సాగించెను.

దూది యే కుటయు ఏ కులము తయారు చేయుటయు ఖద్దరు పనికి మూలాధారములు. అందుచేత, ఇవిరెండును సరిగానున్నచో గడ్డగూడ మంచిది తయారుగును. ఇప్పటికిని మిలో చాలమంది విదేశ వస్త్రములనే ధరించుట నాకు చాలవిచారము గల్గించుచున్నది. విదేశము బానిసయై నిరుపేదదేశలో, దుఃఖదేశలో నుండగూడదని మీరు కోరెదరేనీ, మీ విదేశవస్త్రములను మీరు దూరముగా పారవేయఁడు. ఇట్లు విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింపనివారు దేశద్రోహులు.

ప్రీతికర్తవ్యము

గాంధీజీ పితకటింగు కార్యక్రమమును ప్రత్యేకముగ ప్రీతికర్తవ్యము యుండెను. ప్రీతి విదేశవస్త్ర బహిష్కరమును వృద్ధ యువ పూర్వకముగ, దౌర్జన్య మే మాత్రమున లేకుండ నిర్వహించుటకు సమర్థులనియు అందుచేతనే విదేశ వస్త్ర బహిష్కార కార్యక్రమము నొక పవిత్రమైన కర్తవ్యముగా ప్రీతికర్తవ్యమన్నాననియు ఆయన చెప్పియుండెను. బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ మొదలయిన నగరము లన్నిటిలోను ప్రీతి దీక్షతో పితకటింగు సాగించుచున్నారు. బహు సంఖ్యాకముగ చెరసాలలకు పోవుచున్నారు. మదరాసులో పితకటింగు సాగదని నాకు కొందరు చెప్పిరి. ప్రస్తుతమున ప్రత్యేకములైన యాటంకము లేనైన నుండవచ్చును కాని మీరు పితకటింగు చేయుట ఒక యాదర్శముగ పెట్టుకొనవలయునని నేను కోరుచున్నాను. మనబట్టలను మనము తయారు చేసికొనుచున్న కాలమున విదేశవస్త్రములను రాకుండ జేయవలసిన యవసరముగూడ కలదు. అందుచే ఖద్దరు నిర్మాణ కార్యమున కు పితకటింగు కూడ జోడించినచో అప్పుడు కార్యక్రమము పూర్తియగును. మన దారి కష్టములమై యుండవచ్చును. అపాయములతో గూడి యుండవచ్చును. కాని బానిసతనపు బాధలతో సరిపోల్చినప్పుడీ కష్టములెంతో ఈయపాయము లెంతో సాతంత్ర్య మయ్యు

ము. దానికై యెంతటి ఖరీదునైన ఇచ్చుటకు మనము సిద్ధపడి యుండవలెను. దేశస్వాతంత్ర్యమునకై జీవితము లర్పించునో నదియొక గొప్పకాదు. సాధారణ కార్యమే. అందుచే మనమి పితకటింగును ఆదర్శముగ నుంచుకొందు మగాక! లాజీబెట్టులు తెచ్చలవచ్చును. అయిన నేమి? వెంటనే ఇప్పుడే పితకటింగు జరుపుట మన కసాధ్యమయినచో అందుకు తగినదారి నేర్పరచుట యైన మనము చేయవలయును. బొంబాయికలకత్తాలో ప్రీతి పితకటింగు సాగించి దేశ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించగా ఒక మదరాసులో మాత్రమే దేమియు లేకుండపోయెనని ఉద్యమ మంతయు ముగిసిన పై మదం ను కప్రతిష్ఠ రాశం డు గా క. (హిందూ)

పంజాబులో మొత్తము శిక్షలు 4150

లాహోరు, ఆగస్టు 14:— పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటించిన ప్రకారము పంజాబులో అరెస్టయిన వారి సంఖ్య మొత్తము 4150. లాహోరు నగరమే అత్యధిక సంఖ్య 845 మందిని పంజాబు. అమృత్సరులో 542, నురజనాల్వాలో 429.

కల్లుదుకాణముయొక్క జూను 13 వ తేదీని ఒక కనాయివాని కొట్టిన సీరమునకై నల్లుకు కాంగ్రెసు వాలంటీరులను నేడు మేజిస్ట్రేటుగారు మూడు నెలలనుండి ఒక సంవత్సరము వరకు కఠింక విధించిరి. (అ. పే.)

బాలభారత సభాసభ్యునిపై కేసు

లాహోరు, ఆగస్టు 12:— హిందూ మహాన చాట్రీగారిని 108 పెక్కును ప్రకారము రూ. 10,000 పూచీకత్తు కోరగా నిరాకరించి నందున ఒక సంవత్సరము జైరుకు విధించిరి.

యమలలుగారు, మిలాపు ప్రతికాధిపతి కుళ్ళాయందు గారి కుమారుడు పోలీసు జవానుని కొట్టినట్లు కేసు చేయబడెను. తాను బాలభారతసభలో ముఖ్యసభ్యుడగుటచే ఆ సభ పని తగ్గించుట కీ కేసు చేయబడెనని ముద్దాయి అనెను. (ప్రీ. పే.)

డిల్లీలో ఇండ్ల సోదాలు

డిల్లీ, ఆగస్టు 12:— పోలీసువారు నేడు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమును, ప్రీతి కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయము, మరి పదొండు స్థలములను ఒకేసారి సోదాచేసిరి. కాంగ్రెసు బులెటిన్ పత్రిక దొరికినది గాని, వారికి కావలసిన డైరెక్టరీలు యంత్రము దొంకలేదు. (ప్రీ. పే.)

మధ్యరాష్ట్ర ములందు 14 చోట్ల అటవీ శాసనోల్లంఘనము జరుగుట

పెక్కుండ అరెస్టు

సిర్సి, ఆగస్టు 14:— ఈనగరములో కాక యింకను తాలూకాయందు పదునాల్గుచోట్ల గత సోమవారమునాడు అటవీశాసన నిరోధము జరిగెను. అట్లే సిద్ధాపురమునందు అనేకమంది 50 మంది ప్రీతిలోపహా అటవీశాసనముల నల్లంఘించిరి. కంతా తాలూకాయందు మూడు చోట్ల యిట్లే జరిగెను. సిర్సిలో మొత్తము 19 అరెస్టులు, సిద్ధాపుర లో 18 అరెస్టులు జరిగెను. ఇవిగాక విదుగురు ప్రీతి ముగ్గురు పురుషులు అరెస్టుయి విడుదల కావరిరి.

43 రాజీనామాలు

సిర్సి తాలూకాలో 43 పల్లెటూరాజీనామా నిచ్చిరి. కుంటి, అంకొలా, సిద్ధాపుర తాలూకాలో గూడు పెక్కుండ రాజీనామా నీయ నున్నారని తెలియుచున్నది. విదు తాలూకాలో ప్రతివారము ఏదో యొక రోజున అంతటను సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు నిశ్చయించబడెను.

హనుమంతరావుగారు, కాజ్జిగారు, కాకా కర్కానిగుగారు, తిమ్మప్పనాయకుగారు 7 వ తేదీని శిక్ష పూర్తియై నందున విడుదలైరి. (ప్రీ. పే.)

ధారాపురంలో కాంగ్రెసుప్రచారము

ధారాపురం, ఆగస్టు 14:— నిన్న సాయంత్రం 6 గంటలకు ఒక బహిరంగ సభ జరిగినది. శ్రీయంతనలేశం పిల్లెగా రధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయంత పడితలు పిల్లెగా రుపన్యసించుచు విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింప వలసినదనియు వాలంటీర్లుగా చేరవలసినదనియు సభికులను పాపురించిరి.

గ్రామములో ప్రచారము సాగింపవలయు ననియు, కల్లుదుకాణములవద్దను దుకాణముల నేల పొలనవద్దను పితకటింగు జరుపవలయుననియు కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇప్పటికి శిఖరములో 60మంది వాలంటీర్లు గలరు. (ప్రీ. పే.)

పంజాబుగవర్నరుకు స్త్రీలలేఖ

లూథియానా స్త్రీలను పోలీసులు కొట్టలేదను ప్రభుత్వ ప్రకటన అనంతము

లూథియానా, ఆగస్టు 9:—గత మాసము 24-వ తేదీన విశేషము బహిష్కార ప్రకటనకు లూథియానాలో ఊరేగింపు జరిగెను. ఆ ఊరేగింపులోనివారిని పోలీసులు కొట్టిరి. కాని గవర్నరు మొంటువారు ప్రకటించిన ప్రకటనలో స్త్రీల నే వ్యరిని పోలీసువారు కొట్టియుండలేదనియు ముట్టియుండలేదనియు వ్రాసిరి. ఈ వాక్యము సత్యములని పంజాబు గవర్నరు గారికి తెలియజేయుచు పోలీసుల దుర్మయములను వివరించుచు సదరు ఊరేగింపులో పాల్గొనియుండిన స్త్రీలు పంజాబు గవర్నరుగారికి యీ క్రింది రీతిగా ఉత్తరమును వ్రాసిరి.

గవర్నరుగారికి, 1980 జూలై 24 తేదీన లూథియానాలో పోలీసువారు జనసభా హాలును తరిమియుండిన విషయమై యీ కేసు 6 తేదీన సిమ్లానుండి ఇండియా గవర్నరు మొంటువారు చేరియుండిన ప్రకటనలో వివరరెండు వాక్యములను వ్రాసియుండుట వల్ల మేము యీ లేఖను మీకు వ్రాయవలసి వచ్చినది. అవాక్యము లేవనగ:—“స్త్రీలకు దెబ్బలు తగిలెనను మాట సర్వాభిధానము. ఒక్క స్త్రీయైనను పోలీసువారిచే తాళబడియుండలేదు. మీకు యీ రీతిగా వర్తమానము లేదను చేసికో మాకు తెలియదు. మీకు సత్యమును కప్పిపుచ్చి ప్రత్యక్ష నిరర్థకవారలను యీ రీతిగా మీవార్తాపాలు మీకేరింగించుట మాకు చాల విచిత్రముగా నున్నది. స్త్రీలలో నెందరికి దెబ్బలు తగిలినవి ఎందరికి తగలలేదు అను విషయమై పోలీసు అధికారి దరియాపు చేసియుండనే లేదు.

జూలై 24 తేదీన పోలీసువారు తమ దయారసమును జూపియుండిన యూరేగింపులో మేముకూడ చేరియుంటిమి. క్రైస్తవ పాదరీగడినద్ద రెండోద్దు కలియుచోటకు మేము చేరగానే పోలీసువారు ముందుగా హెచ్చరిక నొసంగకయే జవలపై బడిరి. ఈ దిగువసంతకములు చేసినవారిలో నొక్కరికి తప్ప మిగిలినవారి కందరికినీ దెబ్బలు తగిలెను. మాకు దెబ్బలు తగిలిన ఒకటి రెండు రోజులలోపుగానే మేము మా దెబ్బలను గూర్చి డాక్టరులకును, ఒక సంఘములోని సభ్యులకును జూపించి తెలియజేసికొంటిమి. వారు మావాఙ్మూలములను వ్రాసికొనిరి. ఊరేగింపులోని జనులు అచట పడలివేసియుండిన జెండాలను పోలీసువారు తీసికొనినట్లుగా గవర్నరు మొంటువారి సిమ్లాప్రకటనలో వ్రాయబడెను. ఇది అసత్యము. పోలీసువారి మాచేతులలోనుండి బలాత్కారముగా లాగికొనియుండిరి. అరీతిగా లాగుకొనటలో మాకు దెబ్బలు తగిలెను. తిరిగి మా జెండాలను మాకు ఇచ్చేవరకు మేము అక్కడనుండి కదలలేదు. తిరిగి మా జెండాలను మేము అడిగినందువల్ల మాకు దెబ్బలు తగిలెను. మాకు తగిలిన దెబ్బలకై మేము వ్యాయసభలలో తిగాడాను చేరుదలంచుకొనుటలేదు. అట్టిసంకల్పము మాకెప్పుడును లేదు. కనుక మాకు తగిలినదెబ్బలను గూర్చి మేము డాక్టరులయెదుట అబద్ధపు వాఙ్మూలములనొసంగియుండుట కవసరములేదు. లూథియానా పోలీసువారు మొదటినుండియు స్త్రీలమెదుల చాల అమర్యాదగానూ, క్రూరముగాను ప్రవర్తించుచుండిరి. లూథియానాలోగల జార్జి పోలీసువారు స్త్రీలయెదుట బూతు పాటలను పాడుటయునూ, బూతుచూటలను పలుకుటయునూ, అట్టిలమును పరిహాస వాక్యములను పలుకుటయునూ, అవమానకరముగా దేహాంగములను కనబరచుటయును స్త్రీలపైకి దౌర్జన్యముగా వచ్చి నెనకకు ప్రోయటయును జరిగినవి. పోలీసువారు గవర్నరు మొంటువారి మెప్పులను పొందుటకై స్త్రీలను అరెస్టు చేయుట కధికార మొసంగవలసినదిగా కోరియుండినవి తెలియుచున్నది. మీ రనజ్ఞ నిచ్చియుండినచో అనేకమంది స్త్రీలు జైల్లోలోనికి వెళ్లియుండినవారే! ప్రకాంతముగా పిక్కటింగు చేసేయెడల అధికారులెట్టితోక్యమును కలుగజేసికొనదు అని మీరు ప్రకటించియుండిరి. స్త్రీలు స్వతస్సిద్ధముగా దౌర్జన్యరహితము. అట్లయ్యును లూథియానా పోలీసువారు స్త్రీలపలంట్లను అరెస్టుచేయుటకై యీ అనజ్ఞ కోరిరి.

ఈ ఉత్తరమును మీకు వ్రాయుటవల్ల మాకు జరిగిన స్వప్రయత్నము పరిహార విప్లవవలయుననిగాని, సమస్యలను రక్షించ వలసినదని గాని కోరటలేదు. సర్వోన్నతుడైన భగవంతుడే దీనులకును అవహాయులకును సహాయము జేసే రక్షించ గలవాడు.

ఇట్లు

సంతక దాఖలు:— 1 నూగ లో 2. శకుంతలాదేవి, 3. శాంతిదేవి 4. ఈశ్వరదేవి, 5. తేజోమహా 6. రామరాధి, 7. అత్తిదేవి, నివాసిదార్లు 8. పార్వతి 9. పరమేశ్వరి 10 పార్వతి, 11 శాంతి, 12 రేలో.

(శ్రీ. వె.)

శ్రీ బాలభారతీ నాట్యమండలి, బెజవాడ.

17-8-80 ఆదివారము

రాయల్ థియేటరులో

సాయంత్రము 6 గంటకు

విప్రనారాయణ

తెలుగునందరికీ.

విప్రనారాయణ:—కపిలవాయి రామనాథశాస్త్రిగారు (విఖ్యాత గ్రామఫోనుపాటకులు)

అర్జినెన్సులక్రింద శిక్షింపబడిన వారి పట్టిక

30-6-1980 తేదీవరకును తేలిన లెక్కలను

దొరతనమువారు ప్రకటించుట

సిమ్లా, ఆగస్టు 18:—ఈ లెక్కలను తెలుపవలెనని ప్లేటుకాన్సిల్లో సర్ ఫిరోజ్ నెత్తూగారు ప్రకటించినందున 1980 లో ప్రకటించబడిన అర్జినెన్సుల ప్రకారము 30-6-1980 వరకును చర్య జరుపబడిన వారి వివరములను యిండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

అర్జినెన్సు పేరు	మనుష్యులసంఖ్య	రిమాండ్ గదులు
(1) 1980 పెంగులు క్రిమినలు	165	వీరిలో 12 గురు వదలబడిరి. మిగిలిన క్రిమినలు కేరములకు శిక్షింపబడిరి. 150 మంది నిరోధమునందు న్నారు.
అర్జినెన్సు (I-1980)		
(2) 1980 యిండి యనువ్రాసు అర్జినెన్సు (II-1980)	"	"
(3) 1980 లా చూడ కాన్సుపె రసీ అర్జినెన్సు (III-1980)	"	"
(4) 1980 పోలా పూరు మార్షలు లా అర్జినెన్సు (IV-1980)	తెలియదు	57 గురు శిక్షింపబడిరి.
(5) 1980 డి ప్రి జెన్సు అఫ్ యం టిమిడేవల అర్జినెన్సు (V-1980)	3750	వివరములను చూడుడు

ఈ 3750 మందికి వివరములు

రాష్ట్రము	కేసులసంఖ్య	శిక్షింపబడిన సంఖ్య	రిమాండ్ గదులు
బాంబాయి	785	685	8 మంది వదలబడిరి. 28 మంది విచారణలో నున్నారు. 5 గురిపైని క్రి. ప్రా. కోడు 562 (1) క్రింద చర్య జరపబడెను.
పంజాబు	886	785	17 గురు వదలబడిరి, 95 కేసులు విచారణలోనున్నవి. 91 మంది పై 562 (1) క్రింద చర్య జరపబడెను.
సంయుక్త	6	"	అన్ని కేసులను విచారణలోనే యున్నవి.
పంజాబు	తెలియదు	128	1 గురు వదలబడిరి. 22 కేసులు విచారణలోనున్నవి.
బీహారు ఒరిస్సా	1757	1253	157 గురు వదలబడిరి. 229 కేసులు విచారణలో నున్నవి. 98 కేసులలో 562 (1) క్రింద చర్య జరపబడెను.
అసాము	70	70	వీరిలో 8 మంది బాహర పై 562 (1) క్రిందచర్య జరపబడెను.

సరికాన్దురాష్ట్రము (ఎన్.

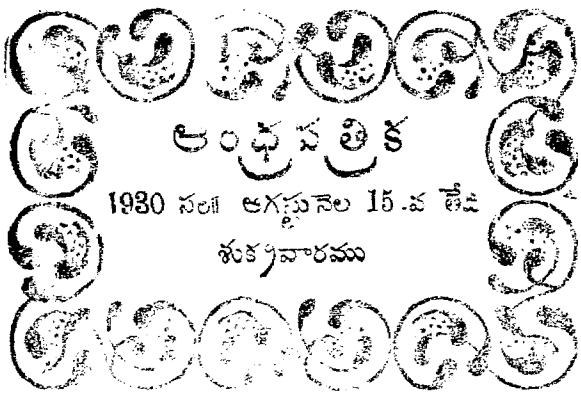
జ్యుస్ట్. ప్రాంటియరు, 18 18 వీరిలో క్రి ప్రా|| కోడు 562 క్రింద 18 మంది యను 401 క్రింద 8 గురుకు వదలబడిరి.

రాష్ట్రము	కేసులు	శిక్షలు	రిమాండ్ గదులు
బాంబాయి	6	8	4 గురిపైని రెండు అర్జినెన్సుల క్రిందను కేసు చేయబడెను. వారిలో ఒకరికి శిక్ష వేయబడెను. 8 కేసులు విచారణలో నున్నవి.
పంజాబు (బెంగాలు)	25	5—19	కేసులు విచారణలో నున్నవి. 3 కేసులలో 562 (1) క్రింద చర్య జరపబడెను. 28 మంది వదలబడిరి. 189 కేసులు విచారణలో నున్నవి.
పంజాబు తెలియదు	360		8 మంది వదలబడిరి. 189 కేసులు విచారణలో నున్నవి.
బీహారు ఒరిస్సా	96	57	8 మంది వదలబడిరి. 81 కేసులు విచారణలో నున్నవి.
అసాము	2	"	రెండుకు విచారణలో నున్నవి. మిగిలిన కేసు గూడ పెండింగులోనున్నవి. కేసులో 2 గురిపై రెండు అర్జినెన్సులక్రిందను యీ కేసు చేయబడెను.
శిల్లీ	45	18	82 కేసులు విచారణలో నున్నవి. (శ్రీ. వె)

శ్రీవైష్ణవ శ్రీకృష్ణజయంతినర్తయము

ఈ సంవత్సరమునందు జరుగబోవు శ్రీవైష్ణవ శ్రీకృష్ణజయంతినర్తయము పంచాంగములనుచూచునపు, పత్రికలయందున్న, కొందరు ప్రాణ బలి సోమవారము జరిగించవలెననియు కొందరు భాద్రపద బల సుంకరవారము జరిగించవలెననియు ప్రాయోజనము. కాస్త్రము సామాన్యమనియు, విశేషమనియు కాంసువిధములుగా నున్నది. రెంటికిని పూర్వము కలిగినప్పుడు సామాన్యమును విడిచి, విశేషమును గ్రహించుట సకల విద్యజ్ఞులసమ్యక్తము. “జయంత్యాస్మద్యయోగేషు ఋక్ష ఏవ విశిష్టతే” అనెడు ప్రమాణములపట్టి జయంతి నక్షత్రమే ప్రధానమును పంకతి నిర్వహించుము. “ఏకమానే ముని శ్రేష్ఠ యోగి ఋక్షద్వయంభవే”, ప్రత్యేకవాసదావాని పతే కార్యం మహత్ఫలం” ఒక మాసమునందు రెండు నక్షత్రములు పంభవించినచో పూర్వనక్షత్రమును వదలి పరమం దానిని పతెను అను సామాన్యవనమును బట్టి భాద్రపదమాసములో జయంతి జరుపవలసివట్టు తెలుచున్నది. “పతేకు రోహిణి హీనే పూర్వ ఋక్షే స మాచరేత్, అన్యధాకార యేద్యస్తు రాజా రాష్ట్రం వివశ్యతి.” పరమం రోహిణి నక్షత్రము లేనిచో పూర్వనక్షత్రమనే యాచరింపవలెను. అలా ఆచరింపనిచో వివాదము కలుగను” అను విశేషవిధాయకవచనానారముగా ప్రాణ బలి సోమవారము రోజున జరిగించవలెనని తెలుచున్నది. తెలుదట సురహరింపబడిన ప్రమాణము సామాన్యమునుచేతమున్ను, రెండవ ప్రమాణము విశేషవిధాయకమై యాలా యాచరింపనిచో ప్రత్యేకవాసదాను బోధించుటచేతమున్ను, రోహిణి నక్షత్ర విరహితమును భాద్రపదమును వదలి, రోహిణియుతునును ప్రాణ బలి సోమవారమునందే శ్రీ కృష్ణజయంతి జరిగించుట కాస్త్రసమ్యక్తమున విన్నవించు కొనచున్నాను. ఈ విషయమును శ్రీవైష్ణవోత్తము లెల్లరును నిష్పాక్షికబుద్ధితో కటాక్షించెదరుగాక.

శాంతలూరు శోభనాద్రాచార్యులు, కోరుకొండ, రాజమండ్రి తాలూకా.

లాంబెత్తు క్రైస్తవసమావేశము

ఇంగ్లండులోని లాంబెత్తులో నిటీవల క్రైస్తవ మతగురువుల సమావేశము గూడి క్రైస్తవమతాధారణలూర్చి పెక్కు తీర్మానముల గావించి యుండెను. వీని ననుసరించి, కాంటుబరీ ఆర్చ్ బిషప్ గారు క్రైస్తవమతావలంబుల కొక సందేశమును బంపిరి. క్రైస్తవజాతులలో గూడ పెక్కుమంది మనములనుండి భగవంతు డదృశ్యుడయ్యెనని, వీని వగచుచున్నారు. ఇటువంటి విశ్వాసమే లేదనియు, క్రైస్తవసిద్ధాంతమును ప్రకటించుటకు నూతనప్రయత్నమువనర మనియు, వీరు ఎచ్చరించుచున్నారు. ఆర్చ్ బిషప్ గారి విచారము నిరాధారము గాదు. భగవంతుడు మరపుదగిలె ననుసంగతియు అతిశయోక్తి గాదు. కారణమేమి? క్రైస్తవసిద్ధాంతములు గ్రంథస్థమై యుండ్, మానవవ్యవహారముల సంతగ ప్రేరేపకం ఆచరణలోకి రాకయున్నవి. ఆచరణ ప్రధానమని, మతగురువులు తమ ప్రవర్తనముమూలమున నిరూపించి, నిర్భయముగ నీవిషయమును ధనికులు బీదలను భేదములేక ఎల్లరకును బోధింప గలిగింపగలిగనపుడే, వీరిసందేశము సఫల మగును. అందుకు మారుగ క్రైస్తవ మతవిశిష్టము లగు కార్యములను చూచి చూడవలెను యూరకుండునంతవరకు, భగవంతుని సంగతి జ్ఞాపకము రాజాలదు. క్రైస్తవమతమేగాదు, మరి ఏ ఇతరమత మయినను ఆచరణలోనికి వచ్చు నప్పుడే, దానివిలువ గనుపించును.

ఆధునిక నాగరికము, భౌతిక సంపదలపైనను, భౌతికభోగములవైచనను దృష్టిని నిలుపుచున్నది గాని, భోగ విసర్జనకును, పరాధ చింతకును త్రోవ జూపుటలేదు. అందుచే మతము ఎప్పటికప్పుడు తీసి వేయదగిన అంగీకారే నిలిచియున్నది. జీవితమునకు ముఖ్యపనర మగు విషయములలో మతప్రేరేపణ గనుపించదు. మతావలంబులు అనవసరవిషయములగూర్చి పోరాడుటకు బూనుకొనుచున్నారు గాని, ముఖ్యవిషయములగూర్చి శ్రద్ధవహించుట లేదు. మతగురువుల సయితము ఐహిక సుఖాభివృద్ధికి ప్రోద్బల మొనగను, ఆముష్మిక సంబంధమగు సంబోధనల గావించకున్నారు. వ్యక్తులై జాతులుగూడ, ఇతరులను వీడించి స్వలాభములను పెంపొందింప జూచిగొనుట వింత గాదు. మతము జీవితశాఖల నన్నిటిని ప్రేరేపింపగలిగియుండవలెను. అట్టిపరిచేమార్గక, మతము వేరు, జీవితము వేరుగ పరిణమించి, రెంటికిని సంబంధములేదను భావము వ్యాపించు చున్నది. మతమువేర బరగు కొన్ని తంతు లింకను నిలిచియున్నను, శరీరము లేని అర్థి పరిజరమునలై, నిది నిరావయోగమై బూటకము క్రింద పరిణమించుచున్నది. సుదీర్ఘమతగురు లగు కాంటుబరీ ఆర్చ్ బిషప్ గారు ప్రస్తుతదృష్టికి గల నిరాధారములను గుర్తించి వానిని సఫలమవ

యత్నించుచో, ప్రయోజన ముడును. అందుకు మారుగ, క్రైస్తవసిద్ధాంతముల నూరక వివరించిన, నిశేషబాధము గలుగజాలదు.

సంతాననిరోధమును గూర్చి లాంబెత్తు సమావేశము వా రొకతీర్మానము గావించిరి. సంతానము బడయ దలంపనిచో, క్రైస్తవ నియమముల ననుసరించి యిందుకు బూజువలయును గాని, కృత్రిమ పద్ధతుల నవలంబింపగూడ దని, వీరు తీర్మానించిరి. సంతానము పలదనునపుడు, బ్రహ్మచర్యావలంబనమే యుత్తమపద్ధతయగునుగాని, స్వల్పసౌకర్యముకొరకు స్వార్థచింతతో నితరమార్గముల నవలంబింప గూడ దని తీర్మానము దెలుపుచున్నది. వివాహబంధమును వ్యతిరేకముగ భావింప వలసిన యవసరమును ఈ సమావేశము నిరూపించెను. మరియొక తీర్మానము, రాజకీయవిషయములకు సంబంధించిన దయినను, అమోఘంబబడెను. ఒకజాతి మరియొకజాతిని పరిపాలించుట నొక్క సందర్భములోనే సమర్థింపవచ్చునని, యీ సమావేశమువారి తలంపు. పాలితజాతియొక్క ఉత్తమశ్రేయమును పెంపొందించుట, మాత్రమే పాలకజాతియొక్క సంతృప్తికరమై, పాలితులకు పరిపాలనమునందు భాగ మిచ్చి వారిని సుఖిషీతులుగ గావించు ప్రయోజనమును సంతతము నిర్వహించునపుడే, దీనిని సమర్థింపవచ్చుననియు, లేనియెడల క్రైస్తవ దృక్పథము ననుసరించి, యిది పనికిరాదనియు, క్రైస్తవ సమావేశము తీర్మానించి యుండుట సమంజసమై యున్నను. లాంబెత్తు సమావేశ తీర్మానము ననుసరించి జూచిన, పాశ్చాత్యజాతులు ప్రాచ్యదేశవాసులను పాలించుచున్న విధమును సమర్థించుటకు వీలుగ నుపించదు. లాంబెత్తు సమావేశ తీర్మానములు శుష్క తీర్మానములు గాకుండ నుండవలయు ననుచో, నిందు గూడిన మతగురువులు పరాధీనజాతుల కన్నిటికిని స్వపరిపాలనస్వాతంత్ర్య మిప్పించుటకు యావచ్చు క్రింది వినియోగించుట పరమధర్మము. క్రైస్తవ సిద్ధాంతముల నాచరణలోనికి దెచ్చుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గ ముండదు. లేనియెడల లాంబెత్తు సమావేశతీర్మానములు చిత్తుకాగితములక్రింద పరిణమింపక మానవు.

తోకపల్లి ప్రాజెక్టును విడనాడుట

కర్నూలుజిల్లా మార్కాపురం తాలూకాలో నెలకొల్పదలచిన తోకపల్లి ప్రాజెక్టుగూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రింది ప్రకటన గావించిరి:—

“దత్తమండలములలో ఇరిగేషను పరిస్థితులను విమర్శించు నిమిత్తము నియమింపబడిన కమిటీ వారిసిఫార్సులప్రకారము, కర్నూలుజిల్లా మార్కాపురము తాలూకాలోని తోకపల్లి ప్రాజెక్టును మరల పరిశోధింపవలయునని, ప్రభుత్వమువారు 1926 సంవత్సరము డిసెంబరు 16 వ తేదీ గల ఉత్తరువునందు ఉత్తరువుచేసిరి. అట్టిపరిశోధన యిపుడు ముగిసినది. ఈ ప్రాజెక్టు స్థానికవర్ష పాతమువై పూర్తిగ నాధారపడెను. ఇక్కడ వర్షపాతము చాల తక్కువ. స్థానికముగ వర్షములు కురియుచో, చెరువులో నీరుంకదు. ఎంత నీరు లభించుచో అంచనా వేయగ, పూడ్చాడు సంవత్సరములలో తొమ్మిది సంవత్సరములు నీరు చాలినంత యుండదని తేలెను.

ఇంతియగాక, ఈ స్కీముకు ఇరువదియొక్కలక్షల ఖర్చుగనుని అంచనా వేయబడినది. నీటితీరువ ఎకరమునకు పదిరూపాయ లగునని యూహించుచో, ఖర్చుపెట్టిన సొమ్ముపై నూటికి 2½ వంతుచొప్పున మాత్రమే లాభము వచ్చును. అదియయినను, ఆరు కట్టంతయు పూర్తియైనపుడే చేకూరును. కాని నీటిసప్లయ మాత్రము నాల్గుసంవత్సరముల కొక మారు మాత్రమే లభించును. ఇంతకన్నను చిన్న యూవరణములో స్కీము నేర్పగుపవలెనను నూహ గూడ పరిశీలంపబడెను. కాని, ఖర్చును ఆరుకట్టకు దామాషాగా అంచనావైచిన పెద్ద స్కీము కగుదాని కన్న ఎక్కువగునని కనుగొనబడెను. స్కీము యొక్క భవిష్యత్తి మిగుల విషమముగ కన్పించినందున, రివిన్యూబోర్డువాదను, ఇరిగేషను ఛీఫ్ ఇంజనీరుగారును ప్రాజెక్టును విడనాడవలయునని, చేసిన సిఫార్సును, ప్రభుత్వము వా రామోదించుచున్నారు.”

దత్తమండలములకు నీటిసౌకర్యములు త్వరలో లభించు యదృష్టము గన్పించదు. తలపెట్టబడిన చిన్న ప్రాజెక్టులు వరుసగ వదలివేయబడుచున్నవి. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుబోలు పెద్ద ప్రాజెక్టు లయినను ఫలించు మార్గము గనుపించుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు కేవల లాభనష్టదృష్టితో ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను వీక్షించుట, భావ్యముగ దోషము. నీటి సౌకర్యములు చాలకొరతగ నుండి, యామపీశిత మై యున్న మండలములలో లాభనష్టములను పాటింపక ప్రజలకు నీరును సప్లయజేయుట, ప్రభుత్వధర్మమగుచున్నది. నూటికి 2½ వంతు లాభమయినను తీరస్కరింపబడదగినది గాదు. అ. రంగనాథమొదలిగాను దత్తమండలములలో లాభనష్టములను పాటింపక నీటిని సప్లయ చేయవలయునని, శాసనసభలో పెక్కు పర్యాయములు కంఠోక్తిగ బలికిరి. కాని వారి మొరలు నిష్ఫల మయినవి. తోకపల్లి ప్రాజెక్టు కర్నూలుమండలమునకు మిగుల లాభించునని ఆశచెందినవారికి నిరాశ పూర్తిగ గలుగక మానదు.

తుర్క్కి : పర్షియా

కర్జులను శిక్షించుపేరతో తుర్క్కి పర్షియాపై దండెత్తెనని వార్త లిదివరకు తెలిసియుండెను. తుర్క్కి పర్షియా వివాదమును పరిష్కరించుటకు తాను పూనుకొనెద నని, రుష్యాప్రభుత్వము తెలిపినట. కర్జుల తీరుగుబాటును, కుట్రదారులు కొందరు పురికొల్పిరని, రుష్యా ఆరోపించుచున్నది. బర్లిన్ పత్రికలు బ్రిటీషు వారిందుకు కారకులని, నిందించుచున్నవి. కలనల్ లారెన్సుగారు కుర్దిస్తానులో ప్రేరేపణగావించినట్లు, ఈ పత్రికలు నిందించుచున్నవి. కాని, బ్రిటీషు విదేశకార్యాలయమువా రిట్టి వదాతులు నిరాధారము, లనియు, కలనల్ లారెన్సుగారి సంచలనము సంగతి తమకు తెలియదనియు, ప్రచురించిరి. సామాన్యముగ స్వల్పదేశములమధ్య నుదయించెడి కొద్ది తగాదాలు పెద్దవిగ పెరుగుట సంభవించుచుండును. తుర్క్కి పర్షియా పోరాటములు, ఇతర జాతులను గూడ దీనియందు దింప కుడుగాక యని కోరెదము. ఇట్టి వివాదములు ప్రారంభము గాగనే, నానారాష్ట్ర సంఘము పెట్టనే చర్యదీసికొని, తగాదాల నణచివైచుట యవసరము. మొదట కాలయాపన చేసి, పిమ్మట కలవరపడుటవలన నెట్టి ప్రయోజనముండదు.

నానారాష్ట్ర సంఘమువారు, వివిధజాతుల మధ్య నువ్వించేడి తగాదాలను పరిష్కరించు విషయమున, తగిన చర్యకుదనము చూపకబోవుటచే, ఈసంఘపు ప్రయోజనము గూర్చి నిరాశ బాడము చున్నది.

బ్రిటీషుపక్ష దృక్పథము

శ్రీప్రెస్సు లండను వార్తల ప్రకారము, బ్రిటీషు పక్షములు, హిందూదేశ నిజస్థితిని క్రమక్రమముగ గ్రహించుచున్న వనియు, హిందూదేశముతో సమాధాన పడవలసిన యవసరమును గుర్తించుచున్నవనియు, నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరిగినకొలదియు, తేబరు ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశమున కిదివరకు జేసినవాదానములను చెల్లించవలయు నని, కార్మికులు గోరుచున్నా రనియు, బ్రిటీషు ఎగుమతులు తగ్గినకొలదియు, ఓడవ్యయము క్రాడక్కుగుంపుదప్ప మిగిలిన కన్నర్యోజిత, లిబరలు పక్ష నాయకులు హిందూదేశ సమస్యను వెంటనే పరిష్కరింప వలసిన యవసరమును గ్రహించుచున్నారనియు, తెలియుచున్నది. అందుచే పైకి ఆశగలుగుచున్నది. ఇంగ్లండు హిందూదేశసమస్యను త్వరలో పరిష్కరించు ననునాశ గలదని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. రౌండుటేబిలు సమావేశమునందు గాంధీ మహాత్మునితో సమాధానపడుటకే బ్రిటీషువారు యత్నించెదరనియు, మరెయింక పర్యాయము సత్యాగ్రహోద్యమమున కెడమియ రనియు, శ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధి భావించుచున్నాడు. దేశము మహాత్ము సభిమానించుచున్నదను సమ్మతము, బ్రిటీషు అధికారులలో గూడ కలదట. భావిపరిణామము మహాత్మునివైననే యాధారపడు నని, సూచింపబడినది. ప్రస్తుతసంధి రాయబారమును మహాత్మునితో జరుపుటకుగూడ, ఇదియే కారణమై యుండును.

లాంకుపైరు వర్తకము : మాంఛెస్టరు గార్డియను

లాంకుపైరు వర్తకముగూర్చి మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక నిన్నటిదినము గావించిన వ్యాఖ్యానమును గమనింపవచ్చును. ఈ పత్రికయూహాప్రకారము లాంకుపైరువర్తకము ప్రతివారము క్రమక్రమముగ స్తంభించుచున్నది. పరిస్థితులు రానురాను విషమమగుచు, ఎగుమతులు సన్నగిల్లుచున్నవని, ఈ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. భారతదేశ మవలంబించిన విదేశవస్తు బహిష్కారము తొలగునని ఈపత్రిక మొదట తలంచెను గాని, అది యింకను బలపడుచున్నదని, ఈపత్రిక గ్రహించుచున్నది. ఇతరదేశములలో లాంకుపైరు వస్తువులను వ్యాపింపజేయు ప్రయత్నము ఫలించలేదు. ఫలించినను హిందూదేశపు మార్కెట్టులో గలిగిన నష్టము ఇతరదేశములద్వారా భర్తీ గాజాల దని, మాంఛెస్టరు గార్డియను భావించుచున్నది. హిందూదేశపు మార్కెట్టు స్తంభించియున్నదని, ఈ పత్రిక తలంపు. కరాచీలోను, మద్రాసులోను మాత్రము లాంకుపైరువర్తకము కొంత కదలిక జూపుచున్నదట. కరాచీలోనయినను, మామూలు సమయములతో పోల్చి చూచిన, ఇప్పటివర్తకము అత్యల్ప మని, మాంఛెస్టరుగార్డియను భావించుచున్నది. ఇటీవల తూర్పుదేశములకు పంపుటకు

నిశ్చయింపబడిన బ్రిటీషుపక్షముల రాయబారముపై, డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక ఆశ చెట్టుకొనుచున్నది. కాని, ఈ పత్రిక ఆశ త్వరితముగ ఫలించు నని కోరదు.

అస్ట్రేలియా : ఇంపీరియల్ సమావేశము

రాబోవు ఇంపీరియల్ సమావేశమునకు, అస్ట్రేలియా తరపున స్కలెషుగారు ప్రతినిధిగ బోవుచున్నారు. తామీ సమావేశమునకు ఎవరికిని భృత్యులుగ బోవుట తేదనియు, తమహక్కులు తాము చలాయించెద మనియు, గొప్ప జాతియొక్క ప్రతినిధిగ తాము పోవుచున్నామనియు నుడివిరి. స్వతంత్రదేశ ప్రతినిధులు బహుక గలుగుదురు. వారి శిష్య మేసమావేశమునం దయినను చెల్లగలదు. పరాధీనుగు హిందూదేశమునకును ఇంపీరియల్ సమావేశమునందును, ఇతర అంతర్జాతీయసమావేశములందును, ప్రాతినిధ్యము గలదు. కాని హిందూదేశ ప్రతినిధులు, ప్రజాప్రతినిధులు గాజాలరు. వీరు హిందూదేశాభీష్టము నీ సమావేశములలో వ్యక్తపరుపజాలరు. హిందూదేశపు హింసాసమునకు దగిన రీతినే వీరు ప్రవర్తించగలరు. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినగాని, హిందూదేశ ప్రతినిధులు సామ్రాజ్యసమావేశములలో నేమి, అంతర్జాతీయసమావేశములలో నేమి, ప్రజాభీష్టమును ధైర్యముతో వ్యక్తపరచి, అది సఫల మగునటుల ప్రేరేపింపజాలరు.

బిర్లాగారి సమాధానము

రాజకీయాందోళనమువలన దేశపరిశ్రమలును వాణిజ్యమును ఖీణించెనని అధికారులు చెలిపెడివాదమును, సుప్రసిద్ధపణిక్కులగు హుస్సేనుఖాయి లాల్లిగారుగాని, బిర్లాగారుగాని ఆమోదించుటలేదు. ప్రజలకొనుగోలుకక్షి తగ్గెననియు, వారి దారిద్ర్యము విస్తరించెననియు, నిందుకు కర్రెస్పి పద్ధతియే ముఖ్యకారణ మయ్యెననియు, బిర్లాగారు సహేతుకముగ నిరూపించుచున్నారు. దేశమునకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లభించినగాని, ప్రస్తుత దుస్థితి దొలగదని, బిర్లాగారును, హుస్సేనుఖాయి లాల్లిగారును గూడ వివరించిరి. కాని, భారతీయులు తమ ఆర్థికస్థితిని ఇచ్చునచ్చినరీతిని నిర్ణయించుకొనవలయు ననిన, రాజకీయస్వాతంత్ర్య మవసరమని తెలుపనక్కరలేదు. ఈసంగతిని హైదరాబాద్ కు లిప్సుడు గ్రహించినంత స్పష్టముగ నిదివరకెన్నడును గ్రహింపలేదు.

మద్యపాన నిషేధము

స్వరాజ్యోద్యమముతో నేకీభవించినవారుగూడ, ఈసమయమున కల్లుపాట తెలుల తగ్గుచున్నవో జూచిన, ప్రజలలోగలిగినభావపరివర్తనమునుగ్రహింపగలరు. కల్లురాబడి తగ్గుచున్నను, ప్రజలు మద్యపాన దురభ్యాసనిముక్తు లగుచున్నందులకు సంతోసము గలుగకమానదు. దేశమున మద్యపాననిషేధమును ప్రవేశపెట్టుట కనుకూలవాతావరణ మేర్పడుచున్నదట. సందియము లేదు. వివిధమతసంఘముల వారును, మద్యపాననిషేధముపట్ల సుముఖత జూపుచున్నటులగన్పట్టును. ప్రస్తుతవాతావరణమునవకాశ

కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి 117 దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ముగైకొని, ప్రభుత్వమువారు మద్యపాననిషేధమును ప్రవేశపెట్టుచో జయము గాంచగలుగుదురు. ఇట్టి యనుకూలావకాశము మరల లభించుట సులభము గాదు.

“భారతీపత్రిక”

బరంపురములో నూతనముగ వెలువడిన తెలుగు దినపత్రికయగు భారతీపత్రికయొక్క ప్రథమసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. గాదె బలరామదాసుగారు దీని కధిపతులు. యం. వి. రమణారావుగారు సంపాదకులు. ఇంతకుపూర్వము కళింగ వారపత్రిక దినపత్రికగా మారి కొంతకాలముసాగెనుగాని, పత్రికాశాసనము మూలమున నడుగంటెను. విశాలాంధ్రదేశమున ఎన్నిపత్రికలు వెలువడినను అధికమని పించుకొనవు. భారతీపత్రిక ఆరుపుటలతో ప్రారంభమయినను, యియ్యది దినదినాభివృద్ధిగాంచి, సుస్థిరమై నెలకొని ప్రజాప్రబోధము గలిగించుటకు తోడ్పడుగాక యనియు, పత్రికా నిర్వాహకుల సత్ప్రయత్నములు సఫల మగు గాక యనియు, కోరెదము.

జెంగాలు శాసనసభ్యుల నిర్ణయము

వంగదేశ శాసనసభలో, విద్యాశాఖామంత్రిగారు ప్రయమురీ విద్యాచట్టమునకు సవరణలను వేసిని ప్రతిపాదించినను, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరని, చాటిరి. ఇందువలన, శాసనసభ్యు లీచట్టపు చర్చలో పాల్గొని లాభ ముండదు. అందుచే తమ యసమ్మతి చెలుపుటకు, ఇటీవల మంత్రిపదవిని విసర్జించిన కుమారశిఖరేశ్వర రాయగారితో గూడిన ఏబదిమంది శాసనసభ్యులు శాసనసభనుండి వెడలిపోయిరి. రాజీ గుమరునేమో చూచునిమిత్తము, శాసనసభాధ్యక్షుడు సభను నేటివరకు నిలిపియుంచెను. పర్యవసాన మే మగునో చూడవలయును.

అహమదాబాదు కలెక్టరుగారు

క్లబువారికి నోటీసు పంపుట

పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటు ఆంటియాగారి

సభ్యత్వమును క్లబ్బువారు రద్దుపరుచుట

అహమదాబాదు, ఆగష్టు 14:— దర్శనపత్రికగారును నికోధించుటలో ఆత్యధికముగా పనిచేసిన పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు ఆంటియాగారు అహమదాబాదు గుజరాతీ క్లబ్బులో సభ్యుడుగానుండెను. ఆంటియాగారి నేడును సభ్యులపట్టికలోనుండి తొలగింపవలె నను తీర్మానము యిటీవలనే క్లబ్బువారి సభలో ఆమోదింపబడెనుగాని నింగులకు తగిన సమాధానము నొసగనలెనని అహమదాబాదు కలెక్టరు క్లబ్బు ప్రెసిడెంటుకు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురియందు దీపములు వెలిగించుకాలము

శనివారము 16 వ తేది సాయం. 7-0 Xం.

ఆదివారము 17 వ తేది సాయం. 8-59 Xం

అసెంబ్లీ ఎన్నికలు:—మద్రాసు యూరోపియన్ నియోజకవర్గము తరపున సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులుగా డబ్ల్యు. అల్లెగూడెరుగారు (కొండ్రెవారి) ఎన్నికౌచిరి.

సామర్లకోటయందు ఆరోగ్యవార ఉత్సవములు:—సామర్లకోటయందు రాజౌవు 18 వ తేదినండి 24 వ తేదీవరకు ఆరోగ్యవార ఉత్సవములు జరపబడును.

ఉత్తర ఆయుర్వేద వైద్యశాల సహాయార్థము నాటక ప్రదర్శనము:—త్రైవర్ణక మహాసంఘమువారు సంఘముయొక్క ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల సహాయార్థము రేపు రాత్రి 9-30 Xం. వి. పి. హాలులో సారంగధర నాటకమును తెలుగుభాషలో ప్రదర్శించెదరు.

చెన్నరాష్ట్ర కరెన్సీసంఘము ప్రైవేటుయొక్క కార్యనిర్వాహక సభ రాజౌవు ఆదివారము 17 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 8 Xం. నెం 88/బి. తెరంటూరు బారక్కుకోడ్డు, వేపేరియందు చిత్తునిబంధనలు, కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సెక్షన్లను జరుగును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—1930-వ సం. ఆగస్టు 16-వ తేది శనివారము సాయంత్రము 4-30 ఘంటలకు “వార్తకాగమము”, 17 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 ఘంటలకు “శక్తికల్యాణము” అను కాలక్షేపములు టంకశాలపేటి కొండవండలము స్కూలు హాలులో బ్రహ్మశ్రీ, మహాకవి కవితరవ మాంగడి-చిదంబర భాగవతుల వారివలన జరిపించబడును.

గొప్ప సంగీతప్రదర్శనము:—తిజవల్లి క్లబ్బి సంగీతసభ గౌరవకార్యదర్శి శ్రీవాణిడి ముబ్రహ్మియ్యయ్యగారు యిటుల వ్రాయుచున్నారు: తిజవల్లి క్లబ్బి సంగీతసభ యజమాన్యమున రాజౌవు 17 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 4 Xం. గోకలేపాలి నందు యిక్రిందివారిచే సంగీతప్రదర్శనము గావించబడును. ఆరియాకుడి రామానజ అయ్యగారు, గాత్రము. చాడయ్యగారు (మైసూరు) ఫిడేలు. అళగనంబిగారు (కుంభకోణం) మృదంగం.

రాకపోకలు:—సర్ పి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు “నేటి ఉదయమున తిళవారూడనుండి చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చిరి. కల్లికోట రాజాగారు నేటి ఉదయమున మద్రాసునకు వచ్చిరి. డా. ఛార్లెస్ ట్రాన్ అను జర్మనీదేశపు శ్రీ నేటి ఉదయమున కలకత్తానుండి చెన్నపురికివచ్చిరి. ఈమె జెయ్యును మతమపలంబించి కుభ్రా దేవియను పేరు దాల్చియున్నది. జెయ్యును మతములు కొందరు యీమెను సెంట్రలు ప్రేమనునందు శస్ట్రానించి భుష్మమలాంకృతను గావించిరి. ఛార్లెస్ ట్రాన్ గారు కేబిజిగ్ విశ్వవిద్యాలయముందు, భారతీయ తత్వశాస్త్రమునకును పరిశ్రమనకును ప్రాధాన్యముగా నున్నారు. ఈమె యిప్పుడు భారత దేశము పర్యటనము సలుపవచ్చియున్నది. పి. బి. కన్నంగుపామగారు నిన్న రాత్రి కొయ్యంపేటకు వెళ్లిరి.

తిరుపతూరులో ఆరెస్టులు

తిరుపతూరు, ఆగస్టు 14:— పి. రామస్వామి అయ్యగారు, (కొంభోలోని వేళభక్తను పరిశోధించుట) పక్షి రాజునగారు, రామయ్యపిల్లగారు నన్ను గాంధీచౌకులో 144 సెక్షను ఉల్లంఘించి ఉపస్థాపించుచుండగ ఆరెస్టుచేయబడిరి. పోలీసువారు హాజరయియున్నను 1000 నుండి జనమువచ్చిరి. షేజీపీలుగారి సమక్షముననే పోలీసువారు, లాశీలతో గొట్టి ప్రజలను చెదరగొట్టిరి. రామచంద్రయ్యగారు వారిసోదరులు చూడవచ్చినవారికి చెబ్బలు తగిలెను. ఆరెస్టుయినవారి విచారణ నేడు జరిగెను. మద్రాసులందరు నేరము చేసినట్లంగీకరించిరి. చెరి తినినలు విడిచివై విధించబడెను. మధురజెయ్యికి మోటా దళాదులతో పోలీసు హాయి.

(ప్రే. పే.)

వ్యాయామ క్రీడలు

రోవర్సుకప్ ఫుట్ బాల్ పందెములు

కాన్స్టేబుల్స్ నార్తస్టాపుజట్టును ఓడించుట బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—రోవర్సుకప్ ఫుట్ బాల్ పందెముల సందర్భమున నేడు కాన్స్టేబుల్స్ జట్టు నార్తస్టాపు జట్టును 1-0 గోలుతో గెలిచెను. పోటీ ప్రారంభమునుండియు, తుదివరకు మిగుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను. ఇరుజట్టులు బాగా నడిచి. అర్ధగంట కాలము అయినపిదప విజయము గాంచిన కాన్స్టేబుల్స్ జట్టు 1 గోలును వేసిరి. నార్తస్టాపుజట్టు ద్రాచేయుటకు ప్రయత్నించెను. వారి ప్రయత్నము ఫలిత మొందలేదు.

* * * * *

సికిందరాబాదు పందెములు

హైదరాబాదు, ఆగస్టు 11:—సికిందర్ ఫుట్ బాల్ పందెముల ఆఖరు పోటీ Xత 10వ తేదీని నెంటు పాట్రికు స్కూలు జట్టుకును డే స్కూలర్స్ జట్టుకును జరిగెను. నెంటు పాట్రికు స్కూలు జట్టు డే స్కూలర్స్ జట్టును ఓడించిరి. డబ్ల్యు. టర్నరుగారు యూరోపియన్ స్కూల్ ఇన్ స్పెక్టరు విజయము గాంచిన జట్టులకు జహుతులు నొసగిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా స్వాతంత్ర్యము

అతిముఖ్యమైన విషయము

హర్తబాగు నేనాని యభిప్రాయము

మెడిరా, ఆగస్టు 15:—సామ్రాజ్య సభకు బోవును హర్తబాగు నేనాని యాజుర ప్రశ్నింప ఇట్లు దెలుపుచు న్నాడు:

సామ్రాజ్య సభవారు దక్షిణ ఆఫ్రికా స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుట అతిముఖ్యమైన విషయము. అవిషయము అస్థిర పేదయు పోకిరాగా. నినుడు సామ్రాజ్యసభవారు దొంగిలించు నులకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చిన నివేదికను భాయపరచుటకు ఆలోచించునపుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి దక్షిణ ఆఫ్రికా విడిపోవుచున్న ఉండవలెని స్పష్టముగ దెలిపి దానిని నిలబెట్టుటలు జేయును. దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్యలకు బ్రిటిషు ప్రత్యేకసౌకర్యముల నిచ్చినచో దక్షిణ ఆఫ్రికావారు కూడ బ్రిటిషుసమస్యలను వాడుటకు బ్రిటిషుతో కొంతకాలమువరకు వర్తకపు టాడంబడికను జేసుకొనుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సంగీధులుగ నున్నారు.

ద్రవిడ రాష్ట్రము

నమక్కాకాల్లో 144 సెక్షను

నామక్కాల్ ఆగ 14:—ఇప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రచార కులుగానున్న శ్రీయుతులు నాగరాజయ్యగారు, రామలింగం పిల్లై, వెంకటాచల రెడ్డియార్, వరదరాజ ముదలియారు మత్తుస్వామి అచారిగార్లపై మద్యపాన బహిష్కారోత్సవము సందర్భమున బహిరంగ సభలు మున్నగువానిలో పాల్గొన గూడదని సిపేధించుచు 144 సెక్షను అమలు జరుపబడినది. ఇది చూడువారము లుములలో నుండును. నగరవాసు లందరికి గూడ నిది వర్తించును.

(ప్రే. పే.)

కరూర్ దాడిలో ఆరెస్టుయినవారి కేసులలో

తీర్పు

కరూరు, ఆగస్టు 14:—నిన్న పోలీసువారువాలంటీరీజి రముపై దాడివెడలినప్పుడరెస్టుయిన వాలంటీర్ల కేసు విచారణ నేడు జరిగినది. అందు ముగిసి 145,150 సెక్షన్లకింద చెరి 6 నెలల కఠినశిక్షయును, రు 50 ల జరిమానాయును విధింపబడెను. జరిమానా యియకపోయినచో ఇంకొకనెల జైలు లోనుండవలెను. వరిపదినుండి 142 సెక్షనుకింద చెరి 5 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. వెంటనే వీరి నందరిని తిరుచనా పల్లికి తీసికొనిపోయిరి.

15 రోజులవరకుని అమలు జరుపబడిన 144 సెక్షను కాలపరిమితి మరి 15 రోజులు మోచింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

(ప్రే. పే.)

పులయార్లు కల్లుత్రాగకుండుటకు ప్రమాణములు చేసికొనుట

వైకంఠగిరినన్న జామత్తుమత్తు అను గ్రామములో 75 కుటుంబములకు జెందిన పులయార్లు ఇట్లుపై కల్లుత్రాగ కుండుటకు వారిలోవారే ప్రమాణములు గావించుకొనిరి. ఈ పులయార్లు అప్పుకులుగా నెంచబడుచున్నారు.

(ప్రే. పే.)

అహమదాబాదులో

కాంగ్రెసువారము

గవర్నమెంటు మోస్కూలుపైని బాతీయపతాకము

నా కొల్చుటకు వెళ్ళుచున్న శ్రీలు వచ్చుట అహమదాబాదు ఆగస్టు 15:—ఇంటనున్న గవర్నమెంటు మోస్కూలు విద్యార్థులు నేడు పాతకాలపైని బాతీయ పతాకమును నెలకొల్పవలెనని నిశ్చయించిరి. అందుకొరకు ఆ పాతకాలలో చదువుచున్న 50 మంది బాతీకులు పాతకాలకడకు వచ్చిరి. వారు రాగానే ఉపాధ్యాయులు సభకురల సహాయముతో తలపులను మాసివేసిరి. అటుల మాసివేయుటతో బాతీకులలో కొందరికి కొద్దిగా నలుగుడు తగిలినది. అంతట మరి పెక్కు మంది విద్యార్థులు గూడ వచ్చి అచట కూర్చుండిరి. ఉపాధ్యాయులు నాలుగు ద్వారములనుగూడ మాసివేసిరి. మరి అరగంటకు 25 గురు స్త్రీలు పాతకాలకు నెదుట నున్న శ్రీలక్ష్మమ్మకు వెల్లి ఒక బాతీయ పతాకమును తెచ్చి అచట నుంచి బాతీయగీతములను పాడుచు దానిచుట్టును కూర్చుండిరి. స్కూలుకు నూపరింపెట్టెంటు శ్రీయును తక్కిన ఉపాధ్యాయులును ద్వారములయొద్ద కావలియుండిరి. 15 మంది కానిస్టేబులు లాటీలను పట్టుకొని అచట నిలిచియుండిరి. మరి కొందరు కానిస్టేబులు గుజరాతు కాలేజీ అవరణలో నిద్దుగానుండిరి. పతాకము లేవనెత్తుటకును సత్యాగ్రహ మొనరించుటకును బాతీకులు దీక్షబూనిరి. ఈవార్త నగరమునందు వ్యాపింపగానే మరి పెక్కుమంది శ్రీలుగూడ నవటికి వచ్చి పాతకాలయెదుట చేరిరి.

(ప్రే. పే.)

భీమవరం కల్లుపాటలు

భీమవరం, ఆగస్టు 12:—నేడు విగిలిన దుకాణములను పాటపాడుటకు ఏర్పాటుచేసిరి. కల్లుపాటలు మొదలుపెట్టి పాడవొడంగిరి. భీమవరం అంతయు జనముతో కిటికిట లాడుచుండెను. 12 గంటలవరకు 6 గురు వాలంటీర్లు 1. దున్నము త్యాజుగారు కొత్తపల్లి, 2. దిద్ది రామమూర్తిగారు కొత్తపల్లి, 3. గుంటకు మార్కయ్యగారు కొత్తపల్లి, 4. వడిగి రామడు గారు కొత్తపల్లి, 5. మరిచెద్ది చలపతిరావుగారు కొత్తపల్లి, 6. ముద్దని కామరాజుగారు (కొత్తపల్లి) పికెటింగు చేయుటకు వచ్చిరి. రిజక్టు పోలీసులు వీరిని లాశీలతో కొట్టిరి. వైవాలంటీర్లలో ఒకరయిన వడిగి రామడు గారికి బలమైన దెబ్బలు తగులుటచే స్పృహ తప్పి పడిపోయిరి. వారిని పోలీసులు లోనికి తీసికొనిపోయి ముఖముమీద నీళ్ళువల్లి తెలిని వచ్చుటకుజేసి వదలివేసిరి. అస్పితలో చికిత్సనొందుచున్నారు. దున్నము త్యాజుగారుకూడ బలయినదెబ్బలు తగులుటచే చికిత్సనొందుచున్నారు. వాలంటీర్లకే గాక ఇతరులు ఘూరు 40 మంది లాశీప్రయోగమునకు గురియైరి.

కల్లుపాటలు

బొంబాడ 45 రూ. ఏలూరుపాడు 21 రూ. గొల్లల కోడేరు 21 రూ. కొలమూరు 20, మహాదేవపట్టణం 15, మందపాడు 21, మోగొల్లు 85 నందమిల్లిపాడు 21 పెదమూరం 55, పెన్నాడ 175, శివలి 40 ఉంకి 155 పై పన్నెండుగ్రామములు క్రిందటి సంవత్సరము 17,000 రూపాయలు, ఈసంవత్సరము 7500 మాత్రమే, నూటికి 60 చొ॥ తగినది.

ఏ. యన్. ఆర్.

గుంటూరు విశ్వబ్రాహ్మణ విద్యార్థిసంఘము

12-8-30 తేదీన గుంటూరు విశ్వబ్రాహ్మణ విద్యార్థిసంఘముయొక్క సమావేశము జరిగెను. బండకవాస్తవ్యులును, సుప్రసిద్ధ ఆంగ్లకవులును అను సోమనాథ్ వెల్లటూరుగారు “టువర్నూ దిడాక్” అను విషయముపై నాంగ్లమున నొకగంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. ఉపన్యాససంతకము విద్యార్థులు వేసినశ్రద్ధలకు జవాబుచెప్పి సందేహములను తీర్చిరి.

గుండిమెడ విశ్వనాథశాస్త్రి,

కార్యదర్శి.

గోపాలపురము

9-8-30 వ తేదీని యీ గ్రామములో మధ్యాహ్నము ఘూరు 2 గంటలకు కొత్తూరు తహశీలుదారువారు వేగేవ్వరపురం ఫిర్యాది విన్యా యిన్ స్పెక్టరువారు సహకార సంఘము తరపున ఒక సభ గావించిరి. ఆసభకు ఘూరు నూరు మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. ఆసభలో ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడిన “ఉప్పు పన్ను” సైమును రిపార్టు, అనుకరపత్రములు వరుసగా చదువబడినవి. పిమ్మట తహశీలుదారువారు సైవిషయములు ప్రజలకు తెలియునట్లుగా ఉప్పుసించి, ప్రజలకు కరపత్రములు పంచిపెట్టబడినవి.

(ఒక విలేఖరి)

స్పెషల్ ట్రైనింగుకు
10000 రూపాయలువ్యయమగుట

ఆస్పెషల్ ట్రైనింగులోనే మరల అలహాబాదుకు
తీసికొని వెళ్లవలెనని మోతీలాలు
జవహర్లాలుగార్లు తెలుపుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—పండిత మోతీలాలు
నెహ్రూ జవహర్లాలునెహ్రూ డాక్టరు సయ్యదుమహమదు
గార్లును అలహాబాదునుండి ఎరవాడకు తీసుకొనివెళ్లుటకు
స్పెషల్ ట్రైనింగుకు 5000 రూపాయల వ్యయమగునని తెలియు
చున్నది. మరల ఆ ట్రైనింగులోనే తమకు అలహాబాదుతీసు
కొని వెళ్లవలెనని మోతీలాలు జవహర్లాలుగార్లు తెలిపిరి.
అందులకు మరల 5000 రూపాయలు వ్యయమగును. మొత్తము
రాకపోకలకు 10000 రూపాయలు వ్యయమగును.
నయింటూలు చెరసాలలో మోతీలాలుగారి గది కురియుచుండు
టచే దానిని మరారుతుచేయుటకు సామగ్రిలన్నియును సిద్ధ
ముచేయబడెను. ఆవల స్వయంగా పరిశీలించుటకు మోతీలాలు
గారు నిశ్చయించిరిగాని యితలో ఎరవాడ ప్రయాణమువచ్చి
నందున పీఠానికి పోయినది. రయిలు
ప్రేమనులో మోతీలాలు జవహర్
లాలుగార్లు జయిలు నూపరింపెందెంటు మేజరు జి. ఆర్.
వై.బ్రియా.వి. ఎం. ఎన్ గారితోను జయిలకు సి. ఇ. టెయి
నుగారితోను కరస్పర్సు మొనరించి చెడల నన్నువుడు “నేను
మరల వచ్చులోపుగా నాగదిన మరారుతు చేయింపగోరెదను.
మేము మరల త్వలో మీపరిశీలనలోనికి వచ్చెదము” అని
తెలిపిరి.

మోతీలాలుగారు చాల అనారోగ్య స్థితిలోనుండుట

1929 డిసెంబరునెల నుండియు మోతీలాలుగారు అనా
రోగ్యస్థితిలోనే యుండిరి. కొంతకాలము డాక్టరు అన్నారీ
గారు చికిత్సచేసిరి. అపుడు అత్యవసరమని అన్నారీగారు ఖండి
తముగా తెలిపిరి. ఇపుడు కారాగృహమున స్వంత వైద్యుడే
మోతీలాలుగారికి చికిత్సచేయుటకు దొరతనమువారు అనుమతి
నిొసగినను గూడ మోతీలాలుగారు మిక్కిలి అనారోగ్యస్థితి
లోనే యున్నారని మోతీలాలుగారి ఆంతరంగికులగు వైద్యులే
తెలిసియున్నారు. వారు తెలిసిన విషయములు చాల అందో
శవకరములుగానే యున్నవి.

జవహర్లాలుగారు జర్మను ఫ్రాంచి భాషలలో
అధికమగు కృషిసలుపుచుండుట

జవహర్లాలుగారుగూడ తూర్పుములో కొన్ని పానులు
తగ్గిపోయిరిగాని ఆడున మంచి అనారోగ్యస్థితిలోనే యున్నారు.
ఆడునకు జర్మను ఫ్రాంచిభాషలలో నిదివరకే ప్రవేశముకలదు.
ఇపుడు దానిని మరింతవృద్ధినిొందించుచున్నారు. జవహర్లాలు
గారు నిరంతరమును గ్రంథపఠనమునందే నిమగ్నులై యుండురు.
నయింటూలు చెరసాలలోనివార్తలను యితరపరివార లందరు
నుగూడ పండితమోతీలాలు జవహర్లాలుగార్లు పట్ల మిక్కిలి
విషయమును భక్తిని వెల్లడించుచుండు రని తెలియుచున్నది.

సంధిరాయభారములనుగూర్చి కాంగ్రెసు
వర్గముల భావము

కాంగ్రెసువారిలో యువకసంఘములవారు యువకుల
గు నాయకులగుడనివుడెట్టి రాజీకిని పమ్మటించుటలేదు. అం
తులేవరకును యత్నగ్రహమును సాగింపవలెననియే కోరుచు
న్నారు. దొరతనమువారు పూర్తిగాలాంగినిగానీపీకి సంతృ
ప్తికలగదు. ఒక్క బహిష్కరణసాధనమువలననే విజయము
దాదాపుగా చేకూరినదిగాన నిపుడు కలిగిన లాభమును పోగొట్టు
కొనగూడదనియే తీరి అభిప్రాయముగాన పీకి ఎరవాడ రాయ
భారములు ఆమోదకరములుకావు గాని మహాత్మాగాంధీ, పండిత
మోతీలాలు, పండిత జవహర్లాలుగార్లు మున్నగు నాయకులు
సహధానమునకు సమ్మతించినచో పీకి యిష్టములేకున్నను గాం
ధీ మహాత్ముని పట్ల గల ఆత్మభక్తి మగు
పూజ్య భావము వలన పీరు గూడ
సమ్మతించెదరనియే తెలియుచున్నది. “ఎరవాడ చెరసాలలో
నాలోచించుచున్న నాయకులకు యిహపల మూడునెలలనుండి
దేశమునందు జరుగుచున్న విషయములు బొత్తిగా తెలియవు
గాని యీ నాయకులయందు మాకు సంపూర్ణమగు విశ్వాసము
కలదు. వారుచేసిన నిర్ణయమును మేము శిరసావహించెదమనుట
కెట్టిసంశయమును లేదు.” బొంబాయికాంగ్రెసు బులిటిన
పత్రిక ప్రకటించెను.” అని న్యూస్ పేపరు ప్రాసెను.
(ఇం. డి. మెయిలు)

ఎరవాడ చెరసాలలో సంభాషణలు
మహాత్మాగాంధీ ప్రభుత్వంతో సప్రాజయకరుగార్లు సంభాషించుట

మరల సంభాషణలు జరుగ నుండుట

పూనా, ఆగస్టు 14:—నేడు (14వ తేది) మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సర్ తేజబహదరు సప్రా
ఎం. ఆర్. జయకరుగార్లు ఎరవాడ చెరసాలలోనికి వెళ్లిరి.

1. మహాత్మాగాంధీ, 2. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, 3. పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ,
4. శ్రీమతి సరోజినీదేవి, 5. నర్దాయ వల్లభాయీపటేలు, 6. జయరాంబాసు చాలతరాంగార్లుతో సప్రా
జయకరుగార్లు నేడు రెండుగంటలసేపు సంభాషించిరి. వీరు ఆరుగురునుగూడ అరెస్టు కాబడకపూర్వము
భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యులుగానే యుండిరి. వీరిలో మొదటి నలుగురును కాంగ్రెసు మహా
సభలకు అధ్యక్షతనుగూడ వహించియుండిరి.

రేపు 15 వ తేదీ ఉదయమున 11 గంటలకు సప్రాజయకరుగార్లు మరల చెరసాలకు వెళ్లెదరు.

సప్రా, జయకరుగార్లు చెరసాలకు రాకపూర్వము వై తెలుపబడిన కాంగ్రెసునాయకులు
ఆర్గురును కలసి ఆలోచించిరిని కూడ తెలియుచున్నది.

నేడు మధ్యాహ్నము సప్రా జయకరుగార్లు చెరసాలనుండి వెలుపలికి వచ్చినపుడు మిక్కిలి
ఆతురముగా నున్నట్లు కనబడిరి.
(అ. ప్రె.)

అనవసరముగ అరెస్టు చేసినందుకు మోతే నరసింహారావు జమీందారు
గారు

పోలీసువారు ట్రిబ్యూను సంపాదకునికి
రూ 100 యిచ్చుట

నబుజ్జిగారి తీర్పు
లాహోరు, ఆగస్టు 14:—ట్రిబ్యూను పత్రిక సహాయ
సంపాదకులగు రిహమాన దత్తాత్రేయగారు, జె. ఎ. స్కాటు
గారిపై తెచ్చిన కేసులో సబు జడ్జి జి. డి. కొసలగారు తీర్పు
జెప్పి, అనవసరముగ అరెస్టుచేసి, నిర్బంధమునందుంచి, పరిశో
ధించినందుకు రూ 100 నష్ట పరిహారములు
కేసులో ఉచితముగు ఖర్చులు స్కాటుగారు యిచ్చుకొనవలె
ననిరి. 1928 ఆక్టోబరులో సైముకుమివననువారు వచ్చినపుడు
రైల్వేస్టేషనువద్ద పోలీసునూపరింపెందెంటుగా నుండినపుడు
యీపరిచేసియుండిరి. ఫిర్యాది రూ 2000 నష్టపరిహారము
కోరిగాని ఆదిచాల యెక్కువని సబు జడ్జి గారనిరి. (అ. ప్రె.)

సంధిరాయభారములు,
బట్టలవ్యాపారము

బొంబాయి స్టాకు ఎక్సుచేజి ఛెయిర్మను
ప్రాపుగారి ప్రకటన

బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—“ఇపుడు జరుగుచున్న సంధి
రాయభారములకు అనుకూల ఫలితము కలిగినయెడల బట్టల
వ్యాపారము బాగుపడవచ్చును. లేనిచో అక్టోబరు నెలకు
మెంటువరకును స్టాకుఎక్సుచేజిలో కాయదా బేరముల కెట్టి
అవకాశము నుండదు. అక్టోబరులో మరల మాక్రెటు తెరువ
బడినను ప్రాతవ్యవహారములు (ట్రాన్సాక్షన్సు) పూర్తిచే
యుటకు ఒకటి రెండురోజులు మాత్రమే సమయముండును.
హాబీబేరములు నిడుడు యీనెలలో జరిగిన వ్యాపారముతో
పోల్చినచో 100 కి 16 వంతులు గూడ లేవు. ఇరలు చాల
తగ్గిపోవుటవలన పెట్టుబడి సామ్యు చాల నష్టమైనది. సీమ
గుడ్డల బహిష్కరణము జరుగుచున్నది. రాజకీయస్థితి అస్థిరము
గానవున్నది. ఇట్టిపరిస్థితులలో వర్తకము పడిపోవుట అపూర్వ
సంఘటన యగును.” అని ప్రాపుగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

అహమదాబాదులో శక్తి
పత్రికాధిపతికి జుల్తానా

పోలీసువారు నగదుచెల్పెను జప్తుచేయుట

అహమదాబాదు, ఆగస్టు 14:—రెన్ ఆర్డిశక్తిక్రింద
శక్తిపత్రికాధిపతి యగు జి. కే. మాలంకరుగారికి 1500 రూపా
యలు జుల్తానావేయబడెను. మాలంకరుగారు జుల్తానా చెల్లిం
పనందున నేడు పోలీసువారు అతనినగదుచెల్పెను జప్తుచేసి
150 రూపాయలు తీసుకొనిపోయిరి. జుల్తానా చెల్లింపనం
దన మాలంకరుగారు స బర్కత్ షి చెరసాలలో నుంచువీరి.
ఇపుడు జుల్తానా వసూలైనది. కాన అతనిని వదిలివేసెదరు.
(అ. ప్రె.)

భారతశాసనసభకు (ఎసెంబ్లీ) యెన్నుకొనబడుట

వీలూరు, ఆగస్టు 15:—కృష్ణాగోదావరీ మండలముల
ఆభ్యర్థులుగా ప్రాధేయ జి. రంగనాథులు శ్రీ. మోతే నర
సింహారావుగార్లు ఎసెంబ్లీ యెన్నికలకు నిలదిరి. ఇపుడు రంగ
నాథులు కృష్ణాగోదావరీ మండలముల ప్రతినిధిగా నిలుచుట
మానికేసి గంటూరుమండల ప్రతినిధిగా నిలచినందున వీలూరు
య్యూనిసిపాలిటీ ప్రెసిడెంటుగు శ్రీ. మోతే నరసింహారావుగారు
ఎసెంబ్లీకి ఎన్నుకొనబడిరి.
(ప్రె. వి.)

కీ|| శే|| మందసారాజుగారు

మందసా, ఆగస్టు 14:—శ్రీయత యడవల్లి నూర్య
నారాయణమూర్తిగారు యిట్లు తండ్రివార్తనపురుషుడై:—
కేపురు రాజా శ్రీనివాసరాజుమణి రాజదేవుగారు, (మందసా
జమీందారు) నిన్నరాత్రి హఠాత్తుగ చనిపోయిరి. వారి రాణి
య్య, మిత్రులును అనేకమంది భృత్యులును దుఃఖసాగరమున
మునిగిరి. చనిపోవునపుడు శ్రీరాజావారు అనేకమంది పెద్దల
ముందర తమరాణిగారికి సంస్థానము పరిపాలించుచు ఒక
కుమారుని పెంచుకొనటకు అధికార మొసంగివని చెప్పిరి.
జిల్లాయంతెటినుండి సానుభూతిజెలుపు వార్తలు నెచ్చుచున్నవి.
జమీందారుగారు కొంతకాలము కాసనపభ్యులుగ నుండిరి. వేట
లో నిపులులు. గంజాము ధూస్యాకుల సంఘాభ్యుదయగను
వ్యవసాయ సంఘాభ్యుదయగను సుండిరి.

కవుతరం (కృష్ణా)

18-8-31:—క్రిందటిసారి వర్గ వెంకటేశ్వరరావు చోడ
వర్మ వెంకటకృష్ణారావుగార్లు 21, 188 వి. పి.సి. నెక్సు
లక్రింద తేబడినకేసు ఈనెల 2 వ తేది వాయిదావేయబడినని
ప్రాసెయింటిని, 2 వ తేదీన కేసు పాముట్టు మాజిస్ట్రేటుగారి
యొద్ద విచారణకు వచ్చినపుడు, వార్ల వెంకటేశ్వరరావు
గారి తరపున వాదించుచున్న కొల్లి సత్యనారాయణచౌదరి,
(అడ్వకేటు) గారు ఒకసారి కొద్దవారు పరియైన సాక్ష్యము
లేదని 188 వ నెక్సును తొలగించినట్లుట దానిని తిరిగి చెల్లు
టకు పిలువేడుగాన ఆనెక్సుక్రింద కేసుకు రద్దు చేయవలసినద
పిటివను పెట్టిరి, మాజిస్ట్రేటు గారు దానిని కొట్టివేసిరి, అప్పుడు
చౌదరిగారు బ్రాహ్మణుని పిటివను పెట్టుకొనుటకు వాయి
దాకొరి. 12 వ తేదివాయిదా వేయబడెను, ఏప్రిల్ 10కి
చౌదరిగారు 7 వ తేదీని కృష్ణాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యొ
ద్ద బ్రాహ్మణుని పిటివను పెట్టిరి, దానికికూడ 12 వ తేదికే
వాయిదా వేయబడెను, ఈ పిటివనుసంగతి తేనెందున పాప
మేజిస్ట్రేటుగారి కేసును 20 వ తేది వాయిదా
జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు 12 వ తేదీని పిటివను విచార
నేడి, రేఫా తీర్పుచెప్పబడును.
(ఒకవిలేజి)

విదేశవాసులు

ఇండియాలో ప్రేడ్ యూనియను ఏర్పాటులు

లండన్, ఆగస్టు 14:—ఇండియాలో ప్రేడ్ యూనియను ఏర్పాటులను గూర్చి చర్చించి ఏర్పాటు చేయుటకు ఒక సభను కావించుటకు లండన్ ప్రేడ్ కన్వెన్షన్లు వారు అంగీకరించిరి. కాంచీ ప్రేడ్ సభకు వచ్చిన ప్రతినిధులు లండన్ లో ఉన్న ప్రదేేశ సభకు జరుపవలెనని, ప్రేడ్ యూనియను వ్యవహారములనే నిర్వహించుట.

కాబూలులో కలరా ప్రతిదినము హెచ్చుచున్నది

[హైదరాబాద్]

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 14:—కలరా ప్రతిరోజు హెచ్చుచున్నది కాబూలు వార్తలు దెబ్బతీచున్నవి. జనలందరూ కాండహాడను విడిచిపెట్టిపోయిరి. పెరిషియా కు తరముగ జిల్లానుజ్జల్లాలో కడవుబట్టినది. ఇరిపంట పాడగునని భయపడుచున్నారు.

నేపిల్నులో ఉప్పెన

పాదచారులు కష్టపడుట-ఇంటికప్పు తెగిపోవుట

[హైదరాబాద్]

నేపిల్ను, ఆగస్టు 14:—నేపిల్నులో గొప్ప ఉప్పెన వచ్చినది. వనస్థులు పిగిరిపోయిరి. ఇంటికప్పు తెగిపోయినవి. మార్గమునబోవు పాదచారులు ఇండ్లక్రిందపడి కప్పబడిరి. ఇంతవరకు నలుగురు చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. 70 మందికి గాయములు తగిలినవి. జనమంతా హుమైల్ కెడ్డమార్చుటకు ఆపారమున వచ్చుచు వాటిల్లెను. చుకాము లన్నియు నాశనమైనవి.

లంకావైరులో ప్రతివారము బట్టలవ్యాపారము తగ్గిపోవుచున్నది

[బీమునరెస్సు]

లండన్, ఆగస్టు 14:—ప్రతివారము లంకావైరులో కాల్పుల పడుచున్నాయని, దీనిని తగ్గించుటకు సర్దుముకొనియుంటున్నది. వర్షాన్ని నానాటికి పాడగుచున్నది. ఉత్పత్తి ఎక్కువగుట కగుచున్నది. భారతీయ విదేశీ వస్త్ర బహిష్కారము కొన్ని వారములక్రిందనే తగ్గిపోవునని కొంటిమిగాని మరింత జిట్టు బిడ్డయిచున్నది. ఇండియాలో విక్రయము తగ్గినందుకు ఇతరమార్కెట్లందైన వ్యాపారము, ఈనష్టమును కూడదీయుటకు ఏమియు లాభకరముగ లేదు. మాంచె ప్రక్క బట్టలవిక్రయము విదేశీయ లంకా వస్త్రముగా కేదని మాంచె ప్రక్కపత్రిక వెల్లెచుచున్నది. ఒక్క కరాచియద్రానులోనూ లాభపడదు గదల విక్రయముచున్నట్లు.

కరాచీలో గూడ మామూలు విక్రయము గరుకులలో ఎంతయో తక్కువగా ఉండును.

లక్నో-కౌన్స్ ప్రభుత్వ 14 తేదీ రాత్రి ఏమియు పట్టకపోవుటచే బహిష్కారము వచ్చును. పోలిటిక్స్ లింకును త్వరితగతినే గుప్పించి. ఇంకను ప్రమాదకరముగనే ఉన్నదిని ప్రకటించిరి.

వార్తా బంధుప్రభువు ఆగోగ్య పరిస్థితులు ఇంకను భయంకరముగనే ఉన్నవి.

పండిత శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని కుత్తము

కలకత్తా, ఆగస్టు 15:—పండిత శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు (బెంగాల్ నోరేజ్ పక్షాధ్యక్షులు) తమ కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా జనసురంబి అసెంబ్లీ సభ్యులుగా నిర్ణయముగా నున్నారని, అధ్యక్షులకు మాలావా అబ్దుల్ కలాం అబ్దుల్ గారికి తంజినీనది.

(ఫీ. టె.)

లాంబెత్తు కైస్తవ సమావేశము

సంతాననిరోధము కూడదు

బ్రహ్మచర్యమునే ఆపలంబించవలెను

వివాహావరోధము తప్పదు

లండన్, ఆగస్టు 14:—లాంబెత్తు కైస్తవ సమావేశము గావించిరి. దీనికంతయు క్యాంబర్లర్ ఆర్మీబిషపు గారే ముఖ్యనిర్వాహకులు. భార్యాభర్తలు జీవించు కాలము తయ్యదికాదు. పట్టుబడినామును గడుపుటలోనున్న రావణీయకలను చెడిపోకుండ మతగురువులు కాపాడవలెను. వివాహావరోధము ప్రకృతికి విరోధము. భార్యాభర్తల సంబంధము పవిత్రముగ నుండునట్లు జేయవలెను.

ప్రాపంచక కాంతికి మతప్రచారకులు కప్పి పట్టువలెను. పురుషుల నాయకత్వముతో బాటు స్త్రీలనుగూడ నాయకత్వమున నడించుట వలెనగును.

సంతాననిరోధము

భార్యాభర్తలలో ఒకరు జీవించియుండగా మరల చేసికొనువివాహమును క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతము ప్రకారము చేయరాదు. స్త్రీపురుష సంబంధమును గూర్చి ప్రబోధమును వినిపించుట. ఈ విషయమై తీవ్రమైన తన బాధ్యతను గుర్తించుటల జేయవలెను. సంతాననిరోధము కూడదని 198 గరు అనుకూలముగ 67 గరు ప్రతిపూలుగను తీర్మానించిరి. ఒకవేళ పిల్లలు అక్కరలేకున్నచో క్రైస్తవ సాగ్రహ

రాము ప్రకారము క్రహ్మచర్యమును ఆపలంబించవలెను. ఇతర విధములను క్రైస్తవ సిద్ధాంతములు అంగీకరించుచో ఆపలంబించవలెనుననిరి. సహవాసుముగోతుల క్రహ్మచర్యమును భోగపరా యాత్యయమునను సంకాననిరోధక పద్ధతుల నుపయోగించుచున్నారనియు ఆగోగ్య కప్పని ఖండించిరి. సంతాననిరోధక సాధనములను పత్రికలందు ప్రకటించుటకును, వాటి విక్రయమును తగ్గించుటకు కావలసిన ప్రణాళికలు పెట్టవలెననిరి. గర్భస్రావములను ఏవనించుకొనిరి. అవివాహితుల సంభోగము పాపమనిరి.

ఒకజాతిని ఇంకొకజాతి పాలించుట

పాలితుల పూర్తితేమమును మాత్రమే పాలకులు లక్ష్యముగ జేసికొనిరని పాలకులు ఇంకొకజాతిని పాలించవచ్చుననియు ఇందులకు క్రైస్తవ సాంప్రదాయము ఒడ్డునన్నదనియు పాలితులను పరిపాలనములో పెక్కు విగా ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నము వారు నిదానముగ చలంపక ఆపలంబించిననే ఇంకొకజాతిని ఇంకొకరు పాలించవచ్చుననిరి. రెండుజాతి భేదములచే ఎవరిని దైవపూజకు రాకుండ జేయరాదనిరి.

దైవభక్తి ఖగ్గిపోవుచున్నదనిరి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభలో

50 మంది హిందూసభ్యులు

సభ వదలిపోవుట

ప్రాథమిక విద్యా విల్లువిషయమై మంత్రిగారు సవరణల సంగీకరింపనట

కలకత్తా, ఆగస్టు 14:—కేటికనము వంగరాష్ట్ర శాసనసభలో విద్యాశాఖమంత్రి గొక్కాజనశీమద్దీనుగారు ప్రకటించిన ప్రాథమిక విద్యావిల్లుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. విల్లును పరిశీలించి కలకత్తాలోని నియమించుటలను కేరళకు మరలరాయగారిక సవరణ జరపవలెనని. మంత్రిగారు ఈ సవరణను ఆక్షేపించుచు విల్లులోని ప్రధానవిషయములను గూర్చి సవరణలకు అంగీకరింప కూడదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినట్లుగ ఒక ప్రకటన గావించిరి. అందుపై తిరుగుపక్షపు నాయకుడగు జె. యస్. బానుగాస్ ఇట్లు చెప్పిరి:—విద్యాశాఖమంత్రిగారు తమ విల్లుకాల్చిప్రాయమును తెలిసియున్నారు. అందుచే విల్లుపై జరుగగల చర్చ సమయమున సభయందలి హిందూ సభ్యులు ఏవిధమున తోడ్పడజాలరని నాకు తోచుచున్నది. ఈ కారణముచేత ఈ విల్లుపై చర్చ జరుగునంత కాలము హిందూ సభ్యులు సభకు వదలిపోవుట తీర్మానించుకొని యున్నాను.

బానుగారు, మంత్రిపదవికి రాజీనామా యిచ్చిన కుమార సిద్ధిఖరేశ్వరగారయగారు 50 మంది హిందూ సభ్యులతో సభకు వదలిపోయిరి. పిమ్మట అధ్యక్షుడగు రాజ సర్వనందనరావు చాదరిగారు సభకు రేకటి దినమువరకు ఆపుదలలేయుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు సంబంధించిన విల్లువిషయమై భేదాభిప్రాయము ప్రకటించుచు హిందూ సభ్యులు చాదాపు అందరు సభకు వదలిపోయియున్నారు. కావున నేటిదినమే ఈ విల్లువిషయమై చర్చ సమయము ఉచితముకాదని తోచుచున్నది. హిందూ సభ్యులు మహమ్మదీయ సభ్యుల కలసి ఏదో ఒకవిధమున రాజీక రావలయునని కోరుచున్నాను. రాజీకరమైనా ఈనెల 21 వ తేదీనాడు ఈ విల్లుపై చర్చకొనవలగలదు.

పక్కుకోబడిన హిందూ సభ్యులలో మువ్వకు మౌళిమే సభలో నిలచియుండిరి. నామినేట్డ్ సభ్యుడు పి. ఎస్. గుహగారు కూడ సభకు వదలిపోయిరి.

హిందూమంత్రి రాజీనామా

వీరిశాఖలను మిగత ఇరువురి మంత్రిలకు ఇచ్చుట కలకత్తా, ఆగస్టు 14:—వంగరాష్ట్ర మంత్రియగు కుమార సిద్ధిఖరేశ్వరగారయగారు మంత్రి పదవికి రాజీనామా ఇచ్చుటచే వారు పరిపాలించుచున్న శాఖలలో స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ, ప్రజారోగ్యశాఖ, ఎక్స్ ప్రెస్ శాఖలకు గౌ. భానుబాదకు ఫరూకిగారికి, వైద్యశాఖకు క్యాపిటల్ మిస్ట్రీగారికి గవర్నరుగారు పంచిపెట్టిరి. (ఆ. టె.)

కలకత్తా అరెస్టులు

శతదళభాషిని దత్తగారికి 4 నెలలు జైలు

కలకత్తా, ఆగస్టు 14:—నిన్నను బుర్రాబజారులో పికెటింగుచేయుగా అరెస్టయిన నల్లగు స్త్రీలలో ముగ్గురు లాల్ బజారు పోలీసు స్టేషనునందలి విడదల చేసిరి. శతదళభాషిని గారికి జొరబాగును నేజన్టీలుగారు నాల్గునెలలు జైలుకొడు విధించిరి.

నేడు బుర్రాబజారు పికెటింగు చేసినవారిలో 6 గరు స్త్రీలు అరెస్టుచేయబడిరి.

నిన్నను విదేశీవస్త్రముల పికెటింగుచేసిన కార్మికమును ఉపాధ్యాయులు 12 మందిలో వైద్యనాథకుండగారికి 5 నెలలు కఠినశిక్ష యివ్వవలెనని 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. మద్రాసు పోలీసువారి స్వాధీనమునందుండగ కొట్టబడినట్లు ఫిర్యాదుచేయుగ నేజన్టీలుగారు వారి కింటిపై గుర్తులను చూచి పోలీసువారి కట్టు కొట్టరాదని తీర్పులో ప్రాసేరి.

వంగరాష్ట్ర విద్యార్థులసభకు కార్యాలయము నేడు పోలీసువారు సోదామాచి రికార్డులు తీసికొని స్వాధీనపరచుకొనిరి. అచటి ఉద్యోగి పర్యవేక్షకాధికారిగారికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

బాంబుతో కట్టువడినవానికి శిక్ష

విజయకృష్ణబోసుగారు పీల్చానేమనులో బాంబుతోగూడ కట్టువడిన బంగారీ యువకుని కేసు ఆలిఫూరు ఆడిషనుల సెషన్సుజడ్జిగారు విచారించి, తొమ్మిది నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. మద్రాసు విన్నవయస్కుడగుచే తక్కువశిక్ష విధించిరి. (ఫీ. టె.)

బాగ్లో స్త్రీల అరెస్టులు

బాగ్, ఆగస్టు 14:—నిన్న పికెటింగు చేయుచున్న స్త్రీలలో 14 గురిని అరెస్టుచేసిరి. మిగిలిన అరెస్టిన విచారణజేయదురు. (ఫీ. టె.)

హైదరాబాదు (సింధు) 18:—మెరిమెరు లునకుగడ్డ కల్లుఅండ్ పికెటింగు చేయుచున్న 105 గరు వాలంటీరును కరాచి పోలీసువారు అరెస్టుచేసి రెండుగుంటలసేపుంచి విడిచిపెట్టిరి. (ఆ. టె.)

వ్యవసాయలేఖలు

తెనాలి

శ్రీయుత ఇటికాల సూర్యనారాయణగారిపై కేసు

శ్రీయుత ఇటికాల సూర్యనారాయణ గారిపై తె 157 ను క్రింద తేదీన కేసు ది 4-8-30, 12-8-30 తేదీలను తెనాలి డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారు విచారణ చేసినారు. మద్రాసు కేసులో వాదన చేయుచున్నాడు. కేసు పూర్తి అయినది తీర్పునిమిత్తం ది 19-8-30 తేదీకి కేసుపై మకాంపు వాయిదా వేసినారు.

(బకవిలేఖరి)

తెనాలి

ఈనెల 4వ తేదీన తెనాలి స్టేషనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టువారు వాలంటరీగా చేసినారు అని మహారాజశ్రీ బొప్ప న రాఘవయ్య వర్మగారికి పెన్సిగల్ సుబ్బయ్యచౌదరి గారికి ఆరు మాసములు కఠినశిక్ష విధించి. సి. క్లాసు యిచ్చబడినది. సుంకర సుబ్బయ్య.

పాలకోలు

ఆరోగ్యవారము 4-వ రోజు కార్యక్రమము

ఈ రోజున మైసూరులు బాలురు ఎలిమెంటరీ పాఠశాల బాలురు బాలికాపాఠశాలలోని బాలికలను ఆటలు మునిసిపల్ ఆఫీసు కాంపౌండులో ప్రారంభము చేయబడినది. మునిసిపల్ ఆఫీసునందను రామగణ్ణం చేరువునందు బాలురకు స్నానము చేయించబడినది.

బాలురు స్నానమునకు హాజరైరి. బాలురకు కువ్వార్లు బహుమానముగా నొసగబడినది. బాలురందరికి ప్యాక్లికం పెన్సి వారివలన సప్లయకొరతన పెప్పురు మెంటు బిల్లులు ఎగై రాలు పంచిపెట్టబడినది. సాయంకాలముమాదా ఆటలు ఆడించబడినది.

తరువాత ఆఫీసు కాంపౌండులో ఒకసభ జరపబడినది. సుమారు 2000 పురుషులు 1000 స్త్రీలును హాజరైరి. ఈసభ నరసాపురం స్టేషనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటు యి. రా. రా. జె. సూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరపబడినది. ఈ సభ ఆంతరము బాలికలచే ప్రవర్తింపబడిన ఆరోగ్యశాటకము వలన పూర్తిగా నెరవేర్చబడినది.

5 వ రోజు కార్యక్రమము

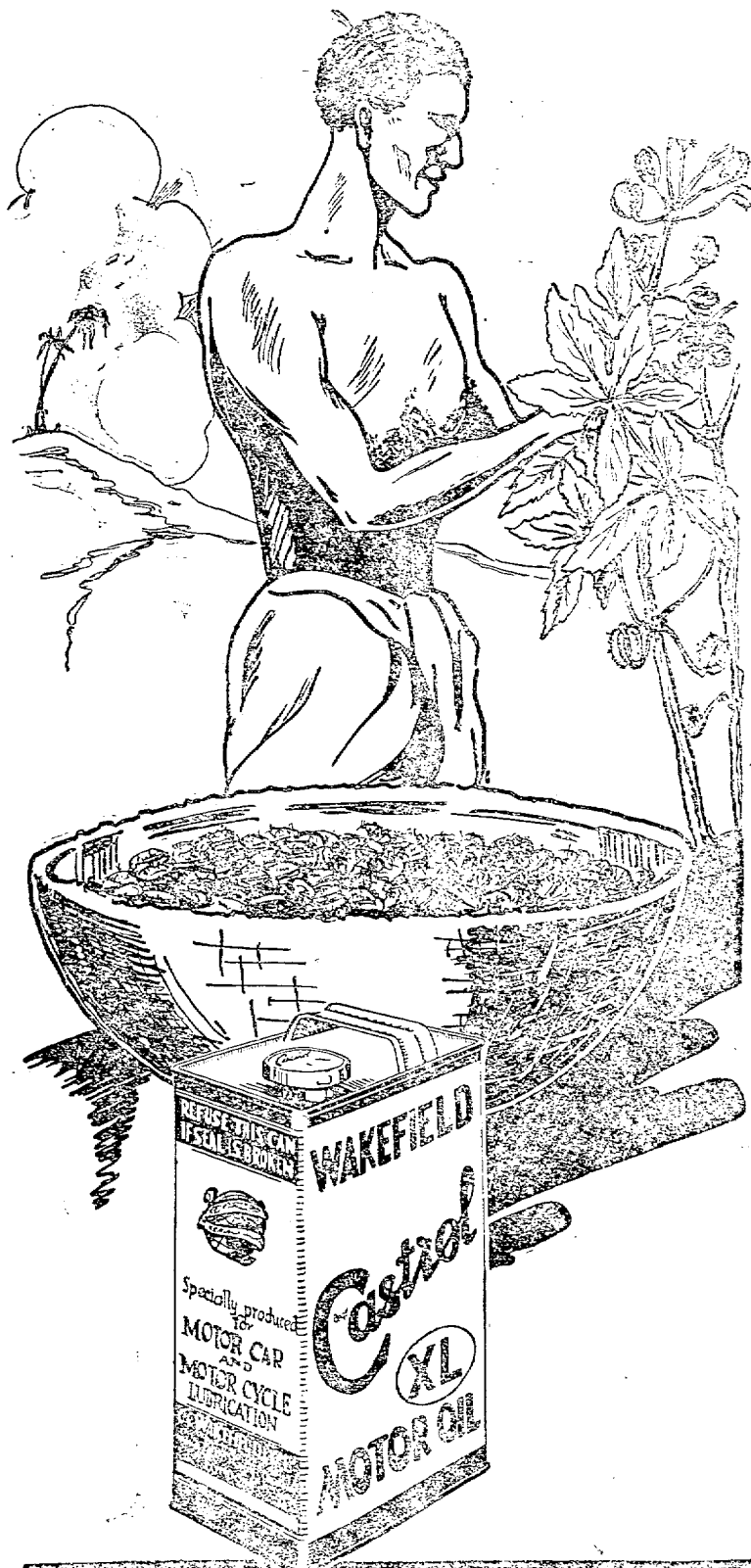
మునిసిపల్ ఆఫీసు కాంపౌండులో ఉదయమున మైసూరులు బాలురవల్లను ఎలిమెంటరీ పాఠశాల బాలురవల్లను ఆటలు ఆడించబడినది. ఉదయమున నొక కుస్తీపండుమాదా జరపబడినది. సాయంకాలము బాలభిక్ష ప్రదర్శనమున్నూ యితర ఆటలున్నూ జరపబడినది. సాయంకాలము నరసాపురం ఎక్సలెం. రా. రా. శ్రీ భమిడిపాటి సత్యన్నారాయణగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకపెద్ద ఆరోగ్యసభ జరపబడినది. ఆసేతులు ఆరోగ్యమును గురించి మాట్లాడిరి. కలరాను గురించి మాజిక్ లాంతర ప్రదర్శనము చూపబడినది. మొత్తముమీద పురుషులును స్త్రీలును కలిసి సభకు 2500 లు వచ్చిరి. ఈసభ అధ్యక్షునకు ఆభివందనము లిచ్చించుచు జవాబుప్రకారము గురించబడినది.

శ్రీభాగ్యం కామయ్య, ప్రెసిడెంటు, ఆరోగ్యవారపు కమిటీ.

పెన్సర్లంక

18-8-30 తేదీన కేపల్లె తాలూకా పెన్సర్లంకలో చేర పూడి ఆదివారా బహుళగురు సుంకరీకు భోజనం పెట్టి కా. న. నేరంక్రింద కేపల్లె మేజిస్ట్రేటు గారు ఆరుమాసములు కఠినశిక్ష విధించి సి. క్లాసు యిచ్చినారు. ఈయనకు రూ. 75 లు యిచ్చిరి. సంతోషముగా చూచుచున్నాడు (బి. వి.)

హిందూదేశపు కాస్త్రోల్ నూనె

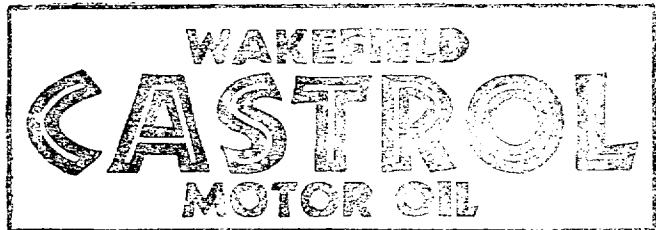
కాస్త్రోల్ మోటారునూనె ముఖ్యముగా హిందూదేశపు పరిశ్రమల కెబుల తోడ్పడిగలగను విషయములోని పూర్తి వివరములు మీకు వినుటకు కత్తూహలముగ నుండును.

గత 5 సంవత్సరములనుండి. సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండ్ కో., లిమిటెడ్. వారు ప్రఖ్యాతిగాంచిన తమ కాస్త్రోల్ మోటారు నూనెయందు దాదాపు 20,00,000 గాలనుల హిందూదేశపు కాస్త్రోల్ నూనె ఘమాడు

రూ 55,00,000

విలవగలదాని కలిపియున్నారు

ఈ హిందూదేశపు కాస్త్రోల్ నూనెతో క్రేస్తమైన లమెరికాదేశములోని పెన్సల్ వేరియా నూనెలు చేర్చబడినవి.

యీ కాస్త్రోల్ మోటారునూనెనే యుపయోగించునటుల చేసి ముఖ్యముగా హైందవ పరిశ్రమకు తోడ్పడు.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండ్ కో., లిమిటెడ్.,

ఇండియాకు హెడ్ క్వార్టర్లు, బొంబాయి.

బ్రాంచీలు దేశమంతటనుగలవు.

మద్రాసు రాజధానికి పంపకదాపలు:—

అడిసన్, అండ్ కో, లిమిటెడ్.,

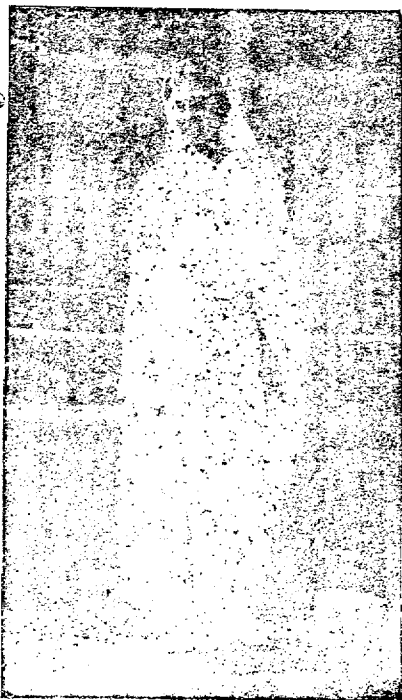
మద్రాసు, వారి బ్రాంచీలు. 1051,

చెన్నపురిలో శ్రీమతి మీరాబాయిగారి కార్యక్రమము

మైలాపూరులో ఎవ్వర్లు ఎలియట్సుగోడ్డులో

సుదర్శనభవనమున బస చేయుట

మదరాసు, ఆగస్టు 14:—శ్రీమతి మీరాబాయిగారు చెన్నపురికి రాగానే సుదరాసు స్వదేశీ లీపు, గుజరాతీ శ్రీల స్వదేశీలీపు, చెన్నపురి శ్రీల స్వదేశీలీపు, మున్నగు సంఘముల ప్రతినిధులును ఖద్దరు వివయకున పనిచేయుచున్న మరి పెక్కుమందియునుగూడ స్వాగత మొసగిరి. మైలాపూరు లోని సుదర్శన భవనమునకు మాధవరావుగారి భార్య శ్రీమతి యిందిరాబాయిగారు శ్రీమతి మీరాబాయిగారిని తోడ్కొని వెళ్లిరి. ఆచటనే బస యేర్పరచబడెను.

మీరాబాయిగారు

మహాత్ముని నిర్బంధానంతరము సబర్కత్తి ఆశ్రమ నిర్వహణ భారము వహించిన మీరాబాయి ఆమె నామాంతరముగల క్షేమకన్య 14 వ తేదిన మదరాసు వచ్చెను.

విలింగుడను ప్రభువుగారి శిలావిగ్రహము

మదరాసు ప్రాతిగవర్నరు విలింగుడను ప్రభువుగారి శిలావిగ్రహము మదరాసు మాంట్యురోడ్డులో జంఖానావద్ద స్థాపింపబడినది. దీనిని ప్రస్తుత గవర్నరు సర్ ఫ్రాన్సిస్ గారు 20వ తేదిన బహిరగత మొనర్చెదరు. దీనిని సుప్రసిద్ధి కల్పిల్చుగల ఎం. ఎన్. నాగప్పగారు తయారు చేసిరి. (ప్రె. భో. బి.)

బొంబాయిలో యూరోపియనుల మిల్లుల బహిష్కరణము

యూరోపియనుల పరిపాలనమునందున్న

24 మిల్లులు చాల కష్టదశకు పాలగుట

చాల మిల్లులు మూసివేయబడుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—బొంబాయి సామానుఫీనల్ ట్రేడ్ మిల్లులతో సహా యూరోపియనుల పరిపాలన క్రిందనున్న 24 మిల్లులు యిప్పుడు చాలకష్టదశకు పాలైనవి. కాంగ్రెసు వారి బహిష్కరణము యొక్క ఫలితమే యని బొంబాయి కాంగ్రెసు బహిష్కరణసంఘమువారు నిర్ణయించిరి. ఈ నెల 7 తేదీ గురువారమునాడు ఆకస్మాత్తుగా సింగ్లెట్టు మిల్లు మూసివేయబడెను. ఈ 24 మిల్లులలో యిదియే మొదట మూసివేయబడెను. ఆందువలన 2000 మంది పనివాండ్లకు పనిలేకుండ పోయినది. ఈ నెల 1 వ తేదీ మొదలు నేటివరకు బొంబాయి లో 12 మిల్లులు మూసివేయబడెను. ఆందువలన 25000 మంది పనివాండ్లకు పనిలేకుండ పోయినది. ఈ నెల 15 వ తేదీనుండి తమ మిల్లులు గూడ మూసివేయబడునని సామాను ట్రేడ్ మిల్లుల వారు నెక్సెంబరు నెల మొదటి తేదీనుండి మూసివేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. ఆ. ప్రె.

కె. కోటిరెడ్డిగారు

మదరాసు శాసనసభకు కడపజిల్లా నుండి పోటీలేకుండ ఎన్నుకొనబడిరి.

ముప్పదియిద్దరు మంత్రులచరిత్రము

గ్రంథకర్త:—కనుపర్తి నూర్కండ్లేశ్వరకృష్ణగారు:—
స్వగర్భప్రకాశిని పత్రికా సంపాదకులు, బృందావనం, కీల్వాకు మద్రాసు నెల ౬. ౧-౧౨-౧ క్రానునైజ, ౧౨౦ పుటలు.

ఇందు గోపరాజు రామప్రధాని, రాయనిమంత్రి భాస్కరుడు మొదలైన ముప్పదియిద్దరు మంత్రుల చరిత్రములు వివరింపబడినవి. ఆయా మంత్రులను గురించిన చాటువులును, వారినిగురించి పరంపరగ తరతరములనుండి వినవచ్చు కథలును ఇందు పొందుపఱుపబడియున్నవి. చక్కని పద్యములతోను, ఇంపయిన కథలతోను పుస్తకము చదువ గుతూహలము కలిగించును. శైలిచలభిము. అందుడు కొన్ని చోట్ల ముందుండిన మంత్రులచరిత్రములు నెనక, వెనుకనుండిన మంత్రులచరిత్రములు ముందుపడినట్లు కాన్పించును. మనుమసిద్ధిధూపాలని నైవ్యాధిపతిగనుండిన రికాల్ క్రింద చరిత్రము ౫౧-వ పుటలోను, ఆన తేముచిహ్నమును కాలమునుండిన రాయనిమంత్రిభాస్కరుని చరిత్రము మొట్ట మొదటను గలదు. ఈ కవర్లము ౧౦౬౩ పాటివాడని తెలియవచ్చు గోపరాజు రామప్రధాని చరిత్రము. ౨౭వ పుటలో కలదు. ఇట్టివే యింకను గలవు. ఇవి చరిత్రగ్రంథము కాకపోవుటచేత నివ్యత్యాసము లంత పాటించదగినవి కావు. కాని తెలిసినంతవఱకు కాలక్రమము ననుసరించియు యీచరిత్రములు పొందుపఱుచువచ్చిన చాల ఉపయోగముగ నుండెడిది. ఈసందర్భమున నొక విషయము చెప్పవలసియున్నది. ఈచరిత్రము ౧౯౨౨ వ సంవత్సరపు ప్రథమసంస్కరణము పీఠికలో కృతజ్ఞతాభివందనము లొసరించుపట్టున నుండిన.

“మంత్రుల కాలనిర్ణయమును వ్రాసియుచ్చిన శ్రీయుత కొమఱ్ఱాజు వెంకటలక్ష్మణరావుగారియందు చాల కృతజ్ఞుడను”

అను వాక్యము ఈ ౧-౩౦ వ సంవత్సరపు ద్వితీయముద్రణమున లోపించిపోయినది. ఇది యసమంజసము.

మ. సో. క.

ఏలూరు

(న్వేషణవిలేఖరి)

మోతే నరసింహారావుగారికి అభినందనములు

భారతశాసనసభకు పోటీలేక ఎన్నికగాంచిన శ్రీమోతే నరసింహారావుగారిని అభినందించుటకు, గౌరవించుటకు నిన్న సాయంత్రము మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు ఉద్యోగు లందఱును ‘ఫెయిర్ హెవెన్సు’ అను నామముగల నరసింహారావుగారి భవనము కేగిరి. నరసింహారావుగారికి హాసతి కర్పారపుపేర్లను వైచియు, ఫలము నొసంగియు ఉద్యోగులు గౌరవించి అభినందించిరి.

ఏలూరు కరెన్సిన్గోట్ల కేసు

చింతా సోనిరెడ్డివగైరాల 9 నరులైన తేబకెన ఏలూరు కరెన్సిన్గోట్లకేసును విచారించి డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ నెల 11 తేదీని నెవన్యుక్తోట్లకు కమిటుచేసిరి.

హిందూ యువజనసంఘము

ఏలూరు హిందూయువజన సంఘముయొక్క జనరలు బాడీ మీటింగు యీ నెలలో జరుగవనియు, చందాలు బాకీ యున్నవారు చందాలను వెంటనే యివ్వవలెననియు, పుస్తకములను బాకీయున్నవారు వెంటనే వానిని గ్రంథాలయమునకు పంపవలెననియు బ్రస్తుబోర్డు ప్రెసిడెంటు శ్రీయుత మోతే గంగరాజు జమీందారుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

హిందూ యువజనసంఘ గ్రంథాలయమునకు రెండువేల రూపాయలను వెచ్చించి యిప్పుడు నూతనమైన తెలుగు, సంస్కృత, ఆంగ్ల గ్రంథములను తెప్పించుటకు నిశ్చయింపబడెను. గ్రంథములలో నుత్తమమైనవాని పేర్లను నూచింపవలెనని ఆద్యక్షులు కోరుచున్నారు.

ఏలూరు అన్న, వస్త్ర, వైద్య, విద్యాదాన సమాజము

పై సమాజపు ధర్మకర్తలు 2-7-30 తేదీని సమావేశమై పై సమాజమునకు సిద్ధిరాస్తలకు కొనుటకు 12 నరులకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి. ఆ తీర్మానానుసారముగ సము కమిటీవారు యీ నెల 10 తేదీని సోల్ ఆస్టి మోతే గంగరాజు జమీందారుగారి యధ్యక్షతకీర్తిని సమావేశమై ప్రస్తుతము ఎ. వి. హెచ్. ఎం. స్కూలు అన్నమానేపల్లి రంగనాయకులుగారి ఇల్లు స్థలమును రూ. 11,500 లకు కొనుటకు నిరపరచుకొని ఎగ్జిమెంటు వ్రాయించడమైనది. ఈ యింటికి నెలకి రూ. 75 లు అద్దె వచ్చుచున్నది.

శ్రీయుతులు పాట్టి గురవయ్యగారు 8-8-30 తేదీని పై సమాజమునకు రూ. 500 లు ధర్మమొసగి బ్రస్తుబోర్డు మెంబరుగా చేరిరి. వీరితో రూ. 500 లు ధర్మ మొసగి బ్రట్టిలుగా చేరినవారు యిప్పటికి 39 నరుల కలరు.

హితకారిణి సమాజము, రాజమహేంద్రవరము

విత్తంతువినాహము

హితకారిణి సమాజమువారి యాదరణమున 19-8-1931 తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు విత్తంతు కరణాలయముందున్న శ్రీమతి రామకోట బ్లక్కును తెనాలి వాస్తవ్యుల శ్రీయుత మునిపల్లె వెంకట శేషగిరిరావుగారికిని వివాహముహూర్తమున రాజమహేంద్రవరమున ఆనందాశ్రమములో జరుగును నాటి సాయంత్రము 7-30 గంటలకు శ్రీతి భోజనము.

కామరాజు హనుమంతరావు, కార్యదర్శి.

౧. ఆయుర్వేదామధ రత్నాకరము

(అంధ్రత్వార్థసహితము)

డిమ్మినైజ, 3౨౪ పుటలు, వెల రు. 3-౦-౦

గ్రంథకర్త: శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు.

౨. భస్మప్రకాశిక

(అంధ్రత్వార్థ సహితము)

డిమ్మినైజ, ౮౬ పుటలు, వెల రు. ౧-౦-౦

గ్రంథకర్త: శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు.

3. ఆంధ్రప్రజ్యో రత్నావళి

(సాంధ్రత్వార్థము)

డిమ్మినైజ, ౧౬3 పుటలు, వెల రు. ౨-౦-౦

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి విరచితము. వైమాధు

గ్రంథములు పలయువారు డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు, బెజవాడ, అని వ్రాయవలయును.

పండుములచరిత్రము

పుటలు ౬౪, వెల రు. ౦-౪-౦.

గ్రంథకర్త: శ్రీ మత్తరసహసం పరివ్రాజకాచార్య యన్. జి. బి. సరస్వతీస్వామిలవారు.

ద్రవిడ రాష్ట్రము

కోయంబత్తూరు వాలంటీర్ల నాయకునికి శిక్ష

కోయంబత్తూరు, ఆగస్టు 18:—144 సెక్షనును ధిక్కరించి బహిరంగసభలో నుపన్యసించినందుకై కోయంబత్తూరు వాలంటీర్ల నాయకుడగు శ్రీయుత రంగనాథంగారికి మూడు నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఉడుమల్పేట కల్లు దుకాణముల పాటలు

ఉడుమల్పేట, ఆగస్టు 18:—శేడుగూడ కల్లుదుకాణముల వేలంపాటలు సాగినవి. నగరపంచాయతీ పూర్వజన్మజన్మల వేలంపాటలు సాగినవి. పాటదాతల వరుస రాలేదు. అందుచే మరల పాట సెట్టింబరు మొదటి తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. సాయంకాలము మరల దుకాణము లన్నియు తెరవబడినవి. (శ్రీ. ప్రె.)

విరుదు నగర్ అరెస్టులు

విరుదు నగర ఆగస్టు 18:—నేడు మధ్యాహ్నము శ్రీయుత వైద్యనాథమాడిగల్ (తిరుమంగళం) గారి నరెస్టుచేసిరి. నామక అరెస్టుచేయబడిన కల్లుదుకాణముల పికెటింగు మాత్రము సాగచునే యుండునని తెలియుచున్నది.

మరికొన్ని అరెస్టులు, శిక్షలు

నిన్న సాయంకాలము పికెటింగు జరిపినందుకై శ్రీయుతులు పిచ్చి మత్తునాడార్, గరుస్వామినాడార్ మణ్ణుగం చెట్టియార్ గార్లను అరెస్టుచేసిరి. వీరిని రెండవశ్రేణు. మొదటి దశమనకు జెందిన శ్రీయుతులు కండస్వామినాడార్, శేకరప్పనాడార్ గార్లకు చెరి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. (శ్రీ. ప్రె.)

మధుర అరెస్టులు, శిక్షలు

మధుర, ఆగస్టు 12:—శ్రీయుత మామట్టిరంగస్వామి అయ్యర్ మున్నగు విరుగురు వాలంటీర్లకు జామీను సెక్షను క్రింద చెరి 6 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఆరవవారు మరె యొకరుండిరికాని తుమాఫగోరుటచే ఆయనను విడిచిపెట్టిరి. నిన్న మాంట్కోడ్ కల్లుదుకాణమువద్దను, వరహనూర్ దుకాణములవద్దను కలిసి 9 మంది వాలంటీర్లు పికెటింగు జరిపిరి. వీరినందరిని పోలీసువారి నరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

ధారాపురం కల్లుదుకాణముల పాటలు

ధారాపురం, ఆగస్టు 12:—ధారాపురంలో కల్లుదుకాణముల పాటలు ఈ నెల 23 తేదీనాడు మరల జరుగునని తెలియుచున్నది. వెనుక 7 వ తేదీనాడు పాటసరిగా సాగలేదు. ఆనాడు 18 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి మరల విడిచిపెట్టి యుండిరి. జామీను సెక్షనుక్రింద ఇక్కడి కాంగ్రెసు ప్రముఖులపై చర్య జరిపెద రని తెలియుచున్నది. (శ్రీ. ప్రె.)

మరికొన్ని మధుర అరెస్టులు

మధుర, ఆగస్టు 13:—నిన్న సాయంకాలము ఇద్దరు వాలంటీర్లు పంగలకడ వీధిలో నున్న కల్లు దుకాణమువద్ద పికెటింగు జరుపుచుండగా అరెస్టుచేయబడిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

తిరుచినాపల్లిలో ఇంటిసోదా

తిరుచినాపల్లి, ఆగస్టు 18:—నేడుదయం సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు గారు మరె ముగ్గురు నలుగురు పోలీసులతో గలిసి వెళ్లి కీ|| శే|| వి. వి. యన్. అయ్యర్ గారి పుత్రులగు శ్రీయుత కృష్ణమూర్తిగారి యింటిని సోదాచూచిరి. రెండగుంటలనేపు సోదాజరిగెను. కొన్ని “యంగిండియా” ప్రతులను, కరపత్రములు మున్నగు వానిని, “చిత్రగుప్తుడు” అనువారిచే వ్రాయబడిన “బారిష్టరుసావర్కర్ జీవితము” అను నొకపుస్తకమును పోలీసు వారు తీసికొని పోయిరి. “సావర్కర్ జీవితము” ని షేధింపబడిన గ్రంథముకాదు. వెళ్లి పోవునపుడు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారు “వీనిన్నిటిని దాచుకొన్నవారు తెలివి తక్కువవలన నట్లు చేయలేదు.” అని చెప్పిరట.

తమిళనాడు అరెస్టుల మొత్తము

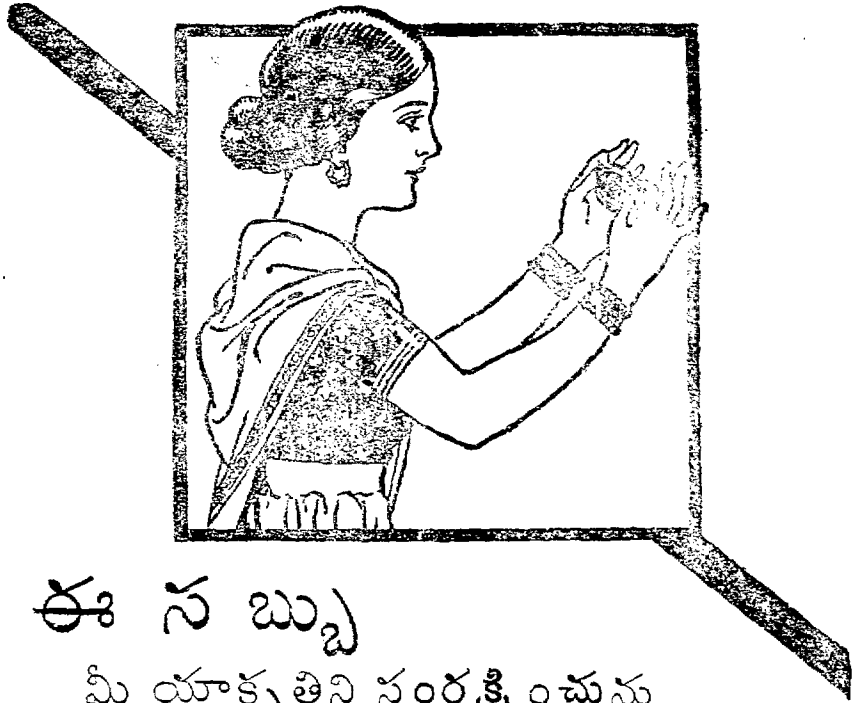
ఇప్పటికి కాసనోల్లంబ నోద్యమమునకై (ద్రవిడ రాష్ట్ర) మూల అరెస్టుయినవారి సంఖ్య 1200 లకు మించియుండునని (ప్ర. రా. కాం. సంఘ మేనేజరుగారు తెలుపుచున్నారు. (శ్రీ. ప్రె.)

కోయంబత్తూరు జిల్లాలో 144 సెక్షను ప్రయోగము

కోయంబత్తూరు, ఆగస్టు 14:—శ్రీయుతులు సి. పి. విశ్వనాథకా, కె. పసుపతి, కొండంపట్టి కృష్ణారావుగార్లపై 144 సెక్షను ప్రయోగింపబడినది. రెండునెలలవరకును వారు ముడం పొల్లాచి ఉడమల్పేట తాలూకాలో నెచ్చటను ఉపన్యాసము లీయగూడదు. (శ్రీ. ప్రె.)

కరూర్ వాలంటీర్ల శిబిరముపై దాడి

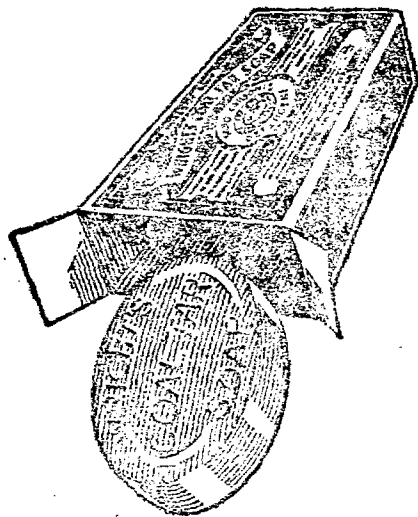
కరూర్, ఆగస్టు 18:—నేడుదయం గం 10.30లకు పోలీసువారిచే వాలంటీర్ల శిబిరముపై దాడిసల్పిరి. ఆనయమున శిబిరనాయకుడగు శ్రీయుత శంకరలింగనాడార్ గారు స్వాగతమును బోయియుండిరి. పోలీసువారు శిబిరములోని కొన్ని వస్తువులను తీసికొనిపోయిరి. 14 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

ఈ సబ్బు మీ యాకృతిని సంరక్షించును

హిందూ దేశమందు గల అత్యుష్ణమువలన కలుగు నష్టమును, శరీర యాకృతిని, స్వచ్ఛతను గాపాడగలిగి, చర్మవృద్ధి చేయగలిగినది రైటుకోల్ టార్ సబ్బు యొకటి మాత్రమే.

దీనియందు గల ఓషధీశక్తులవలన అటువ్యాధులను రాకుండ గాపాడగలదు.

కాబట్టి మీ ఆరోగ్యము, యందము కొరకు ఎల్లప్పుడు రైటుకోల్ టార్ సబ్బునే ఉపయోగించుడు. ప్రతిపెట్టె యందును మూడు పెద్దబిళ్లలుండును.

ఇచ్చితిమి! రైటుకోల్ టార్ వారి 12 సబ్బు రేపర్లను బంపినవారికి రైటుకోల్ వే.వి.ఎం.గోస్టిక్ నుండి 20 రేపర్లు బంపినవారికి యొకపెట్టె సాంఘికపాఠశాల బడులుగ యివ్వ గలము. బయట యచ్చువేయబడిన రేపర్లను మాత్రమే

హిందూ బ్యాంక్, నెం. 760, బొంబాయివారికి పంపవలెను. పోస్టల్ కోరకు ఒక అణా బిళ్లను పంపుడు.

సోల్ ఏజెంట్లు:— టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,

17 ఎ, ఆర్మీనియన్ స్ట్రీట్, మదరాసు.

పత్రికా స్వీకారము

ప్రకృతి మానవత్వక

కార్యస్థానము బెజవాడ. సాలుచందా

మూడురూపాయలు

1980 ఆగస్టు నెలలో వెలువడిన 12 వ పంపుటయ మొదటిసంచిక నందుకొంటిమి. ప్రకృతిచిత్తవిధానమునకు సంబంధించిన తెలుగుపత్రిక యిది యొక్క టేకలను.

పూలతోట మానవత్వక. కార్యస్థానము

నయ్యాంనగర్, మానుమకొండ నైజాము యిలాకా

1980 జూలై నెలలో వెలువడిన మొదటిపంపుటయ మూడవసంచిక నందుకొంటిమి. సాలుచందా 1 రూ. 8-0. ఇందు చిన్న చిన్న కథలు మున్నగునవి ప్రకటింపబడును. సంపాదకుడు విద్యాద్ కేంథంపాటి అప్పన్నశాస్త్రిగారు.

సనాతన ధర్మము మానవత్వక

ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి-సాలుచందా ఒక రూపాయి ఆగస్టు నెల 5-వ తేదీని వెలువడిన మొదటిపంపుటయ 5-వ సంచిక నందుకొంటిమి. ప్రకృతిచిత్తవిధానమునకు సంబంధించిన తెలుగుపత్రిక యిది యొక్క టేకలను.

గురుబోధామృతము

(వేదసాగ్రంథము) శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమల సా. గారిచే విరచితము భక్తిరసపరిపూర్ణము పాటలు. రు. 0-1-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

సత్యన పత్రి

(స్వకీయతేజస్వి)

విజయవాడ

సత్యన పత్రిక 18-12-30 సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ పద్మవతి పత్రికనుండి సత్యన పత్రిక తాళా తహసీల్దార్లును, సత్యన పత్రికనుండి సత్యన పత్రిక అండ్ ప్రెస్ లో రాయలసీమ కోయిలపాడులో (వి. పి) నెలపుమీద కట్టినట్లు సత్యన పత్రిక నెలపుమీద యొక యల్పవారపు వి. పి. సత్యన పత్రిక కార్యదర్శి యను శ్రీయుక్త కె. వెంకటరామయ్య శ్రీ పి. పి. గారు ఆతిథ్యం గూఢపదన గురించియు, పత్రికనుండి పట్ట వారు పిన్ రిన్ కృషి గురించియు సంతకంపై ప్రకటించిరి. ఈ సందర్భమున ప్రస్తుతము దాదాపు శిథిలపరిచినట్లు పత్రికనుండి భవన పునర్నిర్మాణమునకై సహాయ మొనర్చిన వాగ్దాన మొసంగిన మ.రా.రా. గోపాలని కబ్బయ్య పంతులుగారి తయు పంధ్యునిరి. కొంతసేపు గ్రామభూమిగాన మొనర్చబడిన పిమ్మట సత్యన పత్రిక లాభంబడెను. ఆతిథ్యం శ్రీ రామకోటయ్య పంతులుగారు వారి సహజ నికాదంబర ఫక్కిని పుస్తకము ప్రకటించి విచ్చిరి.

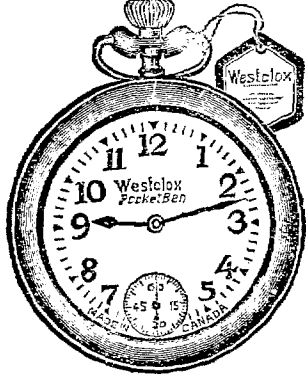
ఒక మాటమాత్రము చెప్పవలసి యున్నది. శ్రీ పంతులుగారు ప్రభుత్వోద్యమమును గురించిన ప్రజలయొడ సాహసము గనబరచుచు సర్వజనులకులై తమవిధ్యుక్త భర్తమును సత్యన పత్రిక నిర్వహించినవారను యశకులు గాంచిరి. కొలదిమాత్రములలో ఉద్యోగమునుండి విరమించి ఉపకారవేతనమును బొంది విశ్రాంతి గైకొనవచ్చునని తెలియుచున్నది. ఇటువంటి సత్పురుషులవలె విశ్వము వారివిశ్రులకే గాక బహుమంది పాఠకుల విచారకరముగా నుండక మానదు.

జాతీయతలముల నూతన ఫక్కి

దినచర్య

దినచర్య చూచుకొని తమ జీవిత మార్గములను చక్క చేసికొని ప్రతివారును పలు పొందవచ్చును. మహారాజులకు, వ్యాపారకులకు, పండితులకు, జనసామాన్యులకుంకలకు ఇది సదుపయోగము నొసంగుచున్నట్టిది. ముప్పది రోజుల ఫలములకు రు. 3/-లు మాత్రమే. మీ ఆర్డరుతో రు. 1 అడ్వాన్సుగా పంపుచు మీ జన్మనక్షత్రము, లేక తొమ్మిది అక్షరములు, దాదాపువయస్సుతో వ్రాయవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రు. 1-0-0 అడ్వాన్సుతోనే పంపవలెను. పండిత వి. యస్. యస్. శర్మ, కాకినాడ.

MADE BY THE MAKERS OF THE WORLD-REOWNED 'BIG BEN' & 'BABY BEN' THE NEW MODEL POCKET BEN An Ideal Pocket Watch For Rs. 5/14 only

GUARANTEED 5 YEARS. The New Model POCKET BEN is a forward step in modern watch-making. It is styled in beauty, Smaller...Thinner...and more Modern while the MAKER'S Name on the dial is sufficient GUARANTEE of its Reliability, Durability and accurate working. To be had of:- The Union Trading Co. 166, Harrison Road (c/4), Calcutta.

రాజమండ్రి

జెండా టోపీలు మాడావిడి

12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు మ. రా. రా. శ్రీ దేవత శ్రీరామమూర్తిగారికి మదరాసు హైకోర్టునుండి రెండు టోపీలు వచ్చినవి. మొదటిదానిలో జెండా టోపీలు కొనవచ్చుననియు, రెండవదానిలో జండాలు టోపీలుకూడ పెట్టుకొనవచ్చు ననియు హైకోర్టువారు తీర్పుయిచ్చినట్లుగా తెలియజేయబడినది. ఈవార్త పురమునందగు ప్రాకారానే, ఉత్పా సాము విడిచివేసినది.

18 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజమండ్రి హైకోర్టువారు యిచ్చిన జెండాకేసు తీర్పు పురజనుల మాదిరి అమితానందధరితులై. తరువాత, యిదివరకు పోలీసువారు యేమేమిట్లు జండాలు ఊడతెరిగో, ఆయా టోపీలు జెండాలు ప్రతిష్ఠించబడినవి. శ్రీ దేవత శ్రీరామమూర్తిగారి మేడపై 2 జెండాలు తిరుగా ప్రతిష్ఠించబడినవి.

టోపీలు విడిచి వారు పురజనులు ధరించుచున్నారు. అరవ వెంకటస్వామి.

తెల్లబిలిజ విద్యార్థిసంఘము, మద్రాసు:- ఈవై విద్యార్థిసంఘము నారి ప్రభుత్వ వార్షిక తీర్పును మ-రా-శ్రీ దివాన్ బహదర్ ఎ. రామస్వామి మొదటి యారు, కార్పొరేషను వెనిజెంటుగారి ఆధ్వర్యమున 17-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటల పరకువాకము, సభాపతి రత్న వేలు పాఠశాలయందు జరపబడును. కాన స్థల రు విచ్చేయ ప్రార్థన. సంఘసభ్యులు దూరమున గణింపక విచ్చేసి, యీ యుద్యమమును జయప్రథముగా నెరవేర్చు గోరెనను.

కార్యక్రమము:- 1. ప్రార్థన, 2. వార్షిక రిపోర్టు, 3. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము, 4. ఉపన్యాసములు:- (ఎ) నిమ్మబాతులు- రాబోవు రాజ్యాంగవిధానము- యక. శివరాజుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి., (బి) స్వవిషయము- గద్దాడ అప్పారావుగారు బి. ఎ., 5. అధ్యక్షుని ముగింపు. మద్రాసు, 14-8-30 } గద్దాడ అప్పారావు, బి. ఎ. కార్యదర్శి.

గృహలక్ష్మి

స్త్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక సంపాదకులు. డాక్టరు కే. యక. కేసరి ఏడాదిచందా రు. 4. మాత్రమే 'గృహలక్ష్మి' కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు నెం. 752 ఎగ్మూరు, మదరాసు.

స్వీము ఇంజను డ్రైవరుల బుక్ (తెలుగుది) వెల రూ. 2-0-0. వలయువారు:- కోట యజ్ఞరామశర్మ, మెకానికల్ ఇంజనీరు. (ఆ. బా. ప.) చింతగంటపాలెం, బందరు. Masulipatam M. & S. M. Ry. కొలది ప్రతులు మాత్రమే ఉన్నవి.

బి. మార్కు విక్రలప్తవ్ ఈ పుస్తకంలో కాఫీ, టీ, గంజి, ఫలహారము భోజనము అంత సులభముగా చేసికొనవచ్చును. మంచి ఇత్తడితో బలముగా చేయబడినది. ధర రూ. 2-4-0. వి. పి. చార్మి ఆరాలు 8. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, సామలకూరుపేట పోస్టు, మదరాసు.

ప్రశ్న

భవనోత్తము నుండి 5 ప్రశ్నలకు జరుగు ప్రాయశ్చిత్తము 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న ప్రాయశ్చిత్తములకు తెలుగునైనను, వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తనీ. P. O.

జన్మ పూరి బహుళ ఫలము

1930 నవంబరు 15 తేది శుక్రవారము

1. భాగ్యములు			
జన్మమునందు			
జన్మమునందు	క. 45 కలెండరు	12 8 0	18 4 0
నల్లూరి	డి. 42	12 14 0	18 0 0
శిల్ప	డి. 46	14 0 0	15 6 0
కామము	డి. 164	8 12 0	9 0 0
మత్తము		17 14 0	18 0 0
2. భాగ్యముల వర్ణములు			
కందులు	క. 205	12 12 0	14 0 0
సెనగలు	డి. 4	18 4 0	15 0 0
కేవలు	డి. 4	18 4 0	14 0 0
మెనుములు	డి. 4	15 4 0	16 0 0
ఉలములు	క. 195	7 2 0	7 4 0
3. నూనెవస్తువులు			
మత్తమున కా 1-8		105 0 0	110 0 0
కందులు 1-8		14 0 0	19 0 0
కేవలున కా 1-8		87 0 0	89 0 0
కేవలున కా 1-8		86 98	మెనుమున 78
ఉలమున కా 1-8		94 0 0	98 0 0
4. చిల్ల రవస్తువులు			
కామమున కా 1-8		86 0 0	89 0 0
కేవలున కా 1-8		88 0 0	50 0 0
మెనుమున (మెనుము) కా 1-8		98 0 0	105 0 0
కేవలున కా 1-8		28 0 0	35 4 0
ఉలమున కా 1-8		24 0 0	40 0 0
కేవలున కా 1-8		24 0 0	24 4 0
ఉలమున కా 1-8		24 8 0	85 0 0
5. ఇంజనులు			
కేవలున కా 1-8		80 0 0	81 0 0
ఉలమున కా 1-8		24 0 0	30 0 0
కేవలున కా 1-8		24 0 0	30 0 0
6. నూలు			
నెం 20 కెన్సి కెన్సి		5 2 0	
నెం 30 కెన్సి		3 6 0	
నెం 20 కెన్సి		5 11 0	
నెం 30 కెన్సి		7 8 0	
నెం 4 కెన్సి		3 0 0	
నెం 4 కెన్సి		4 8 0	
నెం 20 కెన్సి		5 9 0	
నెం 20 కెన్సి		5 18 0	
నెం 20 కెన్సి		5 10 0	
నెం 34		5 4 0	
నెం 24		6 12 0	
నెం 30 (కెన్సి కెన్సి) కెన్సి		8 9 0	
7. లోహములు			
కెన్సి 100 కెన్సి 1-8		47 8 0	50 0 0
కెన్సి 100 కెన్సి 1-8		21 8 0	21 18 0
కెన్సి 1-8		18 9 6	
కెన్సి 1-8		205 0 0	210 0 0
కెన్సి 1-8		265 0 0	270 0 0
8. రత్నములు			
అతి మేలు కెన్సి కెన్సి కెన్సి కెన్సి కెన్సి కెన్సి			
కెన్సి 1 కెన్సి		0 10 0	
కెన్సి 14 కెన్సి		1 10 6	
కెన్సి 24 కెన్సి		1 0 9	
కెన్సి 24 కెన్సి		1 3 0	
కెన్సి 24 కెన్సి		1 8 0	
కెన్సి 24 కెన్సి		3 4 0	
కెన్సి 24 కెన్సి		1 0 6	
కెన్సి 24 కెన్సి		1 2 0	

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము

నరసాపురం, షివ్వమగోదావరిజిల్లా
స్థాపితము 1901. — రిజిస్టరీ చేయబడినది 1917.
రాజకీయములు: — శ్రీ రాజారావువేంకటేశ్వరమూర్తి
మహిపతి మూర్తిరావు బహదూరుగారు, ప్రతినిధులు మహారాజా
గారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరిషత్

1930 సం॥ డిసెంబరు 6, 7 తారీఖులలో జరుగును

శ్రీ శ్రీ పితాపురం మహారాజావారి యాదాభ్యుదయచేత
నున్న శ్రీభగవానుని యనుగ్రహముచేతనున్న గత యిరువది
యేండు సంవత్సరములనుండి యీసంఘము జనానాప్రీతిగ కల్ప
తరువు భారత విద్యాప్రబోధమును గావించుచు నున్నది.
పరీక్షనిమిత్తము శ్రీ శ్రీ గ్రామమును విశేష నడవరము
లేదు. ఏ గ్రామములోనివారి కాలాగ్రామములోనే పరీక్షయేర్పా
టు చేయబడును. పోస్టాఫీసునున్న ప్రతిగ్రామము నెండు
రుగా నెంచబడును. ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పోటీదారులుగాని
జాతిభేదముగాని పాటింప నొసరదు. ఇంతవర కీ మా
పోటీపరీక్షలో గెలుపొంది మా బంగారుపతకములను స్వీకరించిన
వారిముఖ లాంఛనప్రకారము నెండవో గలరు. కావున త్వరప
డుడు. ఈ యభ్యర్థి విద్యాధిభావమును మీరు గ్రహించి మీ
స్నేహితురాండ్రును హెచ్చరికజేసి మా పరీక్షకు విచ్చేసి
యమూల్యములను మా బహుమతులను బడయును.

వరనియోగింధములు

సాహిత్యము: — పద్యకావ్యము: — నర్మదాపరిణయము.
శ్రీయుత శిష్టా గోపాలం బి. యే. యల్. టి., గారిచే వ్రా
యబడినది. ఖరీదు రు. 0-4-0.

డిటా ఇవనము: — జీవనోర్మికులు: శ్రీయుత దిగు
మర్తి కోదండరామస్వామిగారిచే వ్రాయబడినది. ఖరీదు
0-10-0.

డిటా వ్యాసరచన: — శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనర
సింహంగారిచే వ్రాయబడిన “మహా పురుషుల జీవితముల”లోని
రెండవదియును బొంబాయిభాగము. ఖరీదు రు. 0-10-0.

మరా: — సాహిత్యమునందలి సామాన్య వ్యాకరణ సూ
త్రములనున్న, పద్యములు సాధారణవృత్తియు గల విభజనయు
చుక్కగా నేర్పుకొనవలెను.

కావ్యము: — శ్రీపాద శేరికాశ్రమిగారిచే వ్రాయబడిన
“ఆరోగ్యసంగ్రహము” ఖరీదు రు. 0-8-0.

గణితము: — ఏ పుస్తకము నైనను సుయోగపరచుకొని
యీ క్రిందివిషయములను నేర్పుకొనవలెను: —

1. లక్షలవరకు సంఖ్యల సంకలనము ఆక్షరములతోను
వ్రాయుట.
2. సామాన్యసంకలన, గుణకార, భాగహారములు,
+; -; x; ÷; ఈ గుణతుల ఆరము, ఉపయోగము.
3. యావాయలు, అజాయ, పైసలు: మెట్టు, ఫర్లాంగులు,
గజములు, అడుగులు, అంగుళములు: బొరుసులు, మణులు
వీరెలు, కేర్లు, ఫలములు, కుంజులు: ఎకరములు, కెంట్లు,
గజములు: రీములు, దస్తాయి. గ్రోసులు, డెజనులు, ఇవి వచ్చు
వివిధ సంఖ్యల వ్యవకలన, గుణకార, భాగహారములు, యుక్తి
తెక్కలు.

4. త్రయసాసికములు.
5. సామాన్యవాడుక తెక్కలు. (Simple Practice)
6. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{9}$, $\frac{1}{12}$, $\frac{1}{16}$ ఈ
భిన్నములుమాత్రమే వచ్చునట్లుగా వై మాసములలోనుండి
యుక్తితెక్కలు.

7. చతురశ్రము సమకోణములు గల వస్తువులు లేక ప్రదేశ
శముల చతురము.

8. “సగటున” ఇవివచ్చు చిన్న తెక్కలు (Average)

9. “అసలు” నకు వడ్డీ, మొత్తము కనుగొనుట.

మరా: — 1. యుక్తితెక్కలన్నియు ప్రతిదినము ఉప
యోగములోనుండు వ్యవహారము ననుసరించి యుండును. అందలి
సంఖ్యలు వాడుకలోనుండు మొత్తములను వివరించుచుండువు.

2. యుక్తితెక్కలు వై అంశములను గ్రహించి
తదో యని తెలిసికొనుటగాని, గూఢముగాను, కఠినముగా
నుండవు.

3. నిత్యోపయోగమునకు పనికిరాని కేవల గణితసాధ
నములే యుపయోగించునట్టి పెద్దతెక్కలుండవు.

4. ప్రథమ సూత్రములను పరీక్షించు ప్రశ్నలు వస్తుమా
తకములమీద నుండును గాని వట్టి అంశలమీద నుండవు

గణితముగాక వైద్యశాస్త్రమున పరిమితంధముల నన్ని
టిని నరసాపురం ట్రైకోమర్త బాపలా ప్రధానోపాధ్యాయు
లగు శ్రీయుత దిగుమర్తి కోదండరామస్వామి బి. యే. యల్.
టి. గారికి వ్రాసిన ఒకేసారి బడయవచ్చును. పోస్టాఫీసులభ
యజేయుట కీ యేర్పాట్ల సంవత్సరము మాచే జేయబడినది.

వనంతకుసుమాకరము.

మధుమేహము, అతిమూత్రము, రానుకురుపులు, కుక్షవద్దము, కుక్షక్షయము, నరముల బలహీనత, చిరకాలపు తేల్
లము, ముఖవ్యాధులు తీర్చి యెట్లుచే కలుగు మూత్రాశయవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిపాళ్లు పదియోషధులను
తని కుదురక వ్యయప్రయాసల నొందుటకన్న బంగారు, వెండి, మంచువస్తువులు, పగడములు మొదలగు వీర్యవృత్తిరేపింపు
తో నిర్దవకులపడి నిశ్చయముగ మంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన “మా వనంతకుసుమాకరము”ను నేనించి కావ్యతపోభివృద్ధి
ందుట ఉత్తమపద్ధతి. ఆశేషులు నేనించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చుచున్నాము. ఈ 1-కి రూ. 20
కాస్త్రీయముగ తయారుచేయబడిన 224 రకముల ఔషధములు గలవు — కేలూరు ఉచితము.
వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు, ఆలమూరుపేట్లు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

“హనుమాన్ కవచమ్”

లోకమంతయు నుద్ధరించుచున్నది

లక్షలకొలది మానవుల శోరైలను వరప్రసాదమై దిగంబరయోగి పుంగవుని మహా
కుంతములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కనసానని అనుభవముపై ప్రతి మనుజు
డిగుంటుంటేగాక మాకు వచ్చుయోగ్యతాపత్రకలే నిదర్శనములని యెరుగనివారికి చెప్పిగోవిం
చెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలాశిష్టములు మాయమగును. వీరుకు ధనలాభము, వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి, నిరు
వ్యోగులకు సదుద్యోగము, విలకాండ్రకు ఎకకరము, బలహీనులకు వీర్యవృద్ధియు, విద్యార్థులకు బుద్ధి, గోద్రాండ్లకు సంతోషము,
రాజులకు రాజ్యభాగము, వీ శోరైలకై నను మాకు వ్రాసినచో అక్షణమందే భగవంతుడు మీకు సుఖము చేపూర్చును. ఎక్కువ
వర్ణించుట మా కి సమ్యక్తియు. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అంకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కడు రాదు.
కవచం, బంగారుది 7½ చిన్నం. రూ. 8. మహాపురుషుడు కవచముల జేయు బోయ సమర్థుడు, హనుమాన్ వెండిది రూ. 8,
రాగిది, రు. 2-8-0. బంగారుది 1/8 తులం రు. 5 మాత్రం. మరా: — సీరస్థానం చేసి ఆర్డరు యివ్వవలెను.
పండిట్, ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము, నాగావళినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సిటీ.
(2)

పరీక్షావిధానము

6-12-1930 శనివారము 11 మొదలు 1 గంటవరకు పద్య
కావ్యము.
డిటా 2-4 వచనము.
డిటా 4-10 మొదలు 5-10 వ్యాసరచన
7-12-1930 ఆదివారము 11-1 గణితము.
డిటా 2-4 ఆరోగ్యదర్శనము.
వరఖాస్తులను వచ్చే ఆక్టోబరునెలలో నెలఖర్చులోను
దరఖాస్తు ఒక్కంటికి 0-4-0 లు రుముతో కార్యదర్శి
వద్దకు పంపవలెను. దరఖాస్తుఫారములను కార్యదర్శివద్దకుండి
ముందుగా తెప్పించుకొనవలెను.

ఇతరవివరములు

క్రమపడి తెక్కలనుమాత్రము గట్టిగా నేర్చుకొనవల
యును. వైన నిరూపించబడిన సిలబస్ను వాటి తెక్కలలో
నొక్కప్రశ్నయు నడుగవడదు. సాధారణముగా ప్రతి యంశ
మునను నూటికి మూడువంతు మార్కులు పొందునున్న మొ
త్తముమీద నూటికి 60 వంతు మార్కులు మొదటి క్లాసుకున్న
నూటికి 40 వంతు మార్కులు రెండవక్లాసుకున్న నిర్ణయించబ
డుచున్నది. ఇట్లు విద్యార్థివృద్ధిని గావించుకొనిన దేశవాసుకు
లను గృహములకును హిందూస్థీ లత్యంతోపయుక్తముగా
నుండనగునని మనవిజేయుచున్నాము.

అద్దంకి బిందుమాధవరావు,
కార్యదర్శి.

ఆంధ్రదేశమున కి పూర్వగ్రంథము !
కలియుగ వినోదకథలు

నవరస భరితమైన నవీనవాక్యములు గల
ఉత్తమగ్రంథము ఆంధ్రమున 6ది యొక్క
తెగ. ఇందలి హాస్యము కడపుబ్బకేము
న. నీలిబోధకములను దృష్టాంతములతో
ండిన కథారత్నము లిందుగలవు.

1 ఇద్దరి పెళ్లాలవాడి యిబ్బందులు
2 నగలపిచ్చుగల కామమ్మ, 3 నివాసగోరిక కిల్లానులులు,
4 బోగం రంగసాని టుక్కులు, 5 అయ్యో నాననా!
6 నన్ను బాసి పోతున్నావా, 6 అతివనయం భూర్లక్ష
ణం, 7 నా అనుమానమే వాకొంప తీసింది, 8 పెట్టుకు
దయ్యంవదలింది, 9 కోర్టుకవాయి కొంపమూల్యం
గోవాలరావు, 10 ఇద్దరు నీమగడ్డల వివాదం, 11 ధై
యూర్తిగారి బండారం, 12 గడదొంగ- వెనుధూతును,
13 పల్లెటూరివాళ్ల తట్టు ప్రవేశ, 14 కవిశత్రువుయొక్క
విచిత్రస్వప్నం మొదలైన ఆశీక కథలుగల యీ గొప్ప
రసవత్తరమును గ్రంథము. ప్రతి ప్రీతి పురుషుడు, బా
రు తెప్పక చదివి తీరవలయును. దివి యశేషులు చదివి
ఆనందించుచున్నారు. 200 పేజీలుగల పెద్దగ్రంథము
మొదల 1 మాత్రమే. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మహారాజ పుస్తకశాల,
అరుణాచల మొగలిషి, పుళకాడుపేట, మదరాసు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా బిక్లవోలు

11-8-30 లేదీ రాత్రి బిక్లవోలు గ్రామములో
బ్ర. శ్రీ. ఆకెళ్ల వెంకన్నగారి యధ్యక్షతన కాంగ్రెసుపథ
జరుపబడెను. సభకు సుమారు రెండువేలజనులు హాజరైరి.
యీజిల్లాలో కాంగ్రెసుప్రచారము చేయుచున్న శ్రీ పెద్దాడ
కామేశ్వరమ్మ బి. యే. గారున్న శ్రీ పారువూడి వెంకటర
మణ్నిగారును నందూరి కృష్ణమాచార్యులు కండికొండ
వీరభద్రయ్యగారును కాక వాడనుంచి విచ్చేసిరి.
కండికొండ వీరభద్రయ్యగారు వ
గలు రెండుగంటలకే వచ్చి గ్రామవాంతుల తిరిగి ప్రచారము
చేసిరి. రాత్రి 7 గంటలకు ప్రచారము మొదలుపెట్టిన గ్రామ
ము సమీపమును వచ్చునరేకి ఒకపాటినుకానిస్తేబిలు కాదు ఆత్మ
చేసి గ్రామములోనికి కార్లువెళ్లకూడదని చెప్పివారు. ఈమాట
లను లక్ష్యపెట్టక ప్రచారములు కొడును నడిపించి గ్రామము
లోకివచ్చివారు. కొత్త పదార్థముగాదు ప్రచారములు కాదిగ్ధవి
చ్చిరెండువందల యువకులు వెంటనుండి స్వరాజ్యగీతములు
పాడుకొనుచు గంటనేపు జగరసంకీర్తన ము గావించి
తమ యింటి యెదుటనే సభ ప్రారం
భించివారు. అధ్యక్షుల హాస్యవైఖరిపిదప కామేశ్వరమ్మగారు
తమ మృగుమధుర గాంధీర్యవాప్తియతో ఉద్వేగ మద్యుపాస
నిషేధముల గూర్చి దీర్ఘపద్యసమయ గావించిరి. పిమ్మట కండి
కొండ వీరభద్రయ్యగారును పారువూడి వెంకట రమణమ్మ
గారును ఉచిత్యసించిన పిమ్మట అధ్యక్షునికి వందనములతో
సభ ముగింపబడెను. పిమ్మట ప్రచారములను మొదలుపెట్టి
కుంజంపెట్టి సుమారు వేయిమంది గ్రామస్థులు గ్రామము
వాటువరకును జేజే ధ్వనులతో వెంటవచ్చి వీడ్కోలిపిరి. సభ
యత్యుత్సాహముతో ప్రకాంతముగా జరిగినది. వాల్మీకీవారు
దగ్గర నే యింతవఱకు యెట్టి నిరోధము కలుగజేయలేదు. (బి.వి.)

స్వదేశీ బట్టలు
పందలవాకమిల్లు తెలుపు ఎరువునూలుతో
చేతిమగ్గులులమీద తెయారుచేయబడిన 20½ నెం.
40 నెం. 14 బట్టలు మా దగ్గర చౌకగా అమ్మ
బడును. పూర్తి వివరములకు వ్రాయుడు.
(M. P.) శ్రీ విరాస్వామికంపెనీ,
కాకినాడ.

రాజమోహనపేరాయిలు
శ్రీమయిన నువాననగల తలనూనె

తలనొప్పి, చూడుపోటు, చుండు
అకాలముగా వెండ్రుకలు నరయుట
కోకేడిమి మొదలగువాటిని వారింకి
మెదడునకు చల్లదనమును, బుడిబు
మును, కలిగించి వెండ్రుకలను సజ్జ
వరిచి వృద్ధిపొందించును.
1 సీసా డి. 1, 2 సీసాలు రు. 2-10-0
3. 5. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పి.సి.సి.అండు కో.అయ్యయ్యదనమాటం, పెరిదేపి, నల్లూరుజిల్లా

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుడములో "ఇండియాలో" పెల్ల ను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు

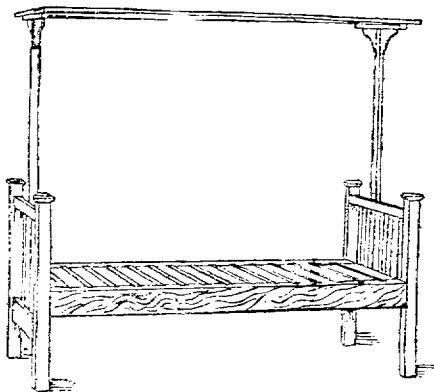
అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

పునస్సంధాన, వివాహపు మంచములు

మన పెండ్లికొమార్తెలు, పెండ్లికొమారులు కొద్దిలో, యందముగ నుండు మంచములే కోరుదురు. మావాటికి నదరు రెండును గలవు.

గొప్ప పనితనము—దోమ తెరను తగిలించుకొనుటకు నలయు చట్టములు సహా గలిగి, జీవితకాలమునకు వింవియుండ గలవు. అన్ని భాగములు యంత్రసహాయముచే తయారుచేయబడి, విడదీయ గలిగియున్నవి. విడిభాగములు దొరకగలవు.

నెలలో ప్యాకింగ్ మోతకూలీల వివరములు యొందున్నది. 3 నెలలలో తయారుచేయబడినది.

(6 $\frac{3}{4}$ అ. X 2 $\frac{1}{2}$ అ.)

(6 $\frac{3}{4}$ అ. X 3 అ.)

(6 $\frac{3}{4}$ అ. X 4 అ.)

	2 $\frac{1}{2}$ అ. వెడల్పు	3 అ. వెడల్పు	4 అ. వెడల్పు
కోర్ వుడ్	ర. 24	ర. 27	ర. 32
టీక్ వుడ్	,, 22	,, 24	,, 28
చాద్ వుడ్	,, 18	,, 20	,, 25

ప్యాకింగ్ చార్జీ రూ. 1-4-0.

నిబంధనలు. ధరలో సగము సామును యాదర్శవేలము, మిగతావానిని వి. పి. గా బంపబడు నై త్వరకీడును స్వీకరించునపుడును చెల్లించవలయును.

THE STANDARD FURNITURE Co., Ltd.
Kallai, South Malabar.

జాం డూ గారి ఆశోకారిష్టము

(జై ప జ్య ర త్నా వ లి)

స్త్రీలకు కలిగే సర్వవిధ దుర్బలములకు ముఖ్యమైన గొప్ప టూనిక్ నుండి దివ్యవృద్ధి. మరిన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, ఋతుసావము, రక్తసావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని నుపయోగించుటచేత గర్భవీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్మూల్యు లగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము నకు వెనుక అడ్డుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అందు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

సహా ఏజెంట్లు:—అనంతపురం—కే. రామకృష్ణమాచార్యులు, మచిలీపట్నం—కే. వి. మాణిక్యరావుగారు, టవున్ ఎక్స్ ప్రెస్.

కాకినాడ—లక్ష్మీనారాయణ అందు కంపెనీ, తణుకు—టి. సత్యనారాయణగారు, గుంటూరు— మారుతేరు—డాక్టరు న. రామిరెడ్డిగారు, ధర్మవరం—వైద్యం హనుమంతరావుగారు, విశాఖపట్నం—మౌళి మూలయ్యగారు, నరసాపురం—వై. సత్యనారాయణగారు, మదనపల్లి—ఓ. పట్టాభిరామయ్య అందు పన్ను, నెల్లూరు—సి ఆరియన్ ఫార్మసీ, రాజోలు—శారం బ్రదర్స్, తెలవాడ—శ్రీ చంద్రమూర్తిశ్వర అందు కంపెనీ, ఇందులూరు—కె.ఆర్. భాస్కరయ్య అందు బ్రదర్స్, రాజమండ్రి—ఈశ్వరదాసు అందు కంపెనీ, నిడదవోలు—కొమ్మూరి వీరభద్రయ్యగారు, మేకొలోడ్డు, పాలోలు—వి. వి. నారాయణ అండ్, తెనాలి—కృష్ణాఫార్మసీస్, వి. వి. ఎల్. స్వామి, ఏలూరు—చౌదరి కంపెనీ.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

మానస్తోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలనులభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైత్యకాళకు
ఈ మాత్రలు దివ్యవృద్ధి. అశ్మము, అరుచి, అశ్మ
లిం తలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు,
సర్వాంగములయందు జలక్షయము, డిక్కలు పార్శ్వ
ములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగు వానియందు
గలిగెడి నొప్పులను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్య
మునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును
ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవ జ్ఞాన
ముగులచేతను పరమహంస కీడు యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
ఎలకుర్ర పోస్టు, నిడుమోలు, (కృష్ణాజిల్లా.)
ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము 8-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము (1) 6-0-0
ఆంధ్రవైద్య రత్నావళి 2-0-0 భస్మరక్షాశి 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, జెజువాడ.

విజెంటు కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతిచెందిన "జామా తైలమునకు" సమముగు నుండు వే రేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు,
ఇంగ్లీషుమందులు వలనరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్
మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,
63 నెం. నైన్వనాయునివీధి, మద్రాసు.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయము
15 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0
ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—
వి. రామచంద్రరావు, 158, బాబ్స్, మద్రాసు. సహా ఏజెంట్లు:
ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.
ఇతర కెమిస్టులు ఆండ్ డ్రగ్గిస్టులవద్ద కూడ దొరకును.